

Strategia rozwoju Gminy Waganiec do roku 2025

Zamawiający:

Gmina Waganiec

ul. Dworcowa 11

87-731 Waganiec

Wykonawca:

EU-CONSULT Sp. z o.o.

ul. Wały Piastowskie 1

80-855 Gdańsk

Gdańsk, 2016

Spis treści

1. Wprowadzenie	4
1.1. Cele projektu	4
1.2. Zakres badania.....	4
1.2.1. Zakres podmiotowy	4
1.2.2. Zakres przedmiotowy.....	5
1.2.3. Zakres terytorialny	5
2. Analiza i diagnoza strategiczna	6
2.1. Przestrzeń i środowisko.....	6
2.2. Sfera społeczna	24
2.3. Sfera gospodarcza	35
2.4. Infrastruktura techniczna	40
2.5. Infrastruktura społeczna.....	53
2.6. Zarządzanie	71
3. Opis wyników badania CATI	81
4. Analiza SWOT.....	89
5. Misja i wizja strategii.....	91
6. Cele strategiczne.....	92
7. Cele operacyjne oraz proponowane kierunki działań	93
8. Zgodność ze strategicznymi dokumentami	103
9. System wdrażania i monitorowania	106
10. Źródła finansowania.....	109
11. Opis konsultacji społecznych	111
12. Planowane Wieloletnie Przedsięwzięcia.....	113
13. Spis ilustracji, tabel i wykresów	124

1. Wprowadzenie

Nowa perspektywa finansowa Unii Europejskiej na lata 2014 – 2020 zakłada m.in. wspieranie rozwoju obszarów zagrożonych. Programowanie rozwoju przyjmuje coraz wyraźniej charakter terytorialny, którego celem jest współpraca zmierzająca do realizacji zamierzeń rozwojowych. W tym celu wymagane jest wyodrębnienie obszarów/terytoriów charakteryzujących się powiązaniem w sferze społecznej, gospodarczej i środowiskowej oraz opracowanie dla nich stosowanych strategii rozwoju.

1.1. Cele projektu

Celem projektu jest opracowanie *Strategii Rozwoju Gminy Waganiec do roku 2025*. Przy opracowaniu nowej strategii wzięto pod uwagę obowiązujące normy prawne, dane zastane, zapisy unijnych i krajowych dokumentów strategicznych wyższego szczebla oraz dokumentów planistycznych i strategicznych na poziomie lokalnym.

Rezultatem przedmiotu niniejszego zamówienia są długookresowe cele i wytyczne strategiczne niezbędne dla rozwoju Gminy Waganiec oraz plan wdrożeń tych wytycznych.

Cele sformułowane w niniejszej strategii są: proste, jednoznaczne, konkretne oraz mierzalne (w celu weryfikacji stopnia realizacji celu), osiągalne, realistyczne, istotne oraz terminowe (określają czas ich realizacji).

W procesie tworzenia niniejszej strategii zostali zaangażowani m.in. przedstawiciele samorządu gminnego, organizacji pozarządowych, przedsiębiorcy, lokalni liderzy oraz przedstawiciele innych instytucji.

1.2. Zakres badania

Dokument został przeprowadzony w oparciu o zakres podmiotowy, przedmiotowy oraz terytorialny.

1.2.1. Zakres podmiotowy

W celu uzyskania rzetelnych i miarodajnych wyników prowadzonych badań grupy badawcze obejmowały:

- Przedstawicieli samorządu Gminy Waganiec;
- Przedstawicieli organizacji pozarządowych;

- Przedsiębiorców;
- Lokalni liderów;
- Przedstawiciele innych instytucji.

1.2.2. Zakres przedmiotowy

Projekt dotyczy opracowania nowej koncepcji rozwoju Gminy, w tym przeprowadzenia warsztatów i spotkań – wraz z uwzględnieniem wniosków z nich płynących w ostatecznej wersji dokumentu.

Opracowanie zawierało w szczególności diagnozę sytuacji społeczno – gospodarczej, analizę bieżącej i prognozowanej sytuacji, identyfikację najważniejszych problemów, wymagających rozwiązania, wyznaczoną wizję i misję Gminy, zidentyfikowane cele, wyznaczone działania i zadania do wykonania, procedurę wdrażania strategii oraz dobrane narzędzia monitorowania realizacji strategii.

Zamówienie zawierało również przeprowadzenie czynności proceduralnych w rozumieniu czego zawiera się przeprowadzenie konsultacji społecznych projektu strategii. Zapewnia się tym samym udział społeczeństwa w opracowaniu dokumentu. Dodatkowo uzyskano niezbędne opinie oraz dokonano analizy zgłoszonych uwag i wniosków.

1.2.3. Zakres terytorialny

Badanie obejmowało swoim zasięgiem teren Gminy Waganiec [Rysunek 1].

Rysunek 1. Zakres terytorialny Gminy Waganiec

Źródło: opracowanie na podstawie OpenStreetMap

2. Analiza i diagnoza strategiczna

2.1. Przestrzeń i środowisko

Umiejscowienie gminy w województwie i kraju

Gmina wiejska Waganiec zajmuje powierzchnię 54 km² w południowo-wschodniej części powiatu aleksandrowskiego w województwie kujawsko-pomorskim [Rysunek 2]. Obszar jednostki wiejskiej graniczy z następującymi gminami: od północy z Gminą Raciążek i miastem Nieszawa, na południu z Gminą Lubanie i Gminą Bądkowo, na zachodzie z gminą Koneck, a na wschodzie z Gminą Bobrowniki.

Rysunek 2. Położenie Gminy Waganiec w województwie kujawsko-pomorskim

Źródło: Urząd Statystyczny w Bydgoszczy; Rocznik Statystyczny województwa kujawsko-pomorskiego 2009, Bydgoszcz 2009.

Pod względem fizyczno-geograficznym Gmina leży w makroregionie Pojezierza Wielkopolskiego, na styku dwóch jednostek morfologicznych pod nazwą Równina

Inowrocławska i Kotlina Toruńska¹. Jednocześnie położona jest w Dolinie Ciechocińskiej, która stanowi fragment Pradoliny Eberswaldzko-Toruńskiej² (jej zachodnią granicę stanowi dolina rzeki Wisły). Równocześnie jest to miejsce zachodniej granicy Gminy Waganiec ciągnącej się wzdłuż lewego brzegu tej rzeki.

Pod względem geomorfologicznym Gmina Waganiec należy do wysoczyzny morenowej, odpowiadającej genetycznie morenie dennej, zwanej Równiną Kujawską. Powierzchnię Gminy cechuje małe zróżnicowanie topograficzne, gdzie przeważają tereny równinne i faliste. Większe deniwelacje terenu powstały we wschodniej części Gminy, w rejonie doliny Wisły. Powierzchnię Gminy w znacznym stopniu tworzy wysoczyzna morenowa płaska na przemian z falistą. W części wysoczyznowej Gminy dominuje morena denna płaska, natomiast w centralnej części Gminy lokalnie pojawia się morena falista.

Obszar między wysoczyzną a doliną rzeki Wisły, to przestrzeń o najbardziej urozmaiconym krajobrazie. W tym miejscu różnice wysokości przekraczają nawet 25 m, tworząc przy tym urozmaicone urzeźbienie terenu oraz malowniczy krajobraz. Deniwelacja pomiędzy najniższym położonym punktem terenu, w rejonie wsi Wójtówka (45,5 m n.p.m.), a najwyższym położonym punktem na terenie Gminy Waganiec (96,5 m n.p.m.) w miejscowości Kolonia Święte, wynosi 51,0 m n.p.m.

Charakterystyka sieci osadniczej

Sieć osadniczą gminy tworzą 23 sołectwa:

- Bertowo;
- Brudnowo;
- Józefowo;
- Kaźmierzyn;
- Kolonia Święte;
- Konstantynowo;
- Michalin;
- Niszczewy;

¹ Podział fizyczno-geograficzny Polski wg. J. Kondrackiego

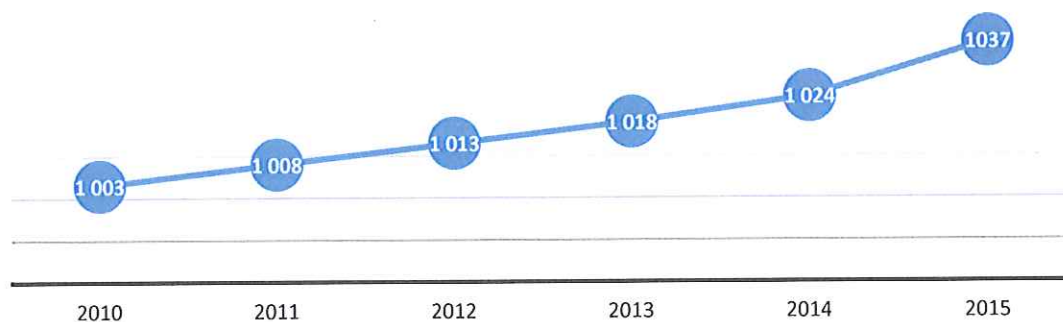
² Pradolina Eberswaldzko-Toruńska – osiąga dł. ok. 450 km; ciągnie się od okolic Płocka (na wschodzie) wzdłuż dolin Wisły, Brdy, Noteci, Warty i Odry, poza Eberswalde (na zachodzie) w Niemczech; składa się z rozszerzonych kotlin (Płockiej, Toruńskiej, Gorzowskiej, Freienwaldzkiej oraz Doliny Środkowej Noteci i Eberswaldzkiej) połączonych stosunkowo wąskimi odcinkami dolin; przecina młodogłacjalne wysoczyzny morenowe pojezierzy (<http://encyklopedia.pwn.pl/haslo/Torunsko-Eberswaldzka-Pradolina;3988278.html>)

- Nowy Zbrachlin;
- Plebanka;
- Przypust;
- Sierzchowo;
- Siutkowo;
- Stary Zbrachlin;
- Szpitalka;
- Śliwkowo;
- Waganiec I;
- Waganiec II;
- Wiktoryn;
- Włoszyca;
- Wójtówka;
- Wólne;
- Zbrachlin.

Zabudowa mieszkaniowa na terenie Gminy Waganiec nawiązuje do budownictwa charakterystycznego dla osadnictwa wiejskiego (rolniczego) zarówno pod względem formy, jak i funkcji. Najczęściej są to budynki mieszkaniowe jednorodzinne wraz z obiektami gospodarczymi.

Na terenie jednostki wiejskiej przyrost budynków był systematyczny każdego roku. Na koniec analizowanego okresu budynków mieszkalnych było 1037, co stanowiło niewielki wzrost względem roku 2010 (tj. o 3,3 p.p.).

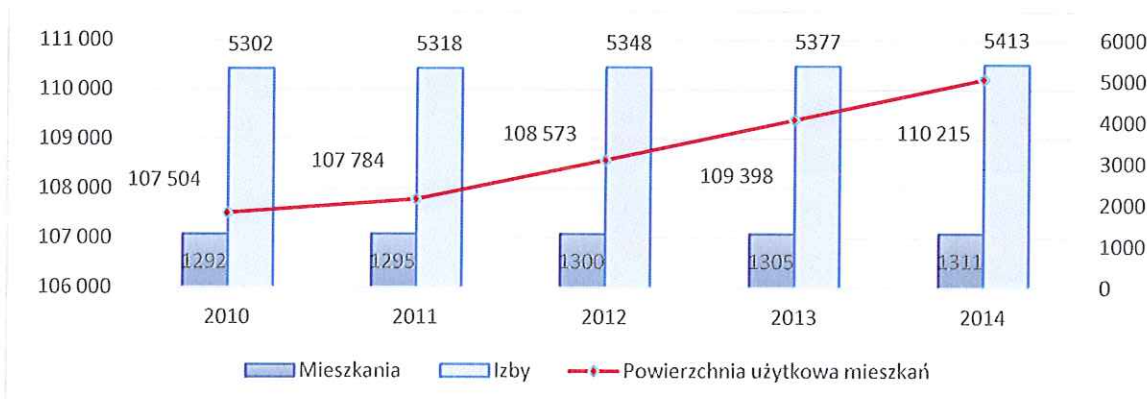
Wykres 1. Liczba budynków mieszkalnych na terenie Gminy Waganiec w latach 2010-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W przeciągu czterech lat, zasoby mieszkaniowe na obszarze Gminy zwiększyły się o 1,4%, podczas gdy liczba izb wzrosła o 2,1%. W 2014 roku liczba mieszkań wynosiła 1 311, a izb 5 413. Zwiększeniu uległa również powierzchnia użytkowa mieszkań – wzrost o 2,5% względem roku 2010. Przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania w 2014 r. kształtowała się na poziomie 84,1 m², natomiast statystyczny mieszkaniec miał do swojej dyspozycji powierzchnię 24,2 m².

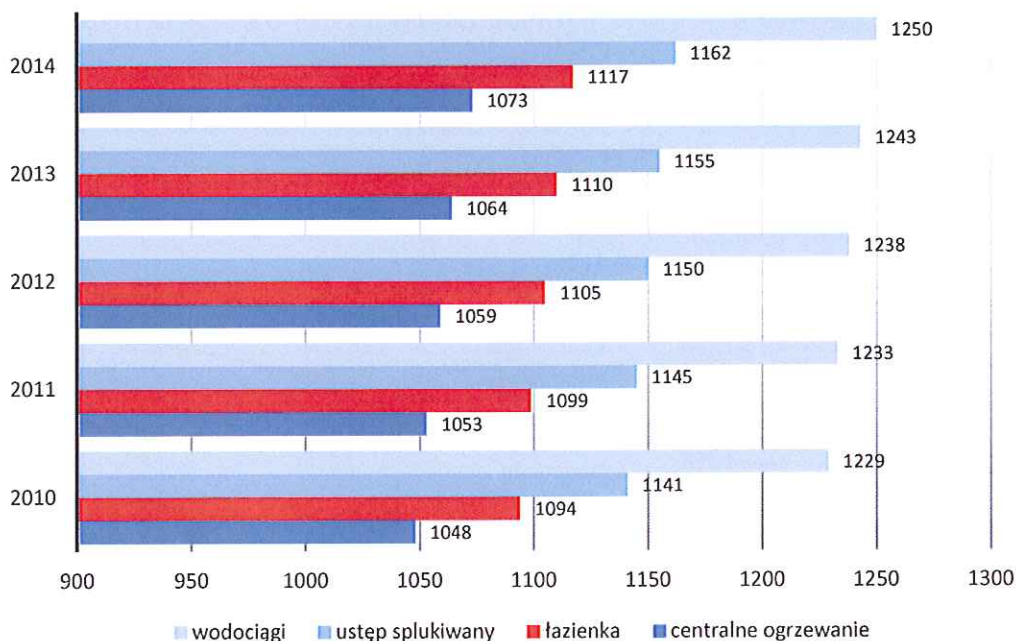
Wykres 2. Zasoby mieszkaniowe w latach 2010-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Warunki mieszkaniowe można ocenić m.in. na podstawie wyposażenia danego mieszkania lub izby w instalacje techniczno-sanitarne [Wykres 3]. W latach 2010-2014 o ponad 2,33% wzrósł odsetek mieszkań wyposażonych w centralne ogrzewanie, o ponad 2,06% w łazienkę, ustęp splukiwany o 1,81%, a wodociągi o 1,68%. Pomimo tego, że powyższe wskaźniki dla instalacji techniczno-sanitarnych w mieszkaniach, nie wzrosły zbyt wiele, na ich podstawie można stwierdzić, że komfort życia mieszkańców Gminy w przeciągu czterech lat podniósł się.

Wykres 3. Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne na terenie Gminy Waganiec w latach 2010-2014

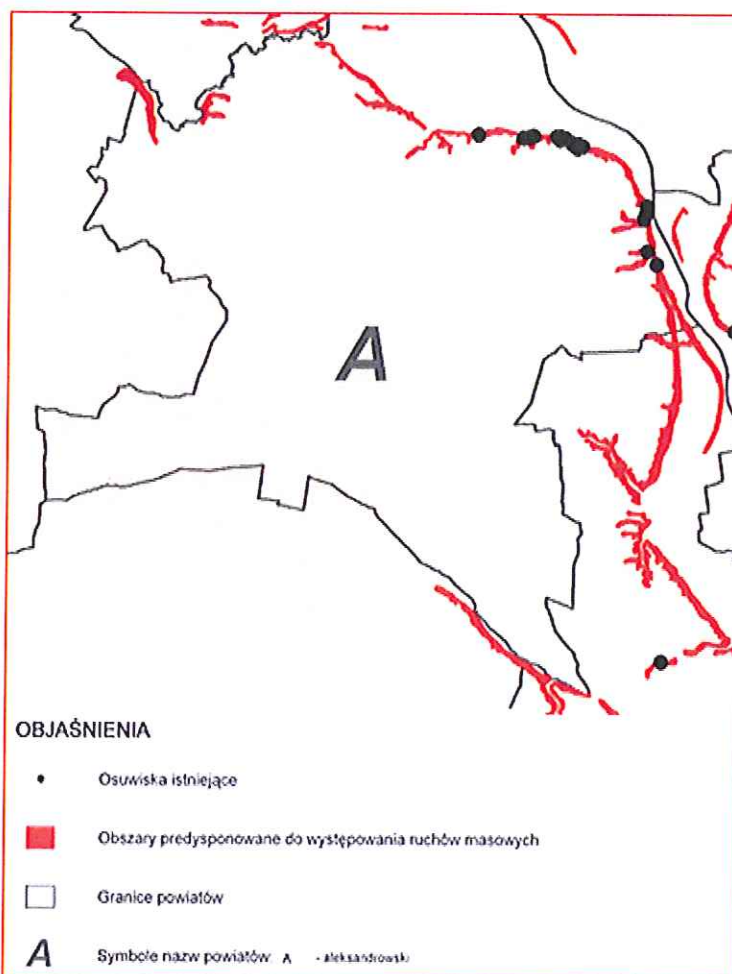
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Wydatki ogółem z budżetu Gminy Waganiec poniesione w dziale według Klasyfikacji Budżetowej – Gospodarka mieszkaniowa, w 2014 r. wynosiły 323.198,06 zł, to o 15.949,48 zł więcej niż w 2010 r. Największe koszty poniesione zostały w 2013 r. – 565.768,92 zł, a najmniejsze rok wcześniej – 257.810,82 zł.

Opis zasobów naturalnych

Północno-wschodnia część powiatu aleksandrowskiego, to obszar predysponowany do występowania zagrożeń dla powierzchni ziemi związanych z działaniem sił przyrody [Rysunek 3]. Jednym z niebezpieczeństw mogących mieć miejsce w rejonie niniejszego powiatu jest zjawisko ruchów masowych. Szczególnie narażonymi terenami w Gminie Waganiec są te położone wzdłuż rzeki Wisły.

Rysunek 3. Obszary predysponowane do wystąpienia zagrożeń zjawiska ruchów masowych w powiecie aleksandrowskim

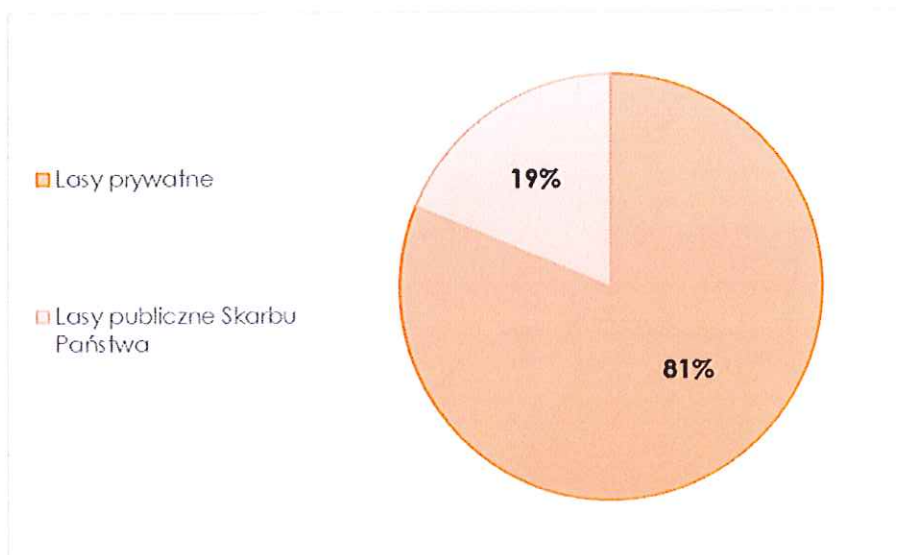
Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny, System Ostoły Przeciwosuwiskowej, http://geoportal.pgi.gov.pl/css/sopo/mapy/woj_kuj-pomorskie.jpg

Innym czynnikiem wpływającym znacznie na niszczenie powierzchni ziemi jest działalność człowieka. W wyniku jego prac dochodzi często do eksploatacji kopalni, co jest powodem powstania rozległych powierzchniowych zmian rzeźby ziemi. Najczęstszym skutkiem jest wzrost podatności na wystąpienie erozji odkrytych warstw ziemi, co z kolei może powodować obniżenie poziomu wód gruntowych. Kolejnym niebezpiecznym działaniem człowieka jest prowadzenie zabiegów agrotechnicznych (uprawa ziemi). Zauważalne już zmiany i przekształcenia powierzchni ziemi miały miejsce podczas budowy dróg, a także budowy sieci infrastrukturalnych i systemów melioracyjnych.

Lesistość Gminy Waganiec w 2015 r. wynosiła 1,1%. Lasy i grunty leśne zajmowały wówczas powierzchnię 112 ha, co stanowiło 2,05 % powierzchni całej jednostki. Lasy i grunty leśne w większości (81%) należały do prywatnych właścicieli. Tylko 11,74 ha

lasów należało w 2015 roku do zasobu Skarbu Państwa, z czego 6,60 ha była w zarządzie Lasów Państwowych. Co więcej, należy podkreślić, że Gmina Waganiec w 2015 r. nie posiadała żadnych obszarów leśnych na własność [WYKRES 4].

Wykres 4. Powierzchnia lasów na terenie Gminy Waganiec wg form własności w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Obszary lasów zlokalizowane są na całej powierzchni Gminy, tj. na małych jej fragmentach. Lasy Państwowe znajdujące się na terenie gminy są nadzorowane przez Nadleśnictwa Gniewkowo. W obrębie tego Nadleśnictwa występują siedliska: boru świeżego, boru mieszanego świeżego, lasu mieszanego świeżego i lasu świeżego. Największe skupiska lasów występują we wschodniej części Gminy, wzdłuż rzeki Wisły. Niniejsze kompleksy leśne tworzą głównie drzewostany liściaste, w których dominują brzozy z domieszką sosny.

Układ siedlisk, struktura wiekowa i gatunkowa drzewostanów tworzą barierę dla zagrożeń występujących ze strony czynników biotycznych. Szczególny wpływ na zdrowotność lasu mają opady, które stymulują wzrost i rozwój zbiorowisk leśnych oraz szkodliwe działanie grzybów, owadów i ssaków. Podczas gdy, okresy suche sprawiają zamieranie drzewostanów, ponieważ jest to odpowiedni czas dla rozwoju grzybów patogenicznych powodujących usychanie drzew. Innym czynnikiem zagrażającym terenom leśnym są silne wiatry oraz pożary.

Lasy odgrywają bardzo ważną rolę ekologiczną w krajobrazie Gminy. Podobną funkcję pełnią także zadrzewienia. Najczęściej występują one w obniżeniach wytopiskowych w obrębie gruntów ornych i trwałych użytków zielonych.

Zadrzewienia stanowią naturalną ochronę powierzchni ziemi przed różnymi formami erozji. Dlatego, najbardziej preferuje się ich nasadzenie na stromych zboczach rynien jeziornych i dolin cieków, także w strefach przybrzeżnych jezior. Zadrzewienia w tych miejscach pełnią rolę naturalnej bariery przeciw powstawaniu spływów powierzchniowych z terenów rolnych. Innym przykładem zadrzewienia mającym duże znaczenie w tworzeniu barier osłonnych w krajobrazie wiejskim są zadrzewienia przydrożne.

Zwierzyna zamieszkująca lasy na obszarze Gminy Waganiec to przede wszystkim zwierzyna gruba (sarny, jelenie, dziki) i zwierzyna drobna (lisy, zające, wydry, kuny, piżmaki, bażanty, kuropatwy i wiewiórki). Na obszarach bagiennych oraz rzecznych licznie występują żerujące i gniazdujące ptaki. Wśród nich najliczniejszą grupę tworzą wróblowate oraz jaskółki. Z większych ptaków spotkać można czaple, bociany, łabędzie i bażanty oraz ptaki drapieżne, takie jak: orzeł bielik, krogulec i myszołów. Ze względu na dużą różnorodność środowisk, w wodach rzeki Wisły żyje wiele gatunków ryb: sum, leszcz, ukleja, kietb, kleń, płoć, szczupak, jaź, boleń.

Warto wspomnieć także o terenach objętych formami ochrony przyrody [Rysunek 4]. Wśród nich wyróżnia się Obszary Natura 2000, których celem jest zachowanie określonych siedlisk przyrodniczych oraz gatunków uważanych za cenne i zagrożone w skali całej Europy.

Na terenie Gminy Waganiec określono następujące obszary Natura 2000:

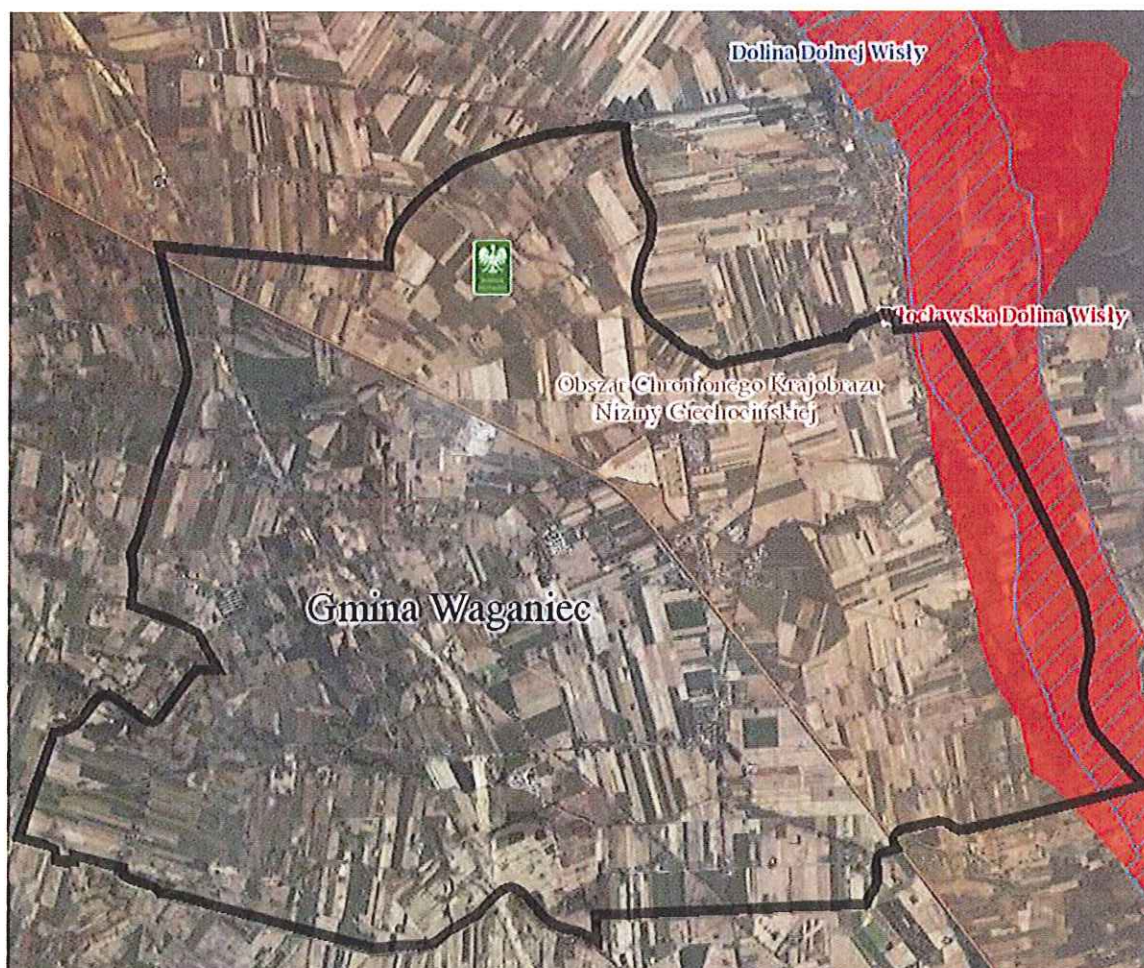
- Włocławska Dolina Wisły (kod PLH 040039) [Rysunek 4 – kolor jasnoróżowy], stanowiąca miejsce ochrony lasów łągowych i siedlisk przyrodniczych, charakterystycznych dla doliny dużego cieków nizinny – rzeka Wisła, z którą związana jest fauna wodna, w tym gatunki ryb z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. W obrębie niniejszego obszaru stwierdzono również występowanie ośmiu rodzajów siedlisk i pięciu gatunków zwierząt z I Załącznika Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Ponadto oznaczono dwadzieścia dwa gatunki roślin i zwierząt uwzględnionych na regionalnych i lokalnych czerwonych listach, siedem gatunków roślin i zwierząt chronionych w ramach międzynarodowych konwencji oraz sześćdziesiąt gatunków zwierząt i roślin rzadko występujących w Polsce. Szczególnie ważną grupą bytującą na tym obszarze chronionym są ptaki (52 gatunki).

- Dolina Dolnej Wisły (kod PLB 040003) [Rysunek 4] – kolor jasno niebieski, na mapie pokrywa się z „Włocławską Doliną Wisły”, to fragment dolnego biegu doliny rzeki Wisły, od Włocławka do Przegaliny. W obrębie tej formy ochrony przyrody ciek płynie głównie naturalnym korytem, gdzie tworzą się namuliska, łachy piaszczyste i wysepki. W dolinie rzeki Wisły zachowały się natomiast starorzecza i niewielkie torfowiska niskie. Miejscami występują również wysokie skarpy porośnięte murawą kserotermiczną i grądem zboczowym.

Inną formą ochrony przyrody leżącą w granicach Gminy wiejskiej jest Obszar Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej, zajmujący powierzchnię 2213 ha, utworzony na mocy uchwały Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr X/252/15 z dnia 24 sierpnia 2015 roku (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2015 r.). Celem ochrony Niziny Ciechocińskiej jest zachowanie nadwiślańskiego krajobrazu posiadającego cechy zbliżone do naturalnych, a także wyjątkowych walorów mikroklimatycznych miasta Ciechocinka i jego okolic. OChK Niziny Ciechocińskiej [Rysunek 4 – kolor jasnopomarańczowy] pokrywa się ze wschodnimi i północnymi obszarami omawianej jednostki wiejskiej.

Do form ochrony przyrody występujących w omawianej Gminie, zalicza się również Pomnik Przyrody [Rysunek 4 – kolor zielony]. W granicach niniejszej jednostki ustalony został tylko jeden taki Pomnik, tj. w miejscowości Sierzchowo. Jest to platan klonolistny o wysokości 27 m i obwodzie 580 cm.

Rysunek 4. Formy ochrony przyrody występujące w obrębie Gminy Waganiec

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl>

W celu ochrony istniejących zasobów naturalnych w 2014 roku został opracowany „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Waganiec”, ustalający politykę środowiskową, cele i zadania w zakresie zarządzania środowiskiem. Głównymi jego założeniami są m.in. realizacja polityki ekologicznej państwa na obszarze wiejskim Gminy, wdrażanie zasad zrównoważonego rozwoju oraz organizacja systemu informacji o stanie środowiska i działaniach zmierzających do jego poprawy.

SUROWCE

Podstawowymi surowcami mineralnymi występującymi w obrębie Gminy Waganiec są kruszywa naturalne (sól kamienna, wapnienie, margle) i materiały do nich pokrewne oraz złoża piasków budowlanych i innych piasków poza piaskami szklarskimi, a także żwirów [Tabela 1]. Nagromadziły się one ze względu na proces akumulacji rzecznej wzdłuż doliny rzeki Wisły.

Tabela 1. Wykaz złóż kopalin na terenie Gminy Waganiec

Nazwa złoża /położenie	Rodzaj kopaliny	Stan Zagospodarowania	Rodzaj eksploatacji	Powierzchnia [ha]	Rekultywacja	Stratygrafia
Michalin	kruszywa naturalne złoża kruszyw naturalnych i materiałów pokrewnych	eksploatacja złoża zaniechana	odkrywkowy zabierkowy	5,48	rolniczy	strop – czwartorzęd spąg – czwartorzęd
Michalin I	kruszywa naturalne złoża piasków budowlanych	eksploatacja złoża zaniechana	odkrywkowy zabierkowy	11,86	rolniczo- wodny	strop – czwartorzęd- plejstocen spąg – czwartorzęd-plejstocen
Przypust dz. nr 78	kruszywa naturalne złoża piasków poza piaskami szklarskimi	złoża rozpoznane szczegółowo	odkrywkowy zabierkowy	3,44	nie ustalony	strop – czwartorzęd plejstocen spąg – czwartorzęd plejstocen
Stary Zbrachlin	kruszywa naturalne złoża piasków budowlanych	eksploatacja złoża zaniechana	odkrywkowy zabierkowy	11,41	rolniczy	strop – czwartorzęd – holocen spąg – czwartorzęd - plejstocen

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Waganiec na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 – 2021.

W obrębie Gminy Waganiec wyznaczono obszar górniczy kruszyw naturalnych. Znajduje się on w miejscowości Przypust leżącej przy lewym brzegu rzeki Wisły.

GLEBY

W obrębie Gminy Waganiec najliczniej występują czarne ziemie bagienne z kilkudziesięciocentymetrowym poziomem próchnicznym. Powstały one ze względu na nadmierne uwilgotnienie ziemi spowodowane ogólnie małym nachyleniem powierzchni terenu i słabym naturalnym drenażem. Czarne ziemie wykazują podobne właściwości do czarnoziemów stepowych. Na terenie Gminy czarne ziemie występują w jej środkowej i północnej części. Stąd też jest to obszar o cechach rolniczych.

Obszar omawianej jednostki wiejskiej wyróżnia się wysoką produktywnością gruntów rolnych. Gleby o klasie I-III, wykazujące wysoką klasę bonitacyjną, zajmują około 30% powierzchni użytków rolnych. Jednakże, ze względu na znaczną tendencję do przekształceń inwestycyjnych (rozwój rolnictwa i sieci osadniczej), gleby te najczęściej narażone są na wystąpienie suszy.

Gmina Waganiec stanowi obszar 5 452 ha, czyli 11,5% powierzchni powiatu aleksandrowskiego. W 2014 r. największy jej teren zajmowały użytki rolne (4 838 ha, tj. 88,7%), w tym grunty orne oraz łąki i pastwiska łącznie. O wiele mniej przypadło na grunty zabudowane oraz zurbanizowane (261 ha, tj. 4,8%). Natomiast najmniejszy odsetek stanowiły grunty pod wodami (2,8%), dalej grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione ogółem (2,1%), a także nieużytki (1,6%). Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela [Tabela 2].

Tabela 2. Struktura użytkowania gruntów na terenie Gminy Waganiec w 2014 roku

Wyszczególnienie powierzchni	Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni gminy [%]
Użytki rolne razem, w tym m.in.:	4 838	88,7%
➤ grunty orne	4 433	
➤ sady	126	
➤ łąki i pastwiska trwałe	151	
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione razem, w tym:	112	2,1%
➤ lasy	74	
➤ grunty zadrzewione i zakrzewione	38	
Grunty pod wodami razem	153	2,8%

Wyszczególnienie powierzchni	Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni gminy [%]
Grunty zabudowane i zurbanizowane razem, w tym m.in.:	261	4,8%
➤ tereny mieszkaniowe	50	
➤ tereny przemysłowe	5	
Nie użytki	88	1,6%
OGÓŁEM	5452	100%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Należy jednocześnie zaznaczyć, że w latach 2010-2014 powierzchnia Gminy nie uległa zmianie, nie odnotowano również przekształceń w zakresie struktury użytkowania gruntów.

SIEĆ WODNA

Jak wskazuje Program Ochrony Środowiska dla Gminy Waganiec na lata 2014-2017 z perspektywą na lata 2018-2021, Gmina Waganiec znajduje się na terenie następujących zlewni jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych:

- RW200017279689 – Dopł. z Ciechocinka,
- RW20002627936 – Dopływ z Sierzchowa,
- RW200017279669 – Dopł. z Żołnowa,
- RW20002127935 – Wisła od granicy Regionu Wodnego Dolnej Wisły do dopł. z Sierzchowa,
- RW200017279329 – Dopływ z Marszałkowa.

Według podziału hydrograficznego kraju, występujące na terenie Gminy ciek, należą do zlewni Regionu Wodnego Dolnej Wisły. Dzięki istniejącemu systemowi cieków naturalnych i rowów melioracyjnych, możliwe jest odwadnianie wody z obszaru Gminy Waganiec.

Na sieć wód powierzchniowych składają się także niewielkie zbiorniki i stawy powstałe po zakończeniu eksploatacji kruszyw naturalnych. Wśród nich jest jeden naturalny zbiornik wodny tworzący Jezioro Niszczewy o 5,5 ha powierzchni i 2,0 m głębokości. Oprócz cieków i zbiorników, system wód powierzchniowych uzupełniają liczne małe śródleśne i śródpolne oczka wodne oraz bagna i torfowiska. Niniejsza sieć hydrograficzna pełni ważną rolę naturalnej retencji wód w gminnej gospodarce wodnej.

Wody podziemne pochodzą z piętra wodonośnego czwartorzędu zbudowanego ze żwirów, piasków i piasków mułkowych. Zasoby tego piętra stanowią szczególną rolę zaopatrzenia w wodę na terenach Gminy Waganiec, jednakże z tych zasobów nie jest pozyskiwana woda. Drugim istotnym piętrzem wodonośnym jest poziom trzeciorzędu utworzony z osadów mioceńskich. Poziom ten zalega na głębokości 20-100 m, a jego miąższość waha się od kilku do około 20 m.

Gmina Waganiec leży w granicach obszaru jednolitej części wód podziemnych JCWPd nr 454, o powierzchni 1337 km². JCWPd składa się z dwóch poziomów: poziom pierwszy, który nie ma kontaktu z piętrzem neogeńskim i poziom drugi – jurajski, który z kolei nie ma połączenia z piętrami wyższymi. JCWPd nr 45 należy do GZWP nr 144 – Wielkopolska Dolina Kopalna i swym zasięgiem obejmuje zlewnie rzeki Tążyny i Zielonej Strugi.

WYROBY AZBESTOWE

Środowisko naturalne ulega częstym degradacjom z powodu nieodpowiednich działań ludności. W związku z tym, niezbędne jest przeprowadzanie badań oceniających stan i jakość przyrody. Na podstawie wyników możliwe jest określenie rodzaju procesów naprawczych, dzięki którym zostaną wyeliminowane lub ograniczone czynniki negatywnie oddziałujące na środowisko naturalne. W ostatnich latach wykazano, że szczególnie zły wpływ na przyrodę mają materiały i technologie wykorzystujące azbest³.

Azbest to nazwa wymyślona na potrzeby handlowe, która odnosi się do sześciu minerałów włóknistych. Pod względem chemicznym są to uwodnione krzemiany magnezu, żelaza, wapnia i sodu. Materiał ten był intensywnie stosowany w kilku gałęziach gospodarki, zwłaszcza w budownictwie, energetyce, transporcie i przemyśle chemicznym⁴. Obecnie najczęściej azbest wykorzystywany jest w:

- wyrobach azbestowo-cementowych, np. pokrycia dachowe, rury ciśnieniowe, płyty okładzinowe i elewacyjne (zawierają od 10 do 35% azbestu);
- wyrobach izolacyjnych (zawierają od 75 do 100% azbestu);
- wyrobach uszczelniających, np. tektury, płyty azbestowo-kauczukowe;

³ Maciołek H., Zielińska A., Domarecki T., 2012. Oddziaływanie azbestu na środowisko przyrodnicze i organizm człowieka. *JEcolHealth*, vol. 16, nr 3.

⁴ Polska Bez Azbestu. <http://polskabezazbestu.pl/zastosowanie.html>

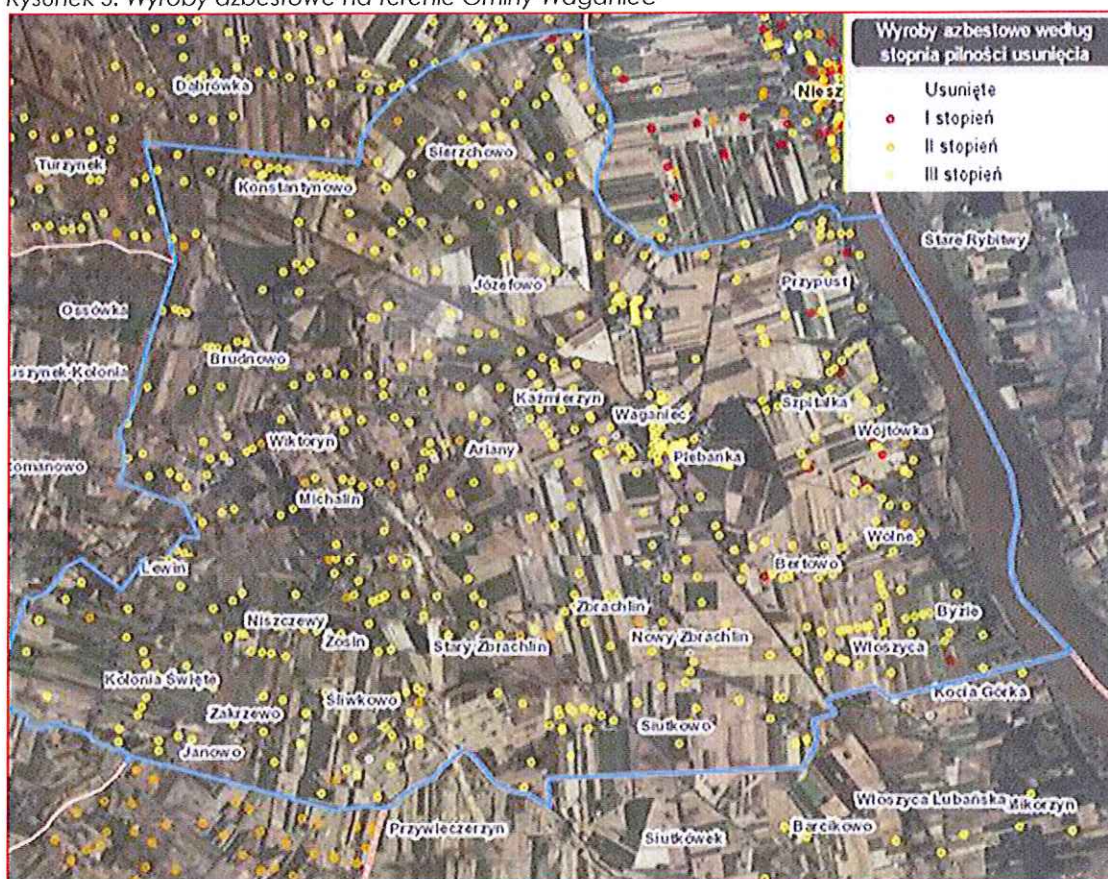
- wyrobach tekstylnych, np. sznury i maty,
- wyrobach hydroizolacyjnych, np. papa dachowa, płytki podłogowe (zawierają od 20 do 40% azbestu).

W ramach podjęcia realizacji zadań „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” przez Gminę Waganiec, w lipcu 2012 r. opracowano projekt „Programu Usuwania Azbestu i Wyrobów Zawierających Azbest dla Gminy Waganiec na lata 2012-2032”. Tego samego roku obszar Gminy został zinwentaryzowany pod kątem występowania miejsc, na terenie których produkowane były materiały zawierające azbest. Ponadto, określono ilość i stopień pilności w zakresie usunięcia wyrobów azbestowych.

Poniżej przedstawiona została lokalizacja wyrobów azbestowych na terenie Gminy Waganiec [Rysunek 5]. Inwentaryzacja wykazała, że w Gminie Waganiec wyrobów zawierających azbest było ok. 187 031,5 m² i znajdowały się na 696 posesjach.

Ich największe natężenie zaobserwowano w okolicach wsi Waganiec i Plebanka. Wśród zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest najmniejszy odsetek stanowiły wyroby I stopnia (oznacza to, że wymagane jest ich pilne usunięcie lub zabezpieczenie), najmniejszy zaś wyroby III stopnia (oznacza to, że wymagana jest ponowna ocena w terminie do 5 lat).

Rysunek 5. Wyroby azbestowe na terenie Gminy Waganiec

Źródło: Elektroniczny System Informacji Przestrzennej do monitorowania realizacji „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” <http://esip.bazaazbestowa.gov.pl/>

Ilość zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na terenie Gminy Waganiec wynosiła 187 031,5 m², tj. 2 057,3 Mg. Aż 98,7% (184 656,5 m²) ogólnej ilości zarejestrowanych wyrobów z azbestem zaliczono do III stopnia pilności likwidacji. Pozostałą część azbestu zakwalifikowano do grupy o II stopniu (0,78%, 1466,0 m²) i I stopniu (0,49%, 909,0 m²). W zależności od przyznanego stopnia pilności usunięcia, poszczególne wyroby będą wymagały ponownej oceny stanu: wyroby z III stopniem w ciągu kolejnych 5 lat, wyroby z II stopniem w czasie 1 roku, a wyroby z I stopniem – wymagają bezzwłocznego usunięcia bez potrzeby kolejnych badań.

W projekcie Programu założono, że do roku 2032 z terenu Gminy Waganiec należy usunąć wszystkie wyroby zawierające azbest. Jednakże, nie będzie to możliwe bez finansowego wsparcia osób fizycznych – właścicieli, zarządców i użytkowników obiektów zawierających wyroby z azbestu.

Opis zasobów kulturowych

Na terenie Gminy Waganiec zlokalizowane są obiekty objęte prawną ochroną konserwatorską. Do rejestru Wojewódzkiego Kujawsko-Pomorskiego Konserwatora Zabytków zostały wpisane:

- a. w miejscowości Przepust:
 - a.1. Kościół parafialny p.w. Św. Stanisława i Marii Magdaleny, pochodzący z XVIII wieku, drewniany;
- b. w miejscowości Waganiec:
 - b.1. Zespół parkowo-dworski: park, spichlerz, obora i stodoła – pochodzący z XIX wieku;
 - b.2. Budynek młyna zbożowego z przetomu XIX i XX wieku;
 - b.3. Budynek dworca kolejowego wraz z otaczającym go układem zieleni, 1880-1890r.
- c. w miejscowości Zbrachlin:
 - c.1. Kościół parafialny p.w. Św. Wojciecha, 1889 r.;
 - c.2. Cmentarz przykościelny.

Oprócz wojewódzkiego rejestru zabytków, istnieje także gminna ewidencja zabytków. W niniejszej ewidencji zabytków zostały ujęte zabytki nieruchome wpisane do wojewódzkiego rejestru oraz inne zabytki nieruchome wyznaczone przez Wójta Gminy. W związku z tym, wymienione powyżej obiekty widnieją także na liście ewidencji zabytków Gminy Waganiec. Do pozostałych obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków, należą:

- a. W miejscowości Brudnowo:
 - a.1. Cmentarz ewangelicki, początek XX wieku;
- b. W miejscowości Sierzchowo:
 - b.1. Dwór w zespole dworsko- parkowym, około 1850 r.;
 - b.2. Oficyna północna – rządcówka w zespole dworsko-parkowym, około 1850 r.;
 - b.3. Oficyna południowa – kuchnia w zespole dworsko-parkowym, początek XX wieku;
 - b.4. Kuźnia w zespole dworsko-parkowym, około 1900 r.
 - b.5. Budynek gospodarczy w zespole dworsko-parkowym, koniec XIX w.

c. W miejscowości Waganiec:

c.1. Zespół dworsko-parkowy: brama wjazdowa zachodnia, brama wjazdowa południowa, piwnica ziemna, budynek inwentarski, ogrodzenie folwarku, cztery domy pracowników folwarku;

c.2. Zespół dworca kolejowego: część budynków gospodarczych, pięć domów pracowników kolei, piwnica;

c.3. Dom młynarza w zespole młyna;

c.4. Kapliczka przydrożna z Figurą NMP;

d. W miejscowości Włoszyca:

d.1. Figura przydrożna NMP

e. W miejscowości Zbrachlin:

e.1. Zespół kościoła parafialnego: ogrodzenie z bramą kościoła, plebania, brama przy plebani, spichlerz przy plebani, figura NMP, kapliczka z figurą św. Krzysztofa,

e.2. Trzy budynki mieszkalne,

e.3. Brama wjazdowa przy budynku nr 24;

f. W miejscowości Nowy Zbrachlin:

f.1. Cmentarz parafialny,

f.2. Budynek mieszkalny i gospodarczy w zagrodzie ul. Kujawska 20-20 a;

g. W miejscowości Stary Zbrachlin:

g.1. Cmentarz ewangelicki.

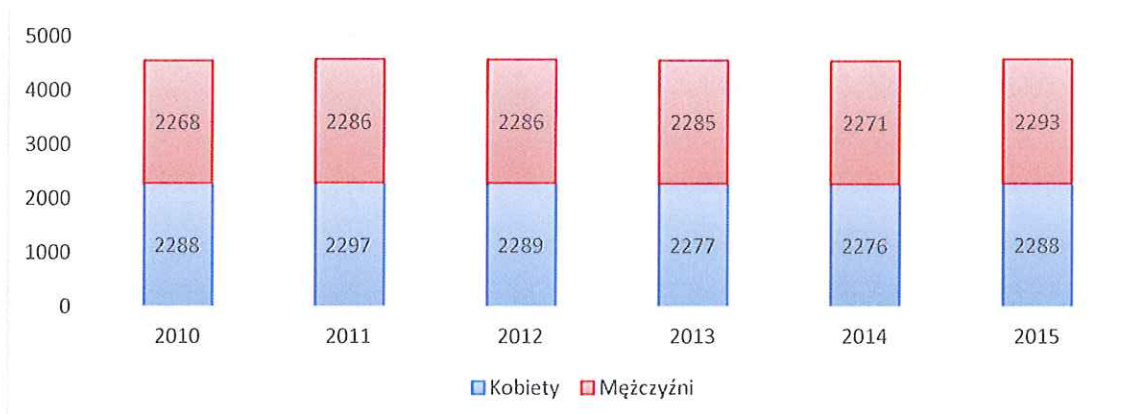
Ponadto, na terenie Gminy Waganiec rozpoznano stanowiska archeologiczne, które pochodzą z wczesnośredniowiecznego i nowożytnego przedziału chronologicznego. W wyniku przeprowadzonych na terenie Gminy Waganiec badań, zarejestrowano 47 stanowisk archeologicznych. 40 stanowisk wykazuje małą wartość poznawczą, 4 stanowiska stanowią średnią wartość poznawczą, zaś 3 pozostałe to stanowiska o dużej wartości poznawczej. Na obszarze omawianej jednostki wyróżniono również dwie strefy osadnicze: strefa jaru w Przypuście i strefa wokół jeziora Niszczewy.

2.2. Sfera społeczna

Demografia

Liczba ludności zamieszkująca Gminę Waganiec w 2015 roku wyniosła 4 581 osób, w tym 2 293 mężczyzn (50,05%) oraz 2 288 kobiet (49,94%). Jednocześnie zaznaczyć należy, że w analizowanym okresie odnotowano nieznaczny wzrost ludności (o 0,5%). Współczynnik feminizacji w 2015 roku kształtował się na poziomie 100, czyli na 100 mężczyzn przypadało dokładnie tyle samo kobiet. Z tych analiz, wynika, że struktura ludności pod względem płci była bardzo równomierna. Gęstość zaludnienia w gminie wynosiła 84 osoby na 1 km².

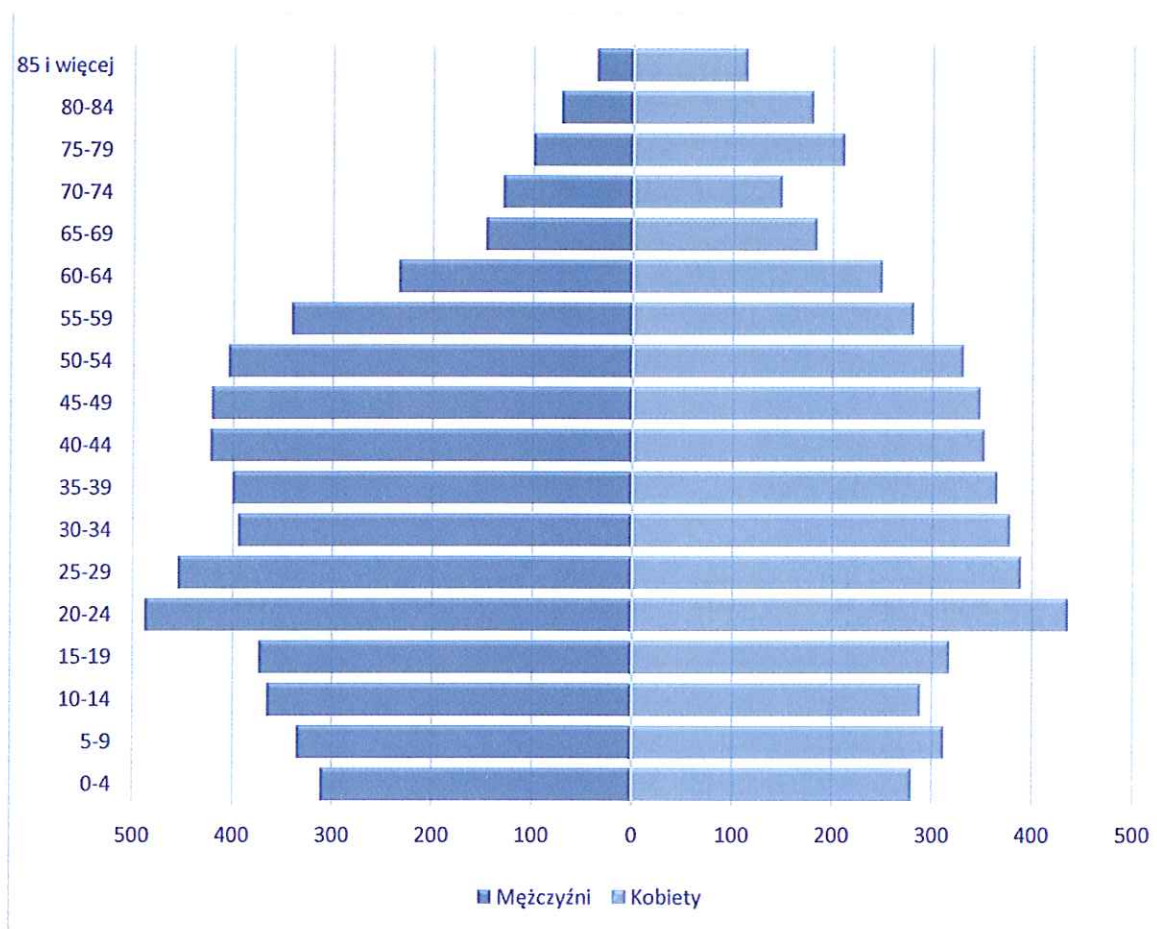
Wykres 5. Struktura ludności gminy w latach 2010-2015 wg płci

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Dane z roku 2015, dotyczące struktury ludności Gminy Waganiec pod względem wieku i płci wykazują szczegółową dysproporcję pomiędzy liczbą kobiet i mężczyzn w poszczególnych przedziałach wiekowych. Mężczyźni stanowili liczebną przewagę w przedziale od 0 do 59 lat włącznie, natomiast kobiety w przedziale wiekowym powyżej 60 roku życia. Analizując korelację kobiet do mężczyzn, największa różnica widoczna była w przedziale 75-79 lat (o 112). Z kolei, największe dysproporcje w przypadku mężczyzn do kobiet (różnica powyżej 70 osób) wystąpiły w przedziałach: 10-14 lat, 40-44 lata, 45-49 lat oraz 50-54 lata.

Wykres 6. Piramida wieku ludności Gminy Waganiec w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku odznaczała się dużą dysproporcją. W latach 2010-2015 o 2,4 punktu procentowego zmniejszył się odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym oraz o 0,2 punktu procentowego w wieku produkcyjnym. Natomiast zwiększył się udział społeczeństwa w wieku poprodukcyjnym o 2,6 punktu procentowego. Wskaźniki obciążenia demograficznego w 2015 r. kształtowały się następująco:

- na 1000 osób w wieku produkcyjnym przypadają 53,8 osoby w wieku nieprodukcyjnym;
- na 1000 osób w wieku przedprodukcyjnym przypadają 84,0 osoby w wieku poprodukcyjnym,
- na 1000 osób w wieku produkcyjnym przypadają 24,6 osoby w wieku poprodukcyjnym.

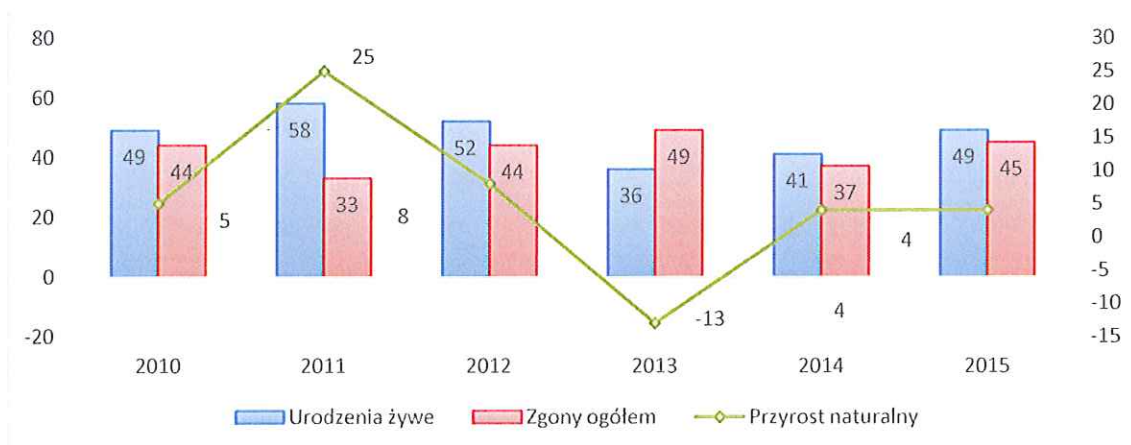
Wykres 7. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Przyrost naturalny na terenie Gminy w ciągu pięciu lat kształtował się głównie na poziomie dodatnim, co oznacza, że liczba urodzeń żywych była wyższa niż liczba zgonów. Tylko w roku 2013 nastąpiła odwrotna sytuacja – przewaga zgonów nad urodzeniami żywymi, dając ujemny przyrost naturalny. Najwyższą wartość tego wskaźnika odnotowano w roku 2011 (25).

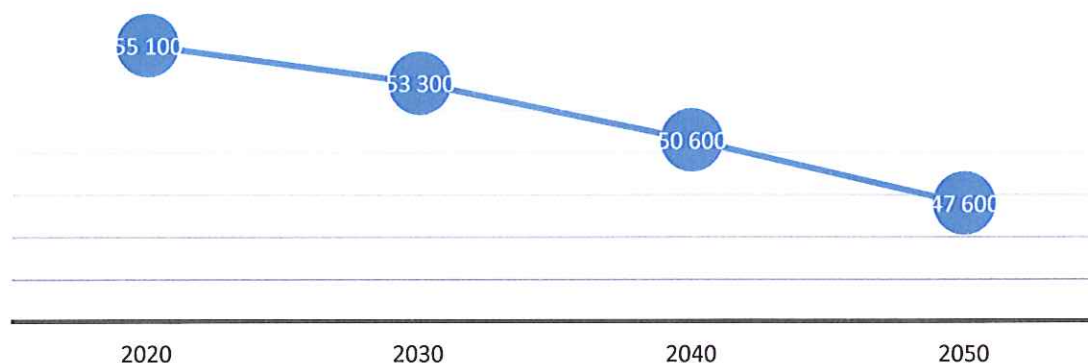
Wykres 8. Przyrost naturalny na terenie gminy w latach 2010-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Według prognoz liczba ludności na terenach wiejskich powiatu aleksandrowskiego będzie malała. Przewiduje się, że w 2050 roku liczba mieszkańców wyniesie 47 600 osób, to 13,6% mniej osób, niż przewidziano na 2020 r.

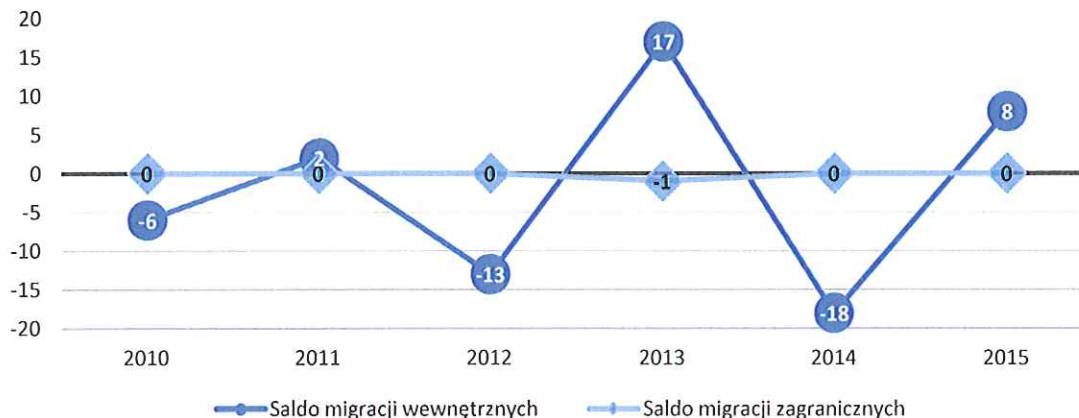
Wykres 9. Prognoza ludności wg płci dla terenów wiejskich powiatu aleksandrowskiego do roku 2050

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analizując strukturę demograficzną jednostki wiejskiej warto nadmienić także o występujących migracjach, zarówno zagranicznych, jak i wewnętrznych. Saldo migracji wewnętrznych w ciągu badanego okresu wahało się – jednego roku wykazywało wartość ujemną, a następnego dodatnią. W przypadku salda migracji zagranicznych jego wartość utrzymywała się praktycznie na stałym zerowym poziomie. Ujemną wartość odnotowano tylko w 2013 r.

Wykres 10. Saldo migracji zewnętrznych i wewnętrznych w latach 2010-2015

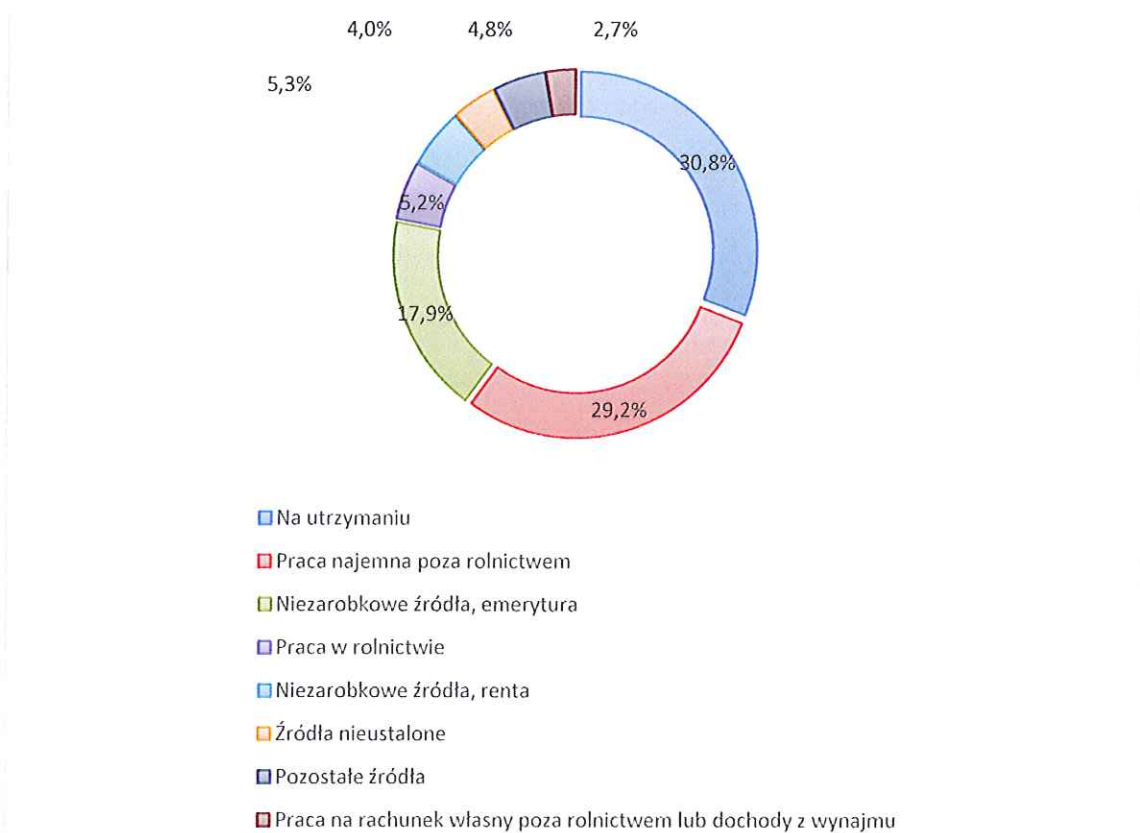
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Analizując poziom życia mieszkańców należy zaznaczyć, że w 2014 roku dochody Gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniosły 3 333,40 zł, przy wydatkach w wysokości 3 112,04 zł. W tym samym roku wydatki na pomoc społeczną, świadczenia rodzinne, a także zapobieganie uzależnieniom stanowiły 16,9% całości wydatków budżetu gminnego (2 392 916,06 zł).

Jedną z rzetelniejszych metod oceny zamożności społeczeństwa jest przeprowadzenie analizy danych dotyczących źródeł utrzymania. Jednakże,

informacje dotyczące źródeł utrzymania ludności dostępne są do poziomu powiatu. Stąd też, analizie poddano dane dla powiatu aleksandrowskiego. W rejonie tym, największy odsetek w ludności stanowiły osoby „na utrzymaniu” (30,8%) oraz wykonujące prace najemne poza rolnictwem (29,2%). Istotnym źródłem utrzymania społeczeństwa powiatu aleksandrowskiego była wypłata w formie emerytury. Niższe wskaźniki udziału (poniżej 10%) dotyczyły: pracy w rolnictwie, niezarobkowego źródła w postaci renty oraz pracy na rachunek własny. Pozostałe źródła utrzymania stanowiły 4,8% wszystkich sposobów zarobkowania.

Wykres 11. Ludność wg źródła utrzymania w powiecie aleksandrowskim w 2011 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (Narodowy Spis Powszechny 2011).

Natomiast na poziomie Gminy możliwa jest ocena danych na temat dochodów gospodarstw. Z analizy tych informacji wynika, że największa liczba gospodarstw domowych utrzymywała się z działalności rolniczej (3 513) oraz pracy najemnej (1 296). Poniżej 1 tys. gospodarstw posiadało dochody: w postaci emerytury i renty, z pozarolniczej działalności gospodarczej oraz z innych niezarobkowych źródeł (tj. bez emerytury i renty). Dokładniejsze dane dotyczące źródeł dochodów

gospodarstw domowych w Gminie Waganiec zawiera poniższe zestawienie tabelaryczne.

Tabela 3. Dochody gospodarstw domowych na terenie Gminy Waganiec w 2010 r.

GOSPODARSTWA DOMOWE Z DOCHODAMI Z RÓŻNYCH ŹRÓDEŁ	
z dochodem z działalności rolniczej	3 513
z dochodem z emerytury i renty	676
z dochodem z pozarolniczej działalności gospodarczej	589
z dochodem z pracy najemnej	1 296
z dochodem z innych niezarobkowych źródeł poza emeryturą i rentą	84
bez dochodów z działalności rolniczej	190
bez dochodów z emerytury i renty	3 028
bez dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej	3 115
bez dochodów z pracy najemnej	2 408
bez dochodów z innych niezarobkowych źródeł poza emeryturą i rentą	3 619
OGÓŁEM	3 703

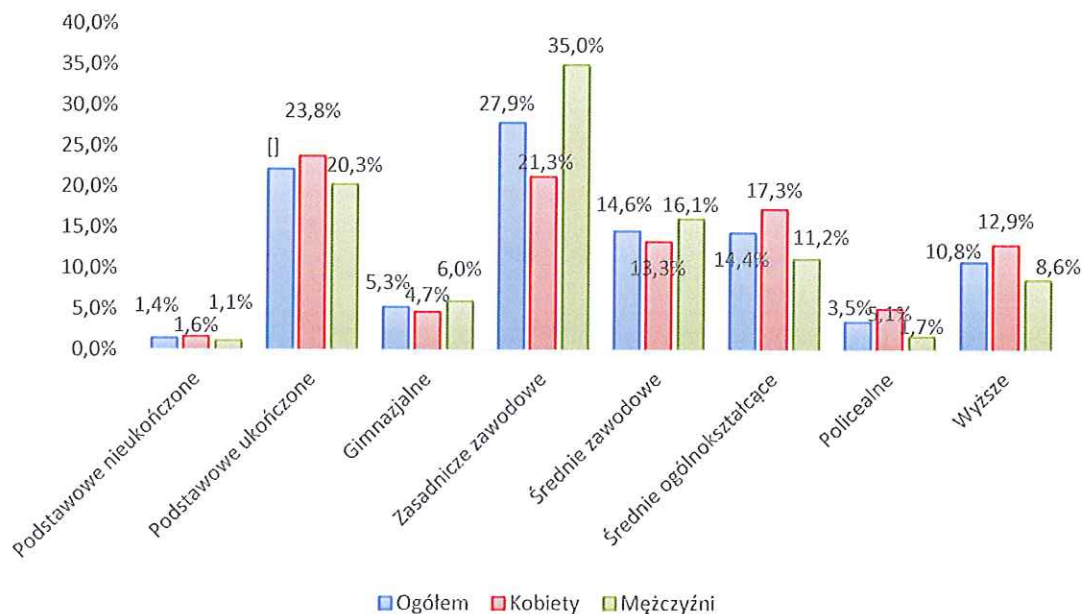
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (Powszechny Spis Rolny 2010).

Poziom wykształcenia

Największy odsetek mieszkańców Gminy Waganiec posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe (27,9%). Drugą, co do wielkości, grupę stanowią osoby z wykształceniem podstawowym (22,2%). 14,6% posiada wykształcenie średnie zawodowe, a 14,4% średnie ogólnokształcące. Dyplom uczelni wyższej posiada 10,8%.

Wykształcenie wyższe posiada więcej kobiet (12,9%) niż mężczyzn (8,6%). Natomiast wykształcenie zasadnicze zawodowe jest bardziej powszechne wśród mężczyzn (35,0%) niż wśród kobiet (21,3%).

Wykres 12. Struktura wykształcenia mieszkańców

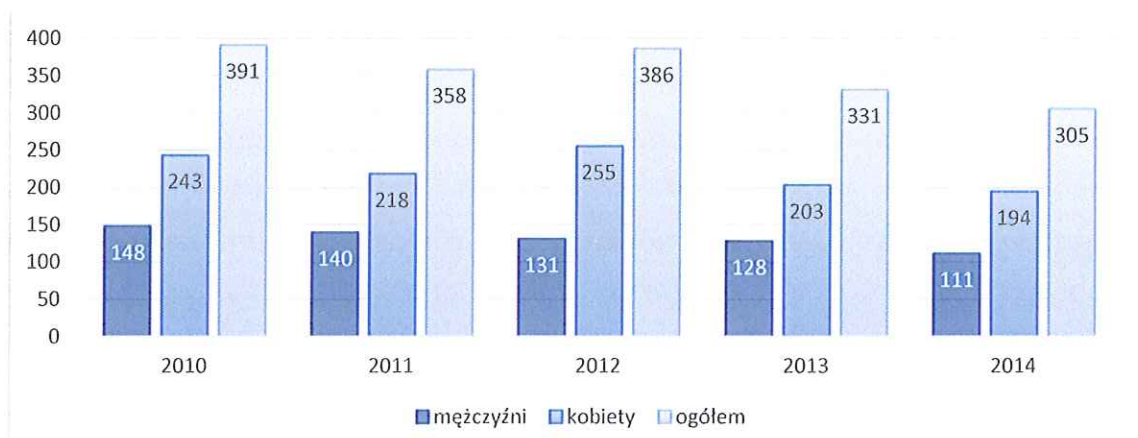

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (Powszechny Spis Rolny 2010).

Rynek pracy

Według źródeł na lata 2010-2014 zauważyć można, że liczba pracujących mieszkańców miała tendencję malejącą (wyjątkiem był jedynie rok 2012). W 2014 roku pracujących było o 86 osób (tj. 22%) mniej niż w roku 2010. Zaznaczyć należy, że dużo wyższe zatrudnienie dotyczyło kobiet niż mężczyzn. Poza tym zarówno liczba pracujących kobiet, jak i mężczyzn zmalała. W analizowanym okresie liczba pracujących mężczyzn zmniejszyła się o 37, a wyższą różnicę zaobserwowano w przypadku kobiet (tj. 49).

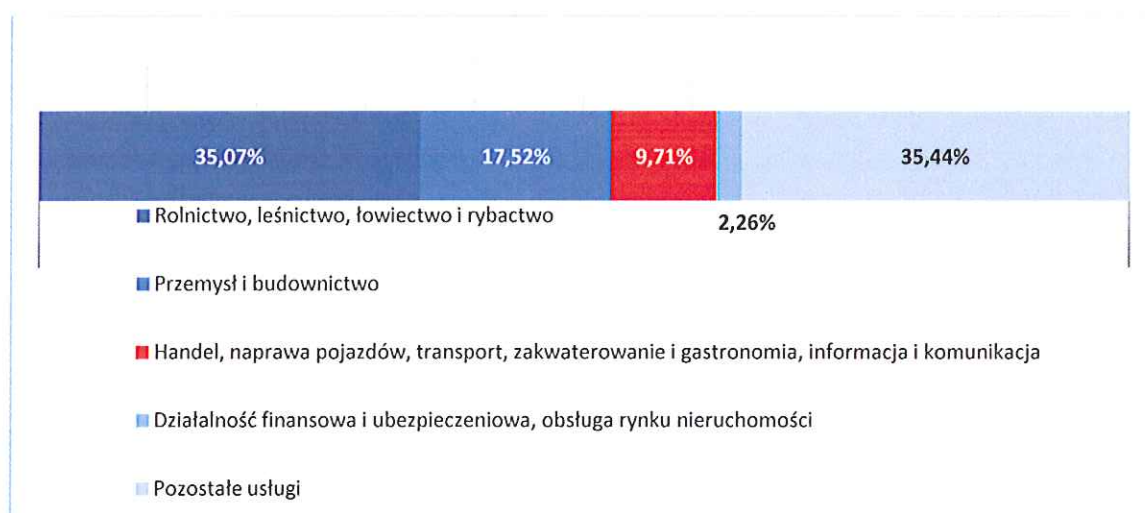
Wykres 13. Pracujący wg płci na terenie Gminy Waganiec w latach 2010-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Jak wynika z poniższych danych dotyczących struktury zatrudnienia, blisko 35% osób zaliczonych do pracujących na terenie Gminy Waganiec znalazło zatrudnienie w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie (4 524 osób), a także w pozostałych usługach (4 572). Na trzecim miejscu uplasowała się sekcja przemysł i budownictwo (2 260 osób). Natomiast w sektorze związanym z handlem, naprawą pojazdów, transportem, zakwaterowaniem i gastronomią, informacją i komunikacją zatrudnionych było prawie 10% osób (1 252). Najmniejszy udział przypadł na osoby zatrudnione w działalności finansowej i ubezpieczeniowej oraz związanej z obsługą rynku nieruchomości (291 osób).

Wykres 14. Struktura zatrudnienia na terenie powiatu aleksandrowskiego wg sektorów ekonomicznych w 2014 r.

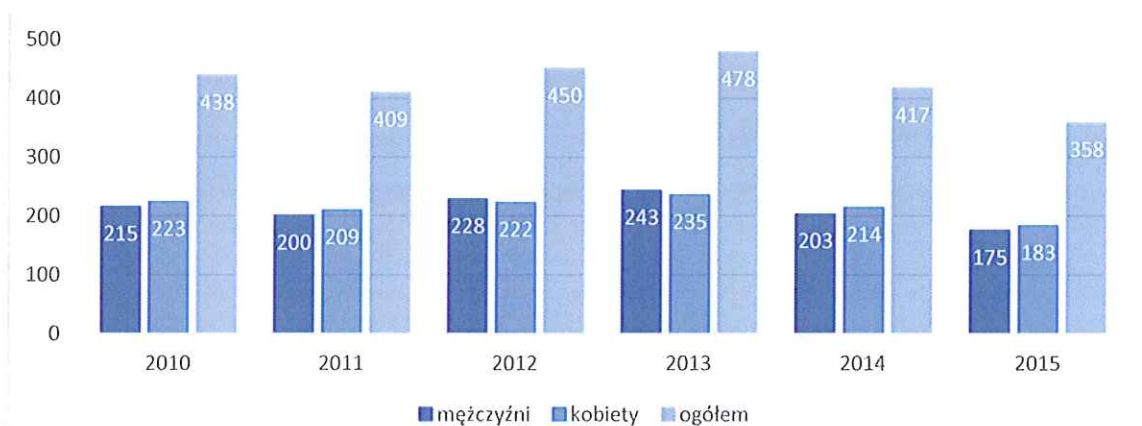
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Istotne w kontekście zatrudnienia są również informacje dotyczące wyjazdów oraz przyjazdów do pracy. Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika (dane na 2006 rok⁵), że liczba mieszkańców wyjeżdżających poza gminę do pracy kształtowała się na poziomie 434 osób, natomiast przyjeżdżających 87. Saldo przyjazdów i wyjazdów wynosiło wówczas 347, co oznacza, iż mieszkańcy byli zatrudniani przede wszystkim w większych ośrodkach położonych w pobliżu Gminy Waganiec.

STAN I STRUKTURA BEZROBOCIA

Liczba osób pozostających bez pracy na terenie Gminy Waganiec, w 2015 roku kształtowała się na poziomie 358 osób, co względem roku 2010 stanowiło spadek o 18,23%. Między 2010 a 2015 rokiem liczba bezrobotnych wahała się, przyjmując wartości od 358 do 478 osób. Sytuacja pozostawania bez pracy wśród kobiet i mężczyzn była dość wyrównana. Liczba bezrobotnych mężczyzn na przestrzeni analizowanego okresu zmniejszyła się o 18,6%, natomiast kobiet o 17,9%.

Wykres 15. Bezrobotni zarejestrowani z terenu Gminy Waganiec w latach 2010-2015

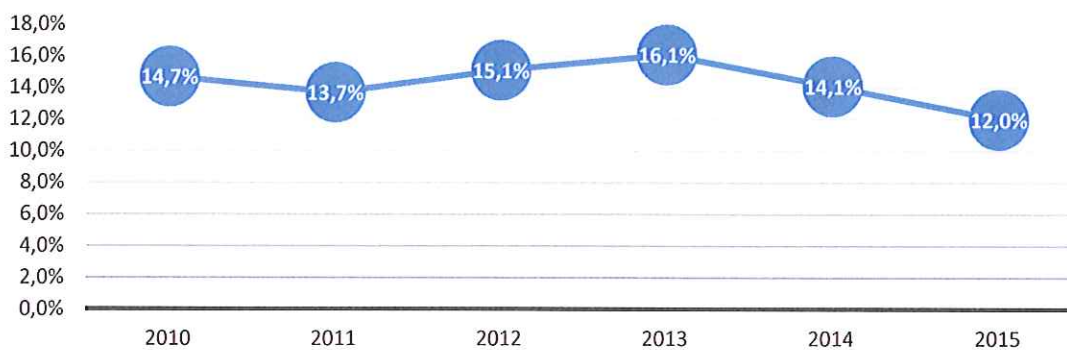
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Udział osób bezrobotnych wśród społeczeństwa Gminy Waganiec rozpatrzyć można również pod względem liczby ludności w wieku produkcyjnym. Wśród osób w wieku produkcyjnym w 2015 roku wskaźnik udziału osób bezrobotnych osiągnął poziom 12,0%, co stanowiło spadek względem lat poprzednich. Największą różnicę

⁵ Badanie dojazdów do pracy w 2011 r. dla ogółu pracujących zostało przeprowadzone na podstawie danych zawartych w rejestrach administracyjnych, pozyskanych przez statystykę publiczną na potrzeby Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 (NSP 2011). Metodyka tego badania została opracowana na podstawie wcześniej przeprowadzonych prac związanych z realizacją zadania „Przeptywy ludności związane z zatrudnieniem w 2006 r.”

odnotowano między 2013 a 2015 rokiem, kiedy liczba bezrobotnych spadła o 3,9 punktu procentowego.

Wykres 16. Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na terenie Gminy Waganiec w latach 2010-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Uczestnictwo w kulturze

Działalność kulturalna w Gminie Waganiec realizowana jest przez instytucje prowadzące różne formy działalności. Dzięki istnieniu tych organizacji następuje wzrost aktywizacji i integracji społeczeństwa wiejskiego. Obecnie na terenie jednostki działa Gminna Biblioteka Publiczna w Wagańcu oraz poniższe organizacje społeczno-kulturalne:

➤ Stowarzyszenia:

- Gminny Klub Sportowy „Sadownik – Waganiec” w miejscowości Waganiec;
- Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe im. Ignacego Jana Paderewskiego w miejscowości Zbrachlin;
- Stowarzyszenie „RARA AVIS” w miejscowości Plebanka;
- Stowarzyszenie „Budujemy Nasz Dom” w miejscowości Plebanka;

➤ Piłkarskie zespoły młodzieżowe:

- „Skrzaty”
- „Żacy”;
- „Orlicy”
- „Młodzicy”;
- „Juniorzy Młodzi”;
- „Sadownik”.

- Koła Gospodyń Wiejskich:
 - Koło Gospodyń Wiejskich w miejscowości Zbrachlin;
 - Gminna Rada Koła Gospodyń Wiejskich w miejscowości Waganiec;
 - Koło Gospodyń Wiejskich w miejscowości Bertowo;
 - Koło Gospodyń Wiejskich w miejscowości Brudnowo;
- Ochotnicze Straże Pożarne:
 - OSP w miejscowości Sierzchowo;
 - OSP w miejscowości Plebanka;
 - OSP w miejscowości Zbrachlin;
 - OSP w miejscowości Włoszyca;
- Inne:
 - Młodzieżowa Orkiestra Dęta;
 - Klub Seniora „Mimoza”;
 - Zespół Teatralny „ZBRAT”.

2.3. Sfera gospodarcza

Struktura podstawowych branż gospodarki

Poniższa tabela wskazuje rozkład przedsiębiorstw w obrębie Gminy w podziale na strukturę właścicielską. Z zamieszczonych w niej danych wynika, że w latach 2010-2015 zdecydowana większość firm należała do sektora prywatnego (93,4% ogółu), a w tym największy odsetek stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Z kolei, przedsiębiorstwa z sektora publicznego to jedynie 6,5% ogółu. Ponadto, na terenie Gminy Waganiec, niezmiennie od 2010 roku, funkcjonowały cztery spółdzielnie oraz nie zarejestrowano żadnych fundacji.

Tabela 4. Podmioty gospodarki narodowej wg sektorów własności na terenie Gminy Waganiec w latach 2010-2015

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Sektor publiczny ogółem	16	16	16	16	16	16
Sektor prywatny ogółem, w tym:	231	222	224	236	230	235
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	193	182	182	194	188	193
Spółki handlowe	16	18	20	20	18	18
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	3	3	4	4	3	3
Spółdzielnie	4	4	4	4	4	4
Fundacje	0	0	0	0	0	0
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	6	7	7	7	7	7

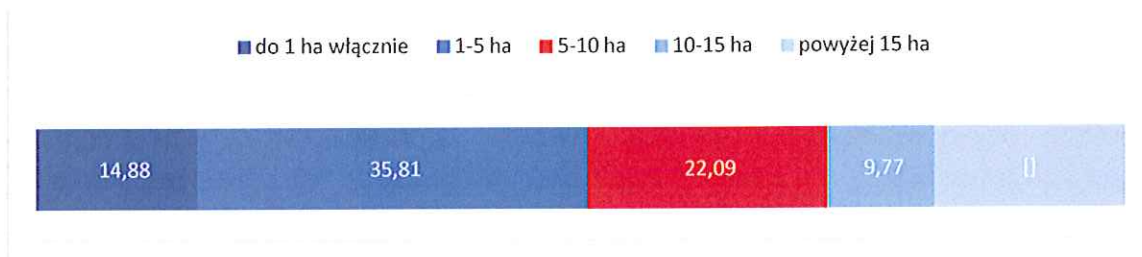
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

ROLNICTWO⁶

Według danych Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego w 2010 roku, na terenie Gminy Waganiec funkcjonowało łącznie 430 gospodarstw rolnych, z czego największy odsetek przypadł na te o powierzchni od 1 do 5 ha (154, to prawie 36% ogółu). Powyżej 20% stanowiły gospodarstwa liczące od 5 do 10 ha. Pozostałe miały udział poniżej 20%, wśród nich najmniej było gospodarstw między 10 a 15 ha (tj. 42).

⁶ Dane dla roku 2010, na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego

Wykres 17. Struktura gospodarstw rolnych na terenie Gminy Waganiec w 2010 roku [w %]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (Powszechny Spis Rolny 2010).

Analizując dane z 2015 roku, dotyczące średniej wielkości gruntów, użytków rolnych oraz użytków rolnych w dobrej kulturze na terenie Gminy wiejskiej wskazać należy, że średnia powierzchnia gruntów w tych przypadkach wynosiła ponad 10 ha. Gospodarstwa rolne ogółem rozpatrzono także w podziale na gospodarstwa prowadzące działalność rolniczą, gospodarstwa indywidualne i gospodarstwa indywidualne prowadzące działalność rolniczą. We wszystkich tych rodzajach gospodarstw powierzchnie gruntów rolnych, użytków rolnych i użytków rolnych w dobrej kulturze pozostawały na zbliżonym poziomie.

Tabela 5. Średnia powierzchnia ogółem, użytków rolnych ogółem oraz użytków rolnych w dobrej kulturze na terenie Gminy Waganiec w 2010 r.

GOSPODARSTWA ROLNE OGÓŁEM		
Grunty ogółem	ha	10,82
Użytki rolne ogółem	ha	10,16
Użytki rolne w dobrej kulturze	ha	10,11
GOSPODARSTWA PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ		
Grunty ogółem	ha	10,84
Użytki rolne ogółem	ha	10,18
Użytki rolne w dobrej kulturze	ha	10,13
GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE		
Grunty ogółem	ha	9,95
Użytki rolne ogółem	ha	9,32
Użytki rolne w dobrej kulturze	ha	9,26
GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ		
Grunty ogółem	ha	9,96
Użytki rolne ogółem	ha	9,33
Użytki rolne w dobrej kulturze	ha	9,29

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (Powszechny Spis Rolny 2010).

Co więcej, gospodarstwa rolne zajmowały łącznie grunty o powierzchni 4 654,67 ha, z czego zdecydowaną większość stanowiły użytki rolne razem (ogółem i w dobrej kulturze). Istotny odsetek przypadł na użytki rolne w dobrej kulturze oraz na grunty

pozostające pod zasiewami. Podobna sytuacja udziału powierzchni poszczególnych gruntów wystąpiła wśród gospodarstw indywidualnych. Szczegółowe dane w tym zakresie zawiera poniższa tabela [Tabela 6].

Tabela 6. Użytkowanie gruntów przez gospodarstwa na terenie Gminy Waganiec w 2010 r.

Wyszczególnienie	Gospodarstwa rolne ogółem		Gospodarstwa indywidualne	
	liczba	powierzchnia [w ha]	liczba	powierzchnia [w ha]
Grunty ogółem	428	4 654,67	426	4 258,77
Użytki rolne ogółem	426	4 368,72	424	3 988,39
Użytki rolne w dobrej kulturze	425	4 345,49	423	3 965,16
Pod zasiewami	401	4 024,85	399	3 704,76
Grunty ugorowane łącznie z terenami zielonymi	21	29,97	21	29,97
Uprawy trwałe	64	117,83	63	67,83
Sady ogółem	64	117,83	63	67,83
Ogrody przydomowe	14	1,68	14	1,68
Łąki trwałe	120	143,60	118	135,60
Pastwiska trwałe	28	27,56	27	25,32
Pozostałe użytki rolne	17	23,23	17	23,23
Lasy i grunty leśne	70	55,73	69	47,29
Pozostałe grunty	394	230,22	392	223,09

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (Powszechny Spis Rolny 2010).

Największa liczba gospodarstw na terenie Gminy Waganiec hodowała drób (206), w tym przede wszystkim drób kurzy. Równoznacznie oznacza to, iż niniejszych zwierząt gospodarskich było najwięcej spośród wszystkich analizowanych hodowli. W 2010 r. odnotowano ponad 50 tys. sztuk drobiu. Do zwierząt gospodarskich najrzadziej hodowanych zaliczono konie, tj. 13 sztuk w 7 gospodarstwach.

Tabela 7. Pogłowie zwierząt gospodarskich i liczba gospodarstw je hodujących na terenie Gminy Waganiec w 2010 r.

Wyszczególnienie	Liczba gospodarstw	Zwierzęta gospodarskie (szt.)
Bydło razem	122	1 843
➤ Bydło krowy	86	449
Trzoda chlewna razem	143	6 488
➤ Trzoda chlewna lochy	125	610
Konie	7	13
Drób ogółem	206	56 493
➤ Drób kurzy	198	53 965

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (Powszechny Spis Rolny 2010).

Liczba podmiotów gospodarczych i osób zatrudnionych w poszczególnych sektorach

Liczba podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Waganiec w ciągu pięciu lat wzrosła nieznacznie. W 2015 roku odnotowano ich 253, co stanowiło wzrost względem 2011 roku o nieco ponad 7,0% (tego roku odnotowano najmniej podmiotów gospodarczych). Największy udział w latach 2010-2015 przypadł na mikroprzedsiębiorstwa⁷ zatrudniające od 1 do 9 pracowników (średnio 230, tj. 93,4% ogółu firm na terenie jednostki wiejskiej). Nieco większe firmy, tzw. małe przedsiębiorstwa (zatrudniające od 10 do 49 pracowników) stanowiły 4,9%, natomiast średnie przedsiębiorstwa (zatrudniające od 50 do 249 pracowników) 1,6%. Na obszarze Gminy nie zarejestrowano podmiotów gospodarczych zatrudniających od 250 do 999 oraz 1000 i więcej pracowników (duże przedsiębiorstwa)⁸.

Zaznaczyć należy, że na terenie Gminy na przestrzeni pięciu lat ogólna liczba przedsiębiorstw utrzymywała się na podobnym poziomie, co potwierdzają odnotowane małe wahania liczby firm (pomiędzy 240 a 253). Nieznaczne różnice można było zauważyć wśród mikro i małych przedsiębiorstw, z kolei liczba średnich firm pozostawała bez zmian.

Wykres 18. Liczba podmiotów wg klas wielkości na terenie Gminy Waganiec w latach 2010-2015

⁷ Definicja przedsiębiorstwa jest ustalana w oparciu o liczbę pracujących. W badanej zbiorowości wyodrębniono małe, średnie i duże przedsiębiorstwa. Zgodnie z obowiązującymi definicjami, do pierwszej z tych grup zaliczono jednostki o liczbie pracujących do 49 osób (z wyodrębnieniem tzw. mikro-przedsiębiorstw do 9 osób pracujących), do drugiej - jednostki o liczbie pracujących 50 - 249 osób, a do trzeciej - jednostki o liczbie pracujących powyżej 249 osób (<https://bdl.stat.gov.pl/>)

⁸ Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 12 października 2016 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej (rozdział 7.); www.nfosigw.gov.pl/oferta-finansowania/pomoc-publiczna/wielkopredsiobiorstwa/ (z dnia 27.12.2016 r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Ponadto, warto zaznaczyć, że najliczniejszą grupę w 2015 roku stanowiły podmioty gospodarki narodowej prowadzące działalność w sekcji G, tj. handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (89). Pozostałe sekcje liczyły znacznie poniżej 50 firm, wśród których wyróżniło się budownictwo (sekcja F), przetwórstwo przemysłowe (sekcja C) oraz rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (sekcja A). Kolejne poszczególne sekcje stanowiły bardzo mały udział w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych.

Tabela 8. Podmioty gospodarcze wg sekcji PKD 2007 na terenie Gminy Waganiec w 2015 r.

Sekcja	Charakterystyka podmiotów gospodarczych	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych
A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	20
C	Przetwórstwo przemysłowe	21
F	Budownictwo	32
G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	89
H	Transport i gospodarka magazynowa	14
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	7
J	Informacja i komunikacja	3
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	3
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	11
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	6
O	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	5
P	Edukacja	13
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	6
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	5
S,T	Pozostała działalność usługowa oraz gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	17

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

2.4. Infrastruktura techniczna

Komunikacyjna

System komunikacyjny w granicach Gminy Waganiec tworzą drogi kołowe, kolej normalnotorowa.

Układ drogowy Gminy Waganiec tworzy sieć dróg publicznych służących do powiązań międzyregionalnych, regionalnych oraz lokalnych. W jego skład wchodzi droga krajowa, drogi powiatowe i gminne. Zarządcami dróg, do których należą działania z zakresu planowania budowy, modernizacji, utrzymania i ochrony dróg są następujące jednostki:

- Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad w Bydgoszczy (drogi krajowe, Autostrada A-1),
- Zarząd Dróg Powiatowych w Aleksandrowie Kujawskim (drogi powiatowe),
- Wójt Gminy Waganiec (drogi gminne).

Przez obszar Gminy Waganiec nie przechodzą drogi wojewódzkie. Podstawowy układ infrastruktury kołowej tworzą drogi o następujących kategoriach⁹:

- krajowe o klasie głównego ruchu pośredniego (GP):
 - Autostrada A-1,
 - droga krajowa nr 91 relacji Gdańsk – Łódź,
- drogi powiatowe :
 - nr 2602C, Ciechocinek – Konstantynowo, 1,0 km,
 - nr 2603C, Ciechocinek – Siutkowo 7,2 km,
 - nr 2609C, Nieszawa – Kawka 6,4 km,
 - nr 2612C, Nieszawa – Ujma Duża 8,2 km,
 - nr 2613C, Waganiec - Przypust 1,0 km,
 - nr 2615C, Waganiec – Zbrachlin 2,8 km,
 - nr 2618C, Spoczynek – Zbrachlin 6,5 km,
 - nr 2611C, Dąbrówka Duża - Waganiec 3,1 km.

Łączna długość dróg powiatowych wynosi 36,2 km.

- Drogi gminne¹⁰:

⁹ „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Waganiec na lata 2014 -2017 z perspektywą na lata 2018-2021”

- o nr 160501C, Sierzchowo, 1,5 km,
- o nr 160502C, Sierzchowo, 1,6 km,
- o nr 160503C, Sierzchowo, 1 km,
- o nr 160504C, Sierzchowo, 1,2 km,
- o nr 160505C, Konstantynowo, 0,6 km,
- o nr 160506C, Konstantynowo, Sierzchowo, 2,5 km,
- o nr 160507C, Sierzchowo, 0,7 km,
- o nr 160508C, Wiktoryn, Brudnowo, Sierzchowo, 5,2 km,
- o nr 160509C, Konstantynowo, 1,6 km,
- o nr 160510C, Brudnowo, 0,5 km,
- o nr 160511C, Brudnowo, 0,7 km,
- o nr 160512C, Michalin, Brudnowo, Józefowo, 4,1 km,
- o nr 160513C, Józefowo, 1,5 km,
- o nr 160514C, Józefowo, 0,7 km,
- o nr 160515C, Waganiec, Przypust, 2,4 km,
- o nr 160516C, Przypust, 1,8 km,
- o nr 160517C, Brudnowo, 1,1 km,
- o nr 160518C, Brudnowo, Józefowo, 1,6 km,
- o nr 160519C, Józefowo, 1,8 km,
- o nr 160520C, Waganiec, Nowy Zbrachlin, 1,6 km,
- o nr 160521C, Szpitalka, 0,8 km,
- o nr 160522C, Szpitalka, 0,3 km,
- o nr 160523C, Wójtówka, 0,9 km,
- o nr 160524C, Brudnowo, 1,7 km,
- o nr 160525C, Wiktoryn, 2,1 km,
- o nr 160526C, Ariany, 0,5 km,
- o nr 160527C, Wójtówka, 0,6 km,
- o nr 160528C, Nowy Zbrachlin, Plebanka, Wólne, 2,4 km,
- o nr 160529C, Michalin, 2,2 km,
- o nr 160530C, Michalin, Wiktoryn, 1,5 km,
- o nr 160531C, Ariany, Stary Zbrachlin, Zbrachlin, 2,3 km,
- o nr 160532C, Nowy Zbrachlin, Zbrachlin, 1,8 km,
- o nr 160533C, Nowy Zbrachlin, Bertowo, Wólne, 2,3 km,

¹⁰ Dane Urzędu Gminy Waganiec (stan na 31 grudnia 2015 roku)

- o nr 160534C, Wólne, Włoszyca, 2,2 km,
- o nr 160535C, Bertowo, 1 km,
- o nr 160536C, Nowy Zbrachlin, Wójtówka, Bertowo, Włoszyca, 3,1 km,
- o nr 160537C, Niszczewy, Lewin, 1,1 km,
- o nr 160538C, Zosin, 0,9 km,
- o nr 160539C, Stary Zbrachlin, Siutkowo, 3 km,
- o nr 160540C, Kolonia Święte, 1 km,
- o nr 160541C, Zakrzewo, 2,2 km,
- o nr 160542C, Janowo, 1,1 km,
- o nr 160543C, Stary Zbrachlin, 2,7 km,
- o nr 160544C, Śliwkowo, 1,6 km,
- o nr 160545C, Śliwkowo, 0,4 km,
- o nr 160546C, Śliwkowo, 1,6 km,
- o nr 160547C, Janowo, Śliwkowo, 1,1 km,
- o nr 160548C, Włoszyca, 1,3 km,

W obrębie Gminy Waganiec drogi gminne liczą ok. 80 km długości (w tym ok. 60 km dróg o nawierzchni gruntowej oraz ok. 20 km dróg o nawierzchni twardej). Stan ich nawierzchni w większości nie jest zadowalający i wymaga przeprowadzenia prac naprawczych. Do tej pory modernizacji poddano drogi gminne zlokalizowane w pobliżu autostrady A1, które uległy zniszczeniu w trakcie jej budowy. Pozostałe drogi lokalne będą modernizowane w miarę możliwości budżetowych.

Poza tymi drogami, na terenie omawianej jednostki istnieją także inne drogi, które pełnią szczególną rolę dla mieszkańców Gminy. Należą do nich drogi wewnętrzne, dojazdowe i osiedlowe. Ich budowa związana była z rozwojem zabudowy mieszkaniowej oraz z rozwojem infrastruktury społecznej danej miejscowości.

Dzięki istniejącym szlakom kołowym mieszkańcy Gminy Waganiec mają możliwość nie tylko do przemieszczania się w obrębie lokalnym, ale także do wyjazdów poza granice obszaru wiejskiego. Odległość od miejscowości Waganiec, do stolicy powiatu – miasta Aleksandrów Kujawski, mierzona względem najkrótszej trasy, liczy około 18 km. Odległości do największych miast w regionie zostały przedstawione w poniższej tabeli znajdującej się na następnej stronie dokumentu.

Tabela 9. Odległość od miejscowości Waganiec do ważniejszych ośrodków

Miasto	Odległość *
Toruń	34 km
Bydgoszcz	80 km
Włocławek	25 km
Inowrocław	50 km
Aleksandrów Kujawski	18 km
Ciechocinek	12 km
Lipno	50 km
Konin	90 km
Grudziądz	90 km

*odległość przybliżona

Źródło: opracowanie własne.

Infrastrukturę transportową Gminy tworzy także zelektryfikowana linia kolejowa PKP relacji Łódź – Toruń – Bydgoszcz – Gdańsk. Niniejsza linia kolejowa obsługuje dwa rodzaje transportu: transport pasażerski i transport towarowy. Na terenie Gminy jedyna stacja zlokalizowana jest w miejscowości Waganiec. Znajdują się tam także bocznice towarowe umożliwiające rozładunek i załadunek towarów.

WYDATKI NA TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ

Każdego roku Gmina Waganiec ponosi wydatki na utrzymanie, modernizację lub budowę poszczególnych przestrzenno-społeczno-gospodarczych „komponentów” tworzących niniejszą jednostkę administracyjną. Do tych „komponentów” należy m.in. dział transport i łączność, na który w 2014 roku przeznaczono 3,17% wszystkich wydatków z budżetu Gminy Waganiec.

Nakład finansowy przeznaczony na dział nr 600 – transport i łączność, w 2014 roku został podzielony między szereg zadań dotyczących odpowiednio dróg powiatowych i gminnych przebiegających przez obszar Gminy. Do tych wydatków zalicza się np. modernizację lub budowę dróg, czy też poprawę bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Na zadania związane z infrastrukturą drogową (drogi powiatowe) Gmina Waganiec wydała:

- 279.064,61 zł w 2012 r.,
- 133.900,00 zł w 2013 r.,
- 134.141,20 zł w 2014 r.,

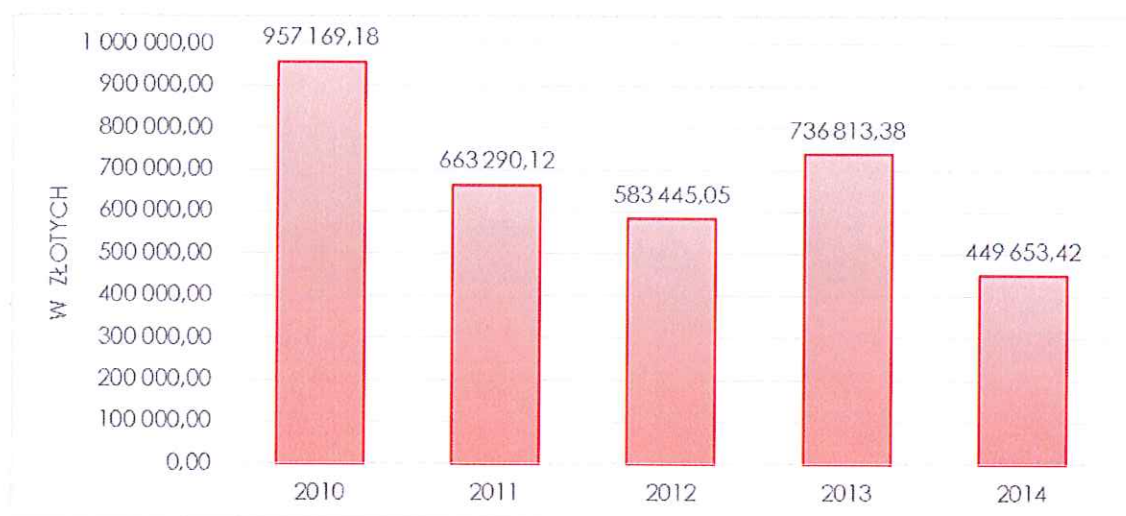
Na zadania związane z infrastrukturą drogową (drogi gminne) Gmina Waganiec wydała:

- 304.380,44 zł w 2012r.,
- 602.865,98 zł w 2013 r.,
- 315.512,22 zł w 2014 r.

Największych inwestycji dotyczących dróg publicznych powiatowych i gminnych dokonano w 2010 r. Wówczas łączna wartość wszystkich projektów wyniosła prawie jeden milion zł. W kolejnych latach wydatki z budżetu Gminy na utrzymanie, modernizację lub budowę dróg były niższe. W 2014 roku koszty te wynosiły prawie 450 tys. zł., tj. o 53% mniej niż na początku badanego okresu.

W najbliższej przyszłości Gmina Waganiec planuje zmodernizować i przebudować szereg dróg gminnych, jednakże wydatki na ten cel determinowane będą możliwościami finansowymi Gminy w tym zakresie.

Wykres 19. Wydatki z budżetu Gminy Waganiec na dział transport i łączność w latach 2010-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

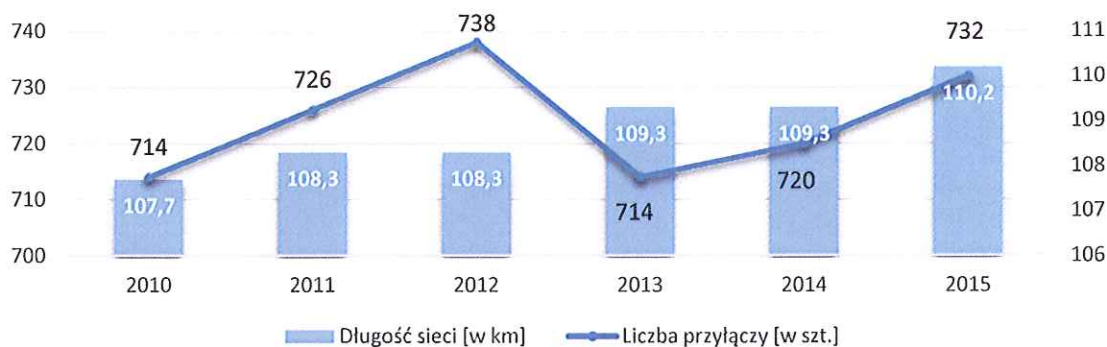
*Ochrona środowiska: gospodarka wodno-kanalizacyjna,
gospodarka odpadami*

GOSPODARKA WODNO-KANALIZACYJNA

W Gminie Waganiec znajduje się jedno ujęcie wody w Starym Zbrachlinie, które zaopatruje w wodę mieszkańców z wszystkich miejscowości/sołectw Gminy.

W 2015 roku długość czynnej sieci wodociągowej na terenie Gminy wynosiła 110,2 km i zwiększyła się o 2,3% względem roku 2010. W przeciągu pięciu lat liczba przyłączy wodociągowych do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania, wahała się. Najwięcej było ich w 2012 roku, tj. 738 sztuk, w następnym roku już tylko 714 sztuk, a na koniec analizowanego okresu w 2015 roku – 732 sztuki.

Wykres 20. Długość czynnej sieci wodociągowej [w km] na terenie Gminy Waganiec w latach 2010-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS BDL.

Woda dostarczona do wodociągu na teren Gminy Waganiec w czasie pięciu lat stanowiła w 2010 roku – 400 m³, w latach 2011-2014 – 500 m³, a w 2015 roku – 600 m³. W tym samym okresie nastąpił także wzrost zużycia wody z wodociągów.

Ścieki komunalne z terenu Gminy odprowadzane są do komunalnej oczyszczalni ścieków znajdującej się w miejscowości Wójtówka. Służy ona do obsługi mieszkańców Gminy, zarówno tych podłączonych jak i niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej (oczyszczalnia przyjmuje ścieki dowożone w punkcie zlewnym znajdującym się na jej terenie). Przepustowość oczyszczalni wynosi 528m³ na dobę, co zaspokaja zapotrzebowanie oraz gwarantuje zabezpieczenie na ewentualne zwiększone potrzeby¹¹.

W przypadku sieci kanalizacyjnej jej długość również od roku 2010 zwiększyła się. Wówczas liczyła 21 km, to o 60% więcej niż pięć lat wcześniej. Przez trzy lata (2012-2014) długość sieci kanalizacyjnej nie uległa zmianie. Liczba przyłączy do budynków mieszkalnych także uległa niewielkim zmianom. Najwięcej przyłączy kanalizacyjnych było w 2012 roku – 303 sztuki. W następnym roku ubyło 18 sztuk, zaś w 2015 roku przybyło względem 2014 roku 6, dając wynik 291 sztuk, co stanowiło wzrost o 80% względem roku 2010.

¹¹ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Waganiec na lata 2014-2017 z perspektywą na lata 2018-2021.

Wykres 21. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [w km] na terenie Gminy Waganiec w latach 2010-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Porównując obie sieci zauważyć można, że znacznie więcej ludności korzystało z systemu wodociągowego niż kanalizacyjnego. Oznacza to, że duża część gospodarstw domowych na obszarze wiejskim wciąż nie jest podłączona do sieci kanalizacyjnej.

W 2014 roku dostęp do sieci wodociągowej posiadało 81% ludności Gminy, co stanowiło niewielki spadek względem roku 2010. Na początku badanego okresu zużycie wody w przeliczeniu na jednego mieszkańca ogółem wynosiło prawie 27m³. W kolejnych latach zużycie to wzrastało i w 2014 roku wyniosło 36,5 m³. W tym samym czasie zwiększyła się również liczba odprowadzanych ścieków – z poziomu 53 dam³ do 60 dam³ – podobnie jak odsetek ludności korzystającej z infrastruktury kanalizacyjnej (z 26% w roku 2010 do 34% w roku 2014).

Tabela 10. Urządzenia sieciowe – wodociągowe i kanalizacyjne w gminie Waganiec w latach 2010-2014

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
WODOCIĄGI					
Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca [w m ³]	27,0	31,7	32,1	32,1	36,5
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej [w osobach]	3 714	3 743	3 746	3 712	3 706
KANALIZACJA					
Ścieki odprowadzone [w dam ³]	53	46	55	64	60
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej [w osobach]	1 193	1 412	1 605	1 548	1 543

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

GOSPODARKA ODPADAMI

Ze względu na obowiązujące od 2012 roku nowe zasady dotyczące utrzymania porządku i czystości w gminach, Gmina Waganiec opracowała „Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Waganiec”. Dokument ten, został

zatwierdzony Uchwałą Nr XVI/122/16 przez Radę Gminy Waganiec w dniu 31 sierpnia 2016 r.

Według niniejszej uchwały, wszystkie odebrane zmieszane odpady komunalne, odpady zielone oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczone do składowania z całego terenu Gminy, muszą zostać właściwie przetworzone lub zagospodarowane w Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) znajdującej się w regionie (Gmina Waganiec przynależy do Bydgosko-Toruńskiego 5 Regionu Gospodarki Odpadami Komunalnymi)¹².

W związku z tym, że na terenie Gminy Waganiec nie znajdują się instalacje do unieszkodliwiania odpadów, są one przewożone na międzygminne składowisko odpadów zlokalizowane w Służewie (oddalone od miejscowości Waganiec o około 20 km). Niniejsze międzygminne składowisko pełni funkcję pomocniczej instalacji, należącej do Bydgosko-Toruńskiej RIPOK.

Masa odpadów zbieranych z terenu Gminy z roku na rok zwiększała się [TABELA 11]. Od 2010 roku ilość odpadów zmieszanych zebranych w ciągu roku wzrosła o 225,5 ton, z czego zdecydowana większość pochodziła z gospodarstw domowych (73% w 2010 roku i 92% w 2014 roku). W ciągu badanego okresu jeden mieszkaniec z gospodarstwa domowego wytwarzał średnio 85,98 kg śmieci.

Ponadto na terenie Gminy Waganiec w 2014 roku znajdowało się 348 zbiorników bezodpływowych, to o 36% mniej niż w roku 2010. Odwrotna sytuacja dotyczyła przydomowych oczyszczalni ścieków, których liczba w ciągu czterech lat wzrosła o prawie 78%. Warto dodać, że na terenie jednostki wiejskiej funkcjonuje 1 stacja zlewna, służąca do przyjmowania nieczystości ciekłych dowożonych z miejsca ich gromadzenia.

Tabela 11. Zebrane odpady komunalne w Gminie Waganiec w latach 2010-2014

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
ODPADY ZMIESZANE ZEBRANE W CIĄGU ROKU					
Ogółem [tony]	374,13	440,10	472,38	572,99	599,63
Z gospodarstw domowych [tony]	274,60	326,59	288,14	523,48	551,60
Odpady z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca [kg]	60,2	71,6	62,9	114,1	121,1

¹² Program Ochrony Środowiska dla Gminy Waganiec na lata 2014-2017 z perspektywą na lata 2018-2021

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
Jednostki odbierające odpady w badanym roku wg obszaru działalności [szt.]	2	2	3	4	3
NIECZYSTOŚCI CIEKŁE					
Zbiorniki bezodpływowe [szt.]	545	515	350	348	348
Oczyszczalnie przydomowe [szt.]	22	52	97	99	99
Stacje zlewne [szt.]	1	1	1	1	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Infrastruktura Energetyczna

GAZOWNICTWO

Przez obszar Gminy Waganiec poprowadzone zostały dwie magistrale gazu ziemnego wysokiego ciśnienia:

- DN 400 relacji Gustorzyn – Pruszcz Gdański, długość rurociągu na terenie Gminy wynosi ok. 8,7 km;
- DN 500 relacji Gustorzyn – Reszki, długość rurociągu na terenie Gminy wynosi ok. 8,7 km.

Za gazociągi odpowiada spółka Gaz System¹³. Wzdłuż obu magistrali wyznaczona została branżowa strefa bezpieczeństwa technicznego o szerokości minimum po 100,0 m od osi magistrali w każdą ze stron¹⁴. Łączna długość sieci gazowej, w okresie między 2010 rokiem a 2014 rokiem na terenie Gminy Waganiec, nie uległa zmianie i wynosiła 17 133 m. Pomimo przebiegających przez gminę gazociągów, gospodarstwa domowe nie zostały podłączone do sieci przesyłowej.

SYSTEM ENERGETYCZNY

Wszystkie sołectwa Gminy Waganiec podłączone są do krajowego systemu elektroenergetycznego wyposażonego w sieć o średnim napięciu 15 kV, transformatory i przyłącza do zabudowy. Obecnie Gmina zasilana jest z krajowego systemu elektroenergetycznego poprzez stację 220/110 kV z autotransformatorem (2 x 160 kV) oraz poprzez stację (110 kV) Włocławek – Wschód. Stacja rozdzielcza zapewnia pełne pokrycie zapotrzebowania mieszkańców na energię elektryczną.

Przez teren Gminy Waganiec przebiegają linie napowietrzne:

¹³ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Waganiec na lata 2014-2017 z perspektywą na lata 2018-2021

¹⁴ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Waganiec

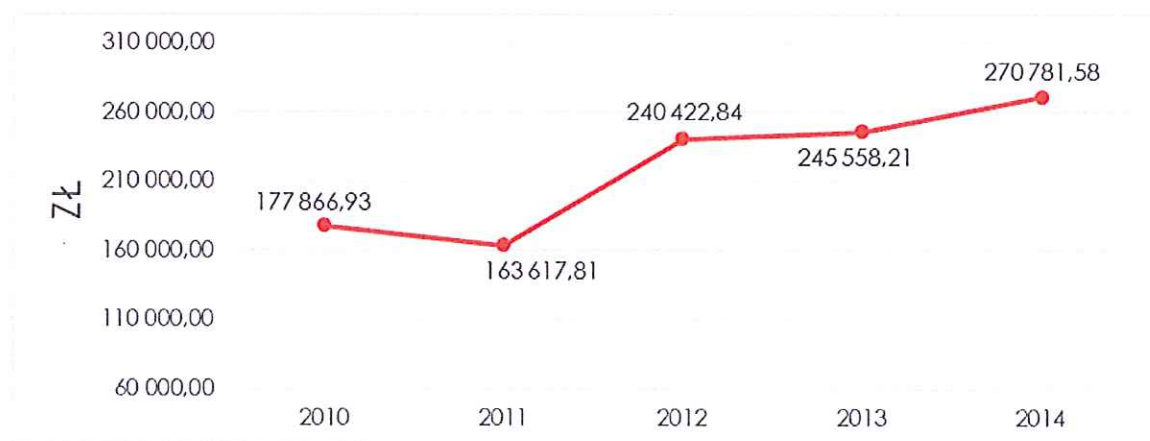
- wysokiego napięcia 220 kV relacji Włocławek Azoty – Toruń,
- wysokiego napięcia 110 kV relacji Włocławek Azoty – Ciechocinek,
- średniego napięcia 15 kV.

Należy mieć na uwadze, że wzdłuż wszystkich linii wyznaczone zostały pasy technologiczne. W ich obrębie obowiązują ograniczenia w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenu, które dotyczą:

- lokalizowania budynków mieszkalnych i innych przeznaczonych na pobyt stały ludzi;
- lokalizowania budowli zawierających materiały niebezpieczne pożarowo oraz w strefach zagrożonych wybuchem;
- lokalizowania konstrukcji wysokich;
- zalesiania terenów rolnych.

Przez wzgląd na rozwój przestrzenny poszczególnych jednostek osadniczych Gminy, budowane są m.in. nowe ulice i place, które wymagają przede wszystkim zainstalowania nocnego oświetlenia. Z tym wiąże się wzrost ponoszonych przez Gminę kosztów za energię elektryczną. Najwięcej środków na oświetlenie miejsc publicznych przeznaczono w 2014 roku, tj. o 40% więcej niż w 2011 roku, kiedy to koszty za energię były najniższe.

Wykres 22. Wydatki na oświetlenie ulic, placów i dróg w Gminie Waganiec w latach 2010-2014.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

ZAOPATRZENIE W CIEPŁO

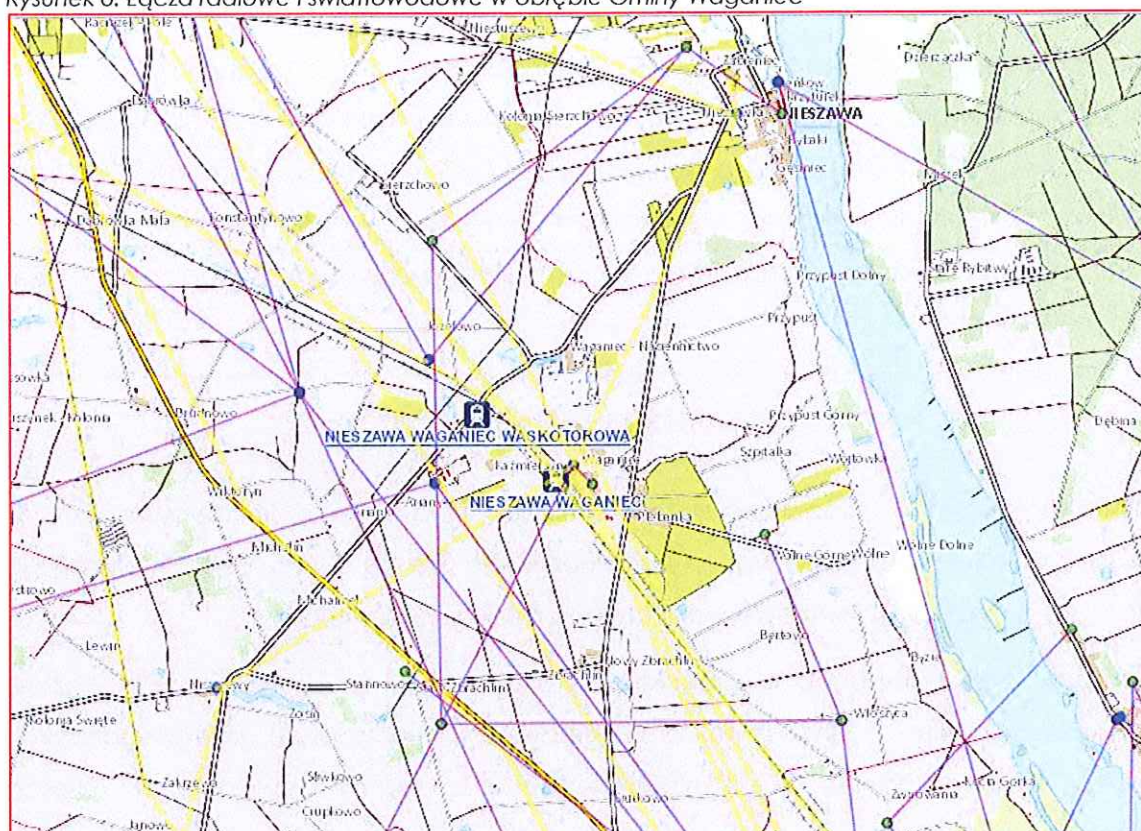
Za zaopatrzenie w ciepło budynków wielorodzinnych odpowiedzialna jest m. in. lokalna kotłownia, zarządzana przez Wspólnotę Mieszkaniową Osiedla Waganiec. Nadrzędny system ciepłowniczy tworzą indywidualne kotłownie opalane paliwem stałym, płynnym lub gazem. Indywidualne jednorodzinne budynki mieszkalne w większości ogrzewane są przez instalacje centralnego ogrzewania, opalane węglem lub drewnem.

Łącza światłowodowe i radiowe

Na terenie Gminy Waganiec obecnie funkcjonują dwa podstawowe systemy połączeń telekomunikacyjnych: Telekomunikacja Polska S.A. i sieć niezależnego operatora telefonii komórkowej z masztem w miejscowości Ariany.

Poniższa mapa [Rysunek 6] przedstawia mapę łączy światłowodowych węzłów telekomunikacyjnych (linie żółte) oraz radiowych (linie różowe), poprowadzonych przez Gminę Waganiec. Węzły radiowe (kropki z ciemną obwódką), to miejsca lokalizacji radiowych urządzeń nadawczo-odbiorczych. Węzły dostępne (kropki zielone), to urządzenia telekomunikacyjne lub zespół urządzeń telekomunikacyjnych, zapewniające fizyczne podłączenia sieci agregujące ruch pochodzący od użytkowników końcowych. Węzły dystrybucyjne (kropki niebieskie), są to urządzenia telekomunikacyjne lub zespoły urządzeń telekomunikacyjnych zapewniające fizyczne połączenie sieci telekomunikacyjnych, łączących węzły szkieletowej sieci telekomunikacyjnej z agregującymi ruch od użytkowników końcowych węzłami dostępnej sieci telekomunikacyjnej. Ponadto zauważyć można, że Gmina Waganiec, pod względem łączy światłowodowych i radiowych, jest dobrze rozwinięta.

Rysunek 6. Łącza radiowe i światłowodowe w obrębie Gminy Waganiec

Źródło: <http://www.polskaszerokopasmowa.pl/mapy/infrastruktura-telekomunikacyjna-na-terenie-rp-2014.html>

W zakresie telekomunikacji należy unowocześnić sieć i urządzenia telekomunikacyjne oraz wymienić napowietrzne linie telekomunikacyjne na rzecz kabli światłowodowych.

2.5. Infrastruktura społeczna

Edukacja

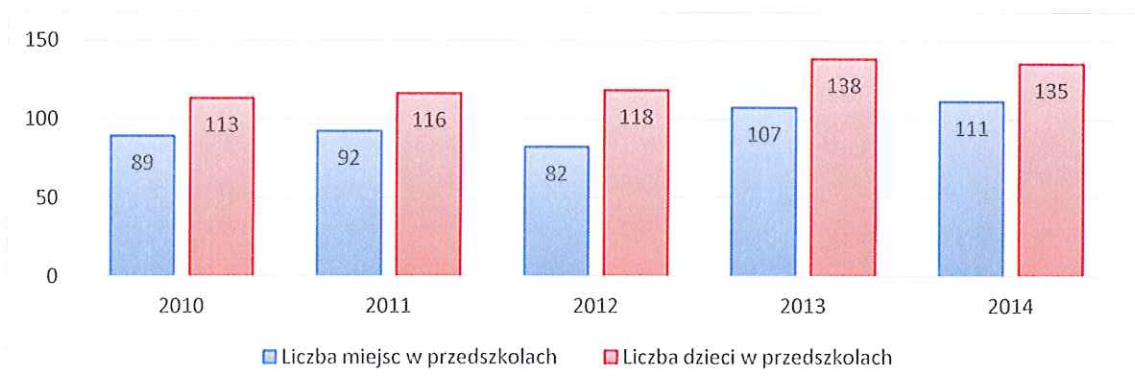
Na terenie Gminy Waganiec funkcjonują placówki edukacyjne, takie jak:

- Zespół Szkół w Zbrachlinie im. Ignacego Jana Paderewskiego (Przedszkole, Szkoła Podstawowa i Gimnazjum),
- Zespół Szkół w Brudnowie (Przedszkole, Szkoła Podstawowa i Gimnazjum),
- Szkoła Podstawowa im. Orła Białego z oddziałami przedszkolnymi w Niszczewach.

SZKOLNICTWO PRZEDSZKOLNE

W okresie czterech lat wzrosła liczba miejsc dostępnych w przedszkolach dla najmłodszych mieszkańców Gminy - z 89 w 2010 roku do 111 w 2014 roku. Zwiększyła się także liczba dzieci uczęszczających do tego typu placówek. Najwięcej dzieci przyjętych do przedszkoli było w 2013 roku (138), a najmniej w 2010 roku (113). We wszystkich analizowanych latach, liczba oferowanych miejsc wykorzystana była maksymalnie.

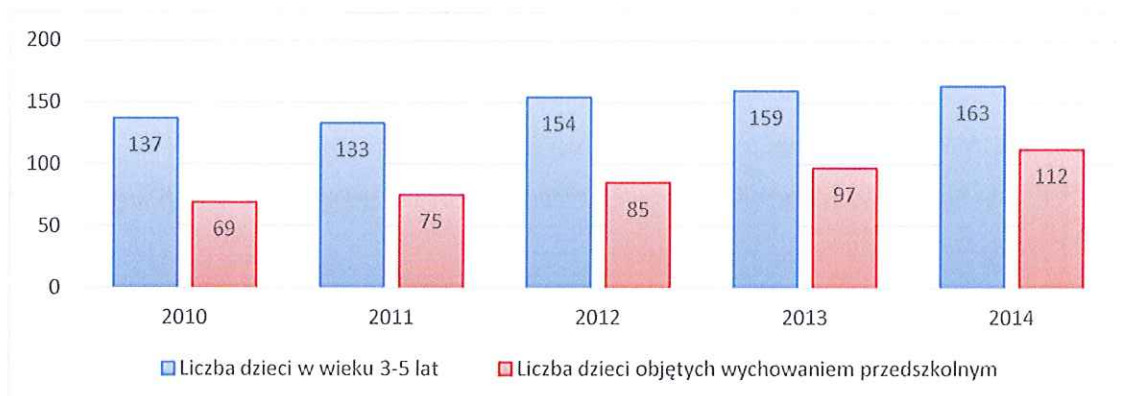
Wykres 23. Liczba miejsc w przedszkolach oraz uczęszczających do nich dzieci na terenie Gminy Waganiec w latach 2010-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W 2014 roku w Gminie Waganiec zamieszkiwało 163 dzieci w wieku przedszkolnym (3-5 lat). Na przestrzeni lat 2010-2014 odnotowano tendencję rosnącą w tym zakresie – wyjątkiem był rok 2011. O prawie 40% zwiększył się również odsetek najmłodszych mieszkańców Gminy Waganiec objętych wychowaniem przedszkolnym. Na podstawie niniejszych danych z lat 2010-2014, przypuszczać można, że wysoki odsetek dzieci nie uczęszczał wówczas do placówek przedszkolnych.

Wykres 24. Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym na terenie Gminy Waganiec w latach 2010-2014

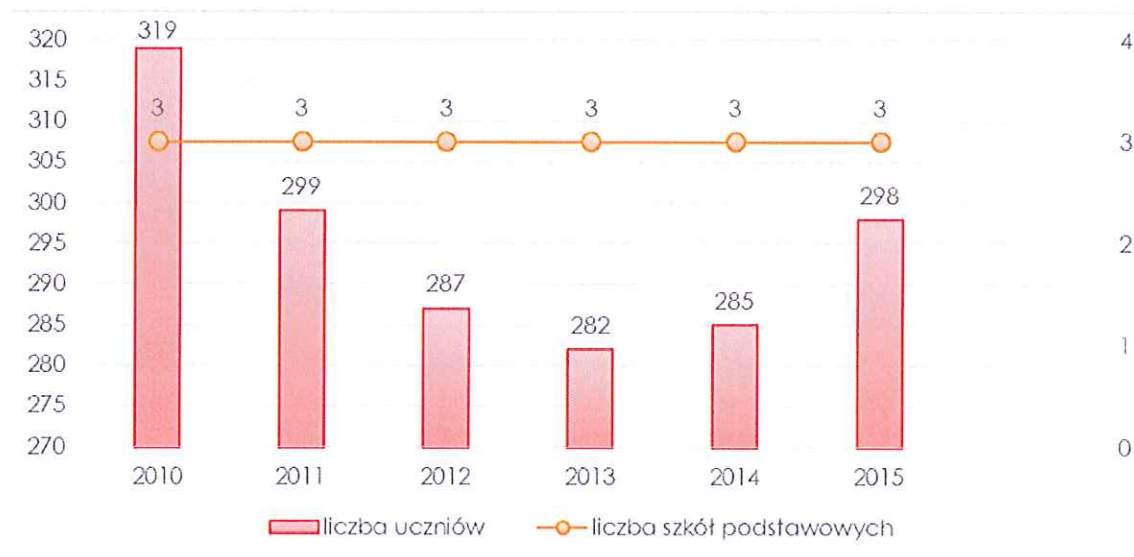

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

SZKOLNICTWO PODSTAWOWE

W obrębie Gminy Waganiec funkcjonowały trzy szkoły podstawowe [WYKRES 25]. Liczba uczniów uczęszczających do tych placówek edukacyjnych od 2010 do 2013 r. zmalała o 37 osób, a już w kolejnych dwóch latach wzrosła o 16 osoby. Względem roku 2010 ogólna liczba uczniów spadła o 6,58% w 2015 r.

Wykres 25. Liczba szkół podstawowych oraz uczniów do nich uczęszczających w latach 2010-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

SZKOLNICTWO GIMNAZJALNE

Na terenie jednostki gminnej funkcjonują dwa Gimnazja mieszczące się w Zespołach Szkół w Zbrachlinie i Brudnowie. W przeciągu pięciu lat liczba gimnazjalistów znacznie spadła: z 201 uczniów w 2010 r. do 115 uczniów w 2015. Był to spadek o 86

osób, tj. 42,79%. Co roku liczba uczniów uczęszczających do szkół gimnazjalnych średnio spadała o 17,2 osób.

Wykres 26. Liczba szkół gimnazjalnych i uczęszczających do nich uczniów w latach 2010-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

SZKOLNICTWO PONADGIMNAZJALNE

W Gminie Waganiec nie funkcjonuje żadna placówka ponadgimnazjalna.

OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW

Najlepsi uczniowie kończący szkołę podstawową i gimnazjum ze średnią ocen minimum 5,0 otrzymali nagrody Wójta Gminy Waganiec. Na koniec roku szkolnego 2014/2015 wyróżnieni zostali:

- uczennica ze średnią 5,36 ze Szkoły Podstawowej w Zbrachlinie,
- uczeń ze średnią 5,1 ze Szkoły Podstawowej w Brudnowie,
- uczeń ze średnią 5,0 ze Szkoły Podstawowej w Niszczewach,
- uczennica ze średnią 5,33 z Gimnazjum w Zbrachlinie,
- uczennica ze średnią 5,7 z Gimnazjum w Brudnowie.

Lokalna młodzież wykazała się także innymi osiągnięciami, m.in. sportowymi. Zgodnie z ustawą o systemie oświaty uczniowie mają możliwość otrzymania pomocy materialnej w formie stypendium za szczególne osiągnięcia i wyniki w nauce. W Gminie Waganiec udzielono tego rodzaju pomocy materialnej dla najlepszych zawodników osiągających wysokie wyniki sportowe we współzawodnictwie międzynarodowym lub krajowym.

Komisja Oświaty, Kultury, Sportu, Zdrowia i Opieki Społecznej VII kadencji Rady Gminy Waganiec złożyła wniosek o przyznanie tego rodzaju stypendium dla trzech

zawodników osiągających wysokie wyniki sportowe we współzawodnictwie międzynarodowym lub krajowym, posiadających status zawodnika uprawnionego do uczestnictwa we współzawodnictwie sportowym. Niniejszy wniosek został najpierw zaopiniowany, a następnie przyjęty na posiedzeniu Komisji Budżetu, Finansów, Planowania Przestrzennego i Porządku Publicznego VII kadencji Gminy, które odbyło się 18 lutego 2016 r.¹⁵ Ostatecznie stypendia w wysokości 150 zł na miesiąc (wyplacane przez 10 miesięcy), zostały przyznane trzem uczniom.

Uczniowie z terenu Gminy zdobywali również wyróżnienia i nagrody w konkursach artystycznych, z zakresu nauk humanistycznych, ścisłych i przyrodniczych, na wszystkich szczeblach (w tym ogólnopolskim).

KADRA NAUCZYCIELSKA

Poziom zatrudnienia nauczycieli wynika głównie z liczby oddziałów i godzin zajęć w szkołach.

Tabela 12. Poziom zatrudnienia nauczycieli wg stażu pracy

Szkoła	Nauczyciele wg stażu pracy						
	0-5	6-10	11-15	16-20	21-25	26-30	Powyżej 30
Zespół Szkół w Zbrachlinie	4	3	4	4	7	8	4
Zespół Szkół w Brudnowie	-	4	3	4	4	3	1
Szkoła Podstawowa w Niszczewach	4	2	-	4	-	1	2

Źródło: Informacja o realizacji zadań oświatowych w Gminie Waganiec w roku szkolnym 2014/2015.

¹⁵ Protokół nr 2/2016 z posiedzenia Komisji Budżetu, Finansów, Planowania Przestrzennego i Porządku Publicznego VII kadencji Rady Gminy Waganiec odbytego w dniu 18 lutego 2016 roku.

Tabela 13. Poziom zatrudnienia nauczycieli wg stopnia awansu zawodowego

Szkoła	Nauczyciele wg stopnia awansu zawodowego				
	Stażysta	Kontraktowy	Mianowany	Dyplomowany	Razem
Zespół Szkół w Zbrachlinie	1	2	15	16	34
Zespół Szkół w Brudnowie	-	3	5	11	19
Szkoła Podstawowa w Niszczewach	-	4	3	6	13
Ogółem	1	9	23	33	66

Źródło: Informacja o realizacji zadań oświatowych w Gminie Waganiec w roku szkolnym 2014/2015.

PROGRAMY REALIZOWANE W POSZCZEGÓLNYCH PLACÓWKACH

Gimnazjum w Zbrachlinie

- Projekt „Comenius” w ramach programu „Uczenie się przez całe życie” (kontynuowany przez program Erasmus +) – szkoła współpracuje z placówkami oświatowymi krajów europejskich. Uczniowie i nauczyciele w ramach wymiany międzynarodowej wyjeżdżali do Finlandii oraz na Litwę. W projekcie uczestniczyło 16 uczniów;
- „Region Nauk Ścisłych” – okres realizacji marzec 2014 - czerwiec 2015. Jego głównym celem było wyrównanie szans edukacyjnych uczniów pochodzących z obszarów wiejskich. Program skierowany do uczniów zagrożonych przedwczesną rezygnacją z edukacji. W ramach ww. projektu został opracowany program zajęć wyrównawczych dla uczniów osiągających niezadowalające wyniki w nauce, jak również program zajęć dla najzdolniejszych uczniów w ramach realizacji kompetencji kluczowych (7 uczniów wyjechało na obóz naukowy do Torunia). W programie uczestniczyło 32 uczniów.

Gimnazjum w Brudnowie

- „Region Nauk Ścisłych” - zajęcia ukierunkowane były na interdyscyplinarne nauczanie w zakresie przedmiotów przyrodniczych z uwzględnieniem języka

angielskiego. W projekcie uczestniczyło 30 uczniów, którzy podzieleni byli na 3 moduły zajęć:

- o dla 2 uczniów zagrożonych przedwczesnym wypadnięciem z systemu oświaty;
- o dla 16 uczniów osiągających niezadowalające wyniki w nauce;
- o dla 12 najzdolniejszych uczniów w ramach realizacji kompetencji kluczowych.

Zajęcia były prowadzone w szkole oraz podczas zajęć wyjazdowych w pracowniach UMK w Toruniu.

Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Niszczewach

- „Owoce w szkole” - uczniowie klas I-III otrzymywali owoce i warzywa 4 razy w miesiącu;
- „Pij mleko” - wszyscy uczniowie otrzymywali przetwory mleczne 3 razy w tygodniu;
- „Czytająca szkoła” - spotkania uczniów, rodziców i gości wokół książek w ramach akcji *Cała Polska czyta dzieciom*;
- „Rok zdrowego śniadania” - śniadanie daje moc - działania wokół zdrowego odżywiania, spotkania z rodzicami, pogadanki itd.;
- „Szkoła w ruchu” - działania szkoły wokół popularyzacji ruchu, lekcji wychowania fizycznego.

Szkoły na terenie Gminy dbają o wszechstronny rozwój osobowości uczniów, kształtowanie takich cech jak: otwartość, aktywność, kreatywność. W tym celu organizowane są zajęcia pozalekcyjne, będące przedłużeniem procesu dydaktyczno-wychowawczego, a zarazem formą rozwijania zainteresowań i uzdolnień uczniów. Służą one także w pomaganiu uczniom zagrożonym niepowodzeniami szkolnymi, umożliwiając im osiągnięcie sukcesu na miarę ich możliwości.

Zespół Szkół im. I. J. Paderewskiego w Zbrachlinie

Praca z uczniem zdolnym:

- zajęcia sportowo-rekreacyjne prowadzone przez nauczycieli wychowania fizycznego;
- zajęcia z języka angielskiego - program dla uczniów gimnazjum;
- „Badacze tajemnic języka” - program koła polonistycznego dla uczniów klas VI szkoły podstawowej;

- „Tajemnice teatru i filmu” - program koła polonistycznego dla uczniów klas II gimnazjum;
- „Koło Młodych Odkrywców” - program koła fizycznego dla uczniów klas III gimnazjum;
- „Mówią wieki” - poznawanie historii najbliższej okolicy - program koła historycznego dla uczniów klas gimnazjum;
- „Lubię Matematykę” - program pracy z uczniem zdolnym dla klas szkoły podstawowej oraz gimnazjum; przygotowanie do konkursu matematycznego Kangur;
- zajęcia z kółka matematycznego i ortograficznego dla uczniów klas III szkoły podstawowej,
- zajęcia koła teatralnego Maska;
- „Bezpieczeństwo na drodze” - program dotyczący przepisów ruchu drogowego dla uczniów szkoły podstawowej;
- „MASTER YOUR ENGLISH” - program koła języka angielskiego;
- By lepiej przygotować się do sprawdzianu - program koła matematycznego dla klasy VI;
- obsługa sprzętu audio – przegląd;
- „W zdrowym ciele sprawny umysł” - program dla uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum;
- Koło Miłośników Książki;
- szkolne koło Caritas;
- program promujący „W zdrowym ciele - zdrowy duch”;
- koło humanistyczne;
- koło taneczno-wokalne;
- koło informatyczne;
- koło ekologiczne;
- koło PCK;
- koło przyrodnicze;
- koło wokalne.

Praca z uczniem mającym trudności w nauce:

- zajęcia korekcyjno-kompensacyjne;
- zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze;
- zajęcia rewalidacyjne;

- zajęcia logopedyczne;
- praca pedagoga;
- wspieranie rozwoju dziecka niepełnosprawnego.

Zespół Szkół w Brudnowie

- kółka taneczne (dla uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum);
- kółka języka angielskiego;
- kółko fizyko-chemiczne;
- kółko matematyczne (dla uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum);
- kółko polonistyczne (dla uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum);
- kółko historyczne;
- kółko geograficzne;
- kółko muzyczne;
- kółko bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Niszczewach

- koło polonistyczno-dziennikarskie;
- koło matematyczne;
- koło czytelnicze;
- „Mały Omnibus”;
- zajęcia rytmiczne;
- zajęcia przyrodniczo-historyczne;
- zajęcia fotograficzno-informatyczne;
- folklorystyczny zespół taneczno-wokalny „Słonko”;
- zespół muzyki dawnej (nauka gry na fletach i flazoletach);
- zajęcia ortograficzne dla klas I-III;
- zajęcia plastyczne.

Szkoła organizowała regularne wyjazdy na basen, wycieczki szkolne jedno i kilkudniowe (Zielona Szkoła nad morzem), wyjazdy do kina i teatru. Dużą popularnością cieszyły się wyjazdy na Festiwal Nauki do Torunia, organizowane przez Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu. Podczas ferii zimowych prowadzono zajęcia rekreacyjne o charakterze opiekuńczo - wychowawczym (wyjazd do Starostwa Powiatowego w Aleksandrowie Kuj., ZUS-u, Urzędu Skarbowego, na lodowisko, basen, do kina, kulig). Około 40 uczniów skorzystało z możliwości

zorganizowanego spędzania czasu wolnego. Dzięki lokalnym sponsorom możliwe było przygotowanie dla uczestniczących w zajęciach dzieci gorącego posiłku w postaci II śniadania. Wydawano gazetkę szkolną, której redakcją zajmował się zespół uczniów pod opieką nauczyciela polonisty. Wydano kolejny, zaktualizowany folder nt. szkoły oraz folder dotyczący zasobów przyrodniczych okolicy, rozprowadzany wśród rodziców, gości odwiedzających placówkę oraz okolicznych mieszkańców.

Działalność sportowa

Gmina Waganiec organizuje cykliczne imprezy na skalę całego województwa kujawsko-pomorskiego. Do najważniejszych imprez gminnych należą:

- Waganiecki Festiwal Orkiestr Dętych (organizowany od 12 lat w Zbrachlinie),
- Obchody Dnia Niepodległości,
- Dożynki Gminne (na boisku sportowym w Zbrachlinie),
- Dzień dziecka - Strażacy dzieciom.

W Gminie Waganiec funkcjonują dwa kluby sportowe – Uczniowski Klub Sportowy „Gembit” w Zbrachlinie oraz Gminny Klub Sportowy „Sadownik-Waganiec”.

Obiektami sportowymi na terenie Gminy Waganiec są¹⁶:

- piłkarski Stadion Gminny w Zbrachlinie – o wymiarach 104 m x 68 m i liczbie miejsc siedzących około 500,
- kompleks sportowy „Orlik 2012” w Zbrachlinie oddany do użytku w 2012 r., wyposażony w: boisko ze sztuczną murawą do piłki nożnej, boisko wielofunkcyjne do koszykówki i piłki siatkowej (tartan), oświetlenie oraz budynek socjalny z magazynami na sprzęt sportowy i wielofunkcyjnymi pomieszczeniami (m.in. do gry w tenisa stołowego lub jako sale konferencyjne),
- place zabaw dla dzieci i plac rekreacji z siłownią zewnętrzną w Wagańcu,
- plac zabaw z zagospodarowaniem terenów rekreacyjnych w miejscowości Plebanka,
- place zabaw dla dzieci w Sierzchowie i Niszczewach,
- zbiornik wodny z elementami małej architektury w Zbrachlinie.

¹⁶ <http://www.sadownikwaganiec.pl/>

TURYSTYKA

Gmina Waganiec pełni funkcję typowo rolniczą, jednakże posiada ona predyspozycje dla rozwoju funkcji turystyczno-wypoczynkowej. Aktualnie w jej obrębie niewiele jest turystycznie atrakcyjnych miejsc. Przede wszystkim przyczyniły się do tego czynniki antropogeniczne, jak np. dostępność komunikacyjna i intensyfikacja rozwoju rolnictwa.

Na atrakcyjność Gminy Waganiec obecnie oddziałują jedynie wartości elementów przyrodniczych i kulturowych rejonu nadwiślańskiego. Obszar ten związany jest przede wszystkim z Uzdrowiskiem Ciechocinek i Niziną uznaną za Obszar Chronionego Krajobrazu, którego granica przebiega wzdłuż torów kolejowych relacji Kutno–Toruń. Inną formą atrakcji w granicach Gminy Waganiec jest szlak motorowy „Pierwszej Armii Wojska Polskiego”.

Poziom atrakcyjności turystycznej Gminy Waganiec podnoszą miejscowe walory przyrodniczo–krajobrazowe, wśród których należy wymienić Jar w Przypuście, skarpe nadwiślańską oraz bliskie sąsiedztwo z Nieszawą i Raciążkiem. Miejscowości te stanowią ważną rolę dla całego powiatu aleksandrowskiego, szczególnie ze względu na ich duży potencjał historyczny (miedzy innymi zlokalizowane w Nieszawie muzeum Stanisława Noakowskiego).

Co więcej, z Nieszawy możliwa jest przeprawa promowa przez Wisłę, a tereny położone wzdłuż drogi powiatowej Nieszawa–Kawka (przebiegającej przez teren omawianej jednostki wiejskiej) mają duże predyspozycje do rozwoju form wypoczynku letniskowego i turystycznego.

Na terenie Gminy Waganiec, istnieją obiekty wymagające renowacji świadczące o historii regionu. Wymienić tu należy:

- Waganiec z zabytkowym dworcem PKP,
- Sierzchowo z kompleksem parkowo-dworskim z platanem wpisanym do rejestru pomników przyrody;
- Stary Zbrachlin z cmentarzem ewangelickim;
- Zbrachlin z kościołem i cmentarzem parafialnym.

Na inne atrakcje turystyczne Gminy Waganiec składają się m.in.:

- ścieżka rowerowa w miejscowości Nowy Zbrachlin o długości ponad 1 km,
- Wiślana Trasa Rowerowa, umożliwiająca zwiedzanie malowniczych terenów nadwiślańskich,
- tereny pozostałe po linii kolejki wąskotorowej.

Wymienione powyżej czynniki stanowią dla Gminy Waganiec szansę na rozwój działalności turystyczno-rekreacyjnej i sportowej.

Obecnie na terenie Gminy funkcjonuje baza noclegowa i gastronomiczna, w tym:

- Gospodarstwo Agroturystyczne „Nad Wisłą” Anny Mierzwickiej w miejscowości Przypust, dysponujące 3 pokojami, 9 miejscami noclegowymi i parkingiem na posesji, istnieje tu możliwość wykupienia posiłków, przyjazdu ze zwierzętami i rozbicia namiotu, dodatkowe atrakcje to: wędkowanie, jazda na rowerach, grillowanie i wędzenie w specjalnie przygotowanych do tego miejscach;
- Gospodarstwo Agroturystyczne „U Adama” Adama Niedziałkowskiego w miejscowości Józefowo, dysponujące 5 pokojami, 12 miejscami noclegowymi, 2 aneksami kuchennymi i parkingiem na posesji, istnieje możliwość przyjazdu ze zwierzętami i rozbicia namiotu, dodatkowe atrakcje to: jazda na rowerach, grillowanie w specjalnie przygotowanym do tego miejscu;
- Gościniec „WAGANT” w Michalinie, dysponujący 15 pokojami z 32 miejscami noclegowymi i parkingiem na posesji, z możliwością wykupienia posiłków i przyjazdu ze zwierzętami oraz oferujący kompleksową obsługę imprez okolicznościowych z wyżywieniem i atrakcjami;
- „Dom Biesiadny Europa” zlokalizowany w miejscowości Plebanka, dysponujący dwoma salami bankietowymi, zapleczem kuchennym oraz salonikiem relaksacyjno-wypoczynkowym i patio. W swej ofercie zapewnia wynajem pomieszczeń do organizacji uroczystości rodzinnych we własnym zakresie oraz kompleksową obsługę różnego typu imprez okolicznościowych z wyżywieniem i atrakcjami;
- Sala Biesiadna „Gala” w Nowym Zbrachlinie dysponująca 5 pokojami z 24 miejscami noclegowymi i parkingiem na posesji, oferuje kompleksową obsługę imprez okolicznościowych z wyżywieniem i atrakcjami.

KULTURA

Na terenie Gminy funkcjonuje Gminna Biblioteka Publiczna w Wagańcu powołana przez Radę Gminy Waganiec na mocy uchwały nr X – 67/92 z dnia 2 kwietnia 1992 r. Biblioteka nie posiada filii, a jej siedziba znajduje się w pobliżu budynku Urzędu Gminy Waganiec.

Gminna Biblioteka Publiczna na koniec 2015 roku dysponowała księgozbiorem 10 033 woluminów (wzrost względem 2010 roku o 140, tj. 1,4%) i zatrudniała 2 pracowników. Na przestrzeni lat 2010-2015 liczba czytelników zwiększyła się z poziomu 390 (w 2010 roku) do 428 (w 2015 roku), czyli o prawie 9%. Wśród czytelników było 313 kobiet i 115 mężczyzn. Tendencja wzrostu w tym zakresie miała miejsce dwa razy (między rokiem 2010 a 2011 i 2013 a 2014), w kolejnych dwóch latach odnotowano niewielki spadek. Analogiczna sytuacja dotyczyła liczby wypożyczeń książek. Najwięcej odnotowano ich w 2012 roku, a najmniej w 2010 roku.

Wykres 27. Liczba czytelników oraz wypożyczeń księgozbioru w latach 2010-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Dodatkowo Gminna Biblioteka Publiczna w Wagańcu prowadzi usługi, w zakresie drukowania, kopiowania i skanowania dokumentów, z których korzysta duża liczba mieszkańców Gminy. Ponadto organizuje spotkania autorskie oraz różnego rodzaju konkursy. W bibliotece działa także „Klub dobrej książki”. Celem działalności tego klubu jest przede wszystkim zintegrowanie wszystkich osób, które lubią czytać, chcą porozmawiać o książkach, poznać nowości wydawnicze, czy też podzielić się doznaniem z przeczytanej lektury.

Warto zaznaczyć, że Gminna Biblioteka Publiczna w Wagańcu objęta została programem „Akademia Orange dla bibliotek” zainaugurowanym przez Fundację Orange, która „aktywnie uczestniczy w życiu społecznym prowadząc autorskie

programy lub wspierając wartościowe działania innych organizacji pozarządowych w zakresie edukacji dzieci i młodzieży, krzewienia kultury oraz w zakresie pielęgnowania i ochrony dziedzictwa narodowego"¹⁷. Celem działania niniejszego programu jest wspieranie rozwoju społeczeństwa informacyjnego oraz stworzenie nowoczesnych i wielofunkcyjnych bibliotek, jako centra informacyjne, kulturalne oraz edukacyjne.

W ramach programu Fundacji Orange, Gminna Biblioteka Publiczna w Wagańcu otrzymała dotację na utworzenie miejsc z dostępem do Internetu, zakup materiałów, oraz na prowadzenie projektów edukacyjnych bazujących na źródłach Internetowych¹⁸.

Ochrona zdrowia i pomoc społeczna

Na terenie Gminy Waganiec funkcjonuje jedna jednostka świadcząca podstawową opiekę zdrowotną. Jest nią Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Nasz Lekarz” w Zbrachlinie, ze specjalizacją medycyny rodzinnej świadczonej w ramach podstawowej opieki zdrowotnej (Gabinet Pielęgniarki i Położnej Środowiskowej-Rodzinnej, Gabinet Zabiegowy, Poradnia Lekarza Rodzinnego, Punkt Szczepień)¹⁹. Ponadto w Zbrachlinie funkcjonuje również poradnia stomatologiczna.

Na przestrzeni lat 2010-2015 liczba udzielonych porad w ramach podstawowej opieki zdrowotnej wahała się między 17 651 (w 2012 roku), a 15 236 (w 2015 roku). Ogólna liczba udzielonych porad w ciągu pięciu lat zmniejszyła się o 1,3% (wartość z 2015 roku względem 2010 roku). Dodatkowo, w obrębie Gminy udzielono także porad lekarskich w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (dane na lata 2012-2015). Liczba tych porad w przeciągu trzech lat również zmalała, tj. o 13,7%. Ponadto na terenie Gminy funkcjonowała jedna apteka „Arnika” mgr farm. Joanna Kamińska-Hadaś w Wagańcu²⁰.

Tabela 14. Wybrane dane dla opieki zdrowia na terenie Gminy Waganiec w latach 2010-2015

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba przychodni ogółem, w tym:	1	1	1	1	1	1

¹⁷ http://www.waganiec.pl/asp/pliki/Informacje/fundacja_orange.jpg [data dostępu: 6.09.2016 r.].

¹⁸ http://www.waganiec.pl/asp/pliki/Informacje/fundacja_orange.jpg [data dostępu: 6.09.2016 r.].

¹⁹ <http://www.zdronet.pl/niepubliczny-zaklad-opieki-zdrowotnej-nasz-lekarz-w-zbrachlinie,-zbrachlin-13,-waganiec,27761,przychodnia.html> [data dostępu: 6.09.2016 r.].

²⁰ <http://www.zdronet.pl/apteka-arnika-mgr-farm-joanna-kaminska-hadas,-waganiec-21b,-waganiec,39204,przychodnia.html> [data dostępu: 6.09.2016 r.].

Podstawowa opieka zdrowotna – liczba udzielonych porad ogółem	15 433	16 156	17 651	15 495	15 175	15 236
Ambulatoryjna opieka zdrowotna – liczba udzielonych porad lekarskich ogółem	-	-	17 651	15 495	15 175	15 236

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Zaznaczyć należy, że infrastruktura związana z ochroną zdrowia jest niewystarczająca w stosunku do potrzeb mieszkańców Gminy. Niejednokrotnie są oni zmuszeni, w przypadku poważnych problemów zdrowotnych, wymagających pomocy specjalistów, do poszukiwania pomocy w placówkach zlokalizowanych w większych ośrodkach miejskich powiatu aleksandrowskiego czy też województwa kujawsko-pomorskiego.

POMOC SPOŁECZNA

Politykę społeczną gminy realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wagańcu. Ośrodek ten realizuje zadania w zakresie pomocy społecznej:

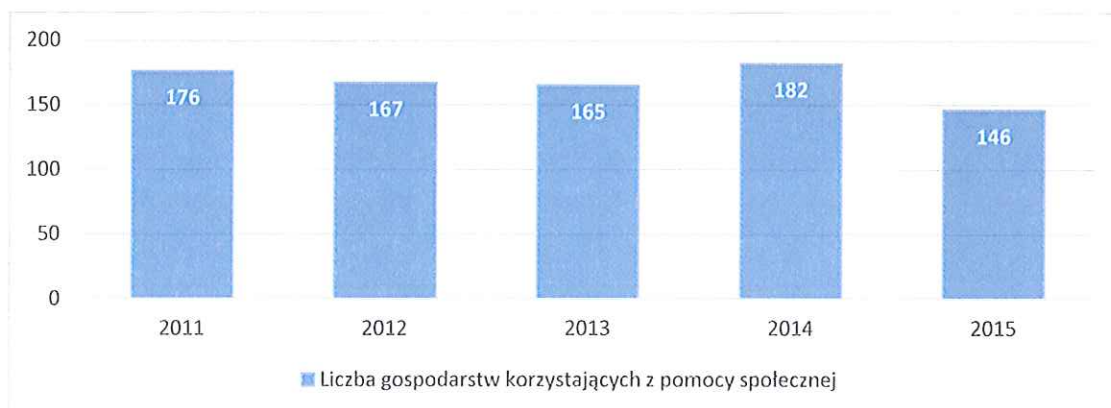
- własne,
- własne o charakterze obowiązkowym,
- zlecone Gminie przez administrację rządową.

Do zadań GOPS-u w zakresie pomocy społecznej należy przede wszystkim:

- analiza, ocena i prognoza zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej, przyznawanie i wypłacanie świadczeń przewidzianych ustawami,
- pobudzanie aktywności społecznej w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz przeciwdziałanie patologiom,
- praca socjalna ukierunkowana na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz tworzenie ku temu warunków,
- tworzenie warunków do funkcjonowania systemu pomocy społecznej,
- świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania,
- przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń.

W 2015 roku pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wagańcu objęto 146 gospodarstw domowych (to najmniejsza wartość w ciągu analizowanych pięciu lat). Było to o prawie 20% mniej niż w roku poprzednim oraz o 17% mniej niż na początku badanego okresu.

Wykres 28. Liczba gospodarstw domowych korzystających z wszystkich form pomocy i pracy socjalnej świadczonych przez GOPS w Gminie Waganiec w latach 2011-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wagańcu za lata 2011-2015.

Poniższe dane dotyczą wybranych świadczeń udzielanych przez gminną pomoc społeczną. W większości przypadków odnotowano spadek pomocy tj.:

- o 15, 24% – ubóstwo,
- o 66,67% – alkoholizm,
- o 13,56% – niepełnosprawność,
- o 10,93% – bezrobocie.

Natomiast w zakresie bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, liczba udzielonych świadczeń wzrosła w stosunku do 2010 roku o 8,7%.

Tabela 15. Liczba osób objętych pomocą Ośrodka Pomocy Społecznej w Wagańcu w latach 2010-2015

Udzielona pomoc ze względu na:	Liczba osób					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ubóstwo	492	449	430	480	416	417
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	63	74	69	76	61	69
alkoholizm	9	6	6	3	1	3
niepełnosprawność	118	118	116	105	88	102
bezrobocie	439	417	425	469	410	391

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wagańcu za lata 2010-2015

BEZPIECZEŃSTWO MIESZKAŃCÓW

Główną instytucją dbającą o bezpieczeństwo społeczności całego rejonu jest Policja w Aleksandrowie Kujawskim. W obrębie powiatu aleksandrowskiego funkcjonuje jedna jednostka pomocnicza Komendy Powiatowej Policji, czyli tzw. posterunek policji. Jednakże w Gminie Waganiec nie istnieje tego typu jednostka. Najbliższy posterunek policji zlokalizowany jest w Ciechocinku przy ul. Kopernika 24.

Teren Gminy Waganiec stanowi XI rejon służb dzielnicowych powiatu aleksandrowskiego. Do tego rejonu należą miejscowości: Waganiec, Sierzchowo, Konstantynowo, Brudnowo, Józefowo, Wiktorzyn, Kaźmierzyn, Przypust, Plebanka, Szpitalka, Wójtówka, Bertowo, Włoszyca, Stary Zbrachlin, Nowy Zbrachlin, Śliwkowo, Michalin, Niszczewy, Kolonia Święte, Wólne, Zosin, Lewin, Janowo, Ariany, Byzie, Siutkowo, Wólne.

Cały obszar rejonu XI jest pod nadzorem dzielnicowego asp. Radostawa Kłonowskiego, który pełni dyżury w Centrum Pomocy Wzajemnej przy ul. Dworcowej 9 w Wagańcu.

Podczas przeprowadzonych w dniu 16 lutego 2016 r. konsultacji społecznych²¹ na temat poziomu bezpieczeństwa na terenie Gminy Waganiec (zorganizowanych przez Komendanta Powiatowego Policji w Aleksandrowie Kujawskim), przedstawiono

²¹ Informacja dotycząca przeprowadzonych Konsultacji Społecznych stanowiących element „Założeń Krajowej Mapy Zagrożeń bezpieczeństwa w Polsce”, na terenie Gminy Waganiec z dnia 16 lutego 2016 r. <http://www.aleksandrow.kujawsko-pomorska.policja.gov.pl/download/141/135464/KonsultacjejmWaganiec.pdf>.

i omówiono m.in.: dane statystyczne w zakresie zagrożenia przestępczością najbardziej dokuczliwą dla społeczeństwa na terenie gminy Waganiec, tj.:

- przestępstwa stwierdzone ogółem (liczby bezwzględne),
- przestępstwa zakwalifikowane w 7 kategoriach przestępstw, tj.:
 - przestępstwa rozbójnicze,
 - kradzieże z włamaniem,
 - kradzieże cudzej rzeczy,
 - kradzieże samochodu,
 - bójki i pobicia,
 - uszkodzenia rzeczy,
 - uszczerbki na zdrowiu,
- przestępstwa gospodarcze,
- przestępstwa narkotykowe.

Kolejnym, bardzo istotnym elementem, który został poruszony na konsultacjach społecznych, była problematyka w zakresie bezpieczeństwa w ruchu drogowym. W tym zakresie przedstawiono dane statystyczne dla terenu Gminy Waganiec dotyczące m.in.:

- liczby wypadków drogowych,
- liczby ofiar wypadków drogowych,
- liczby wypadków drogowych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców,
- liczby ofiar śmiertelnych w wypadkach drogowych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców.

Co więcej, uczestnicy Konsultacji Społecznych zgłosili następujące problemy i uwagi:

- dyscyplinowanie kierujących pojazdami naruszających przepisy w zakresie ruchu drogowego w szczególności w rejonie szkół i obszaru zabudowanego Gminy Waganiec,
- pouczanie rowerzystów poruszających się chodnikami w sposób niezgodny z przepisami Ruchu Drogowego,
- zwiększenie ilości i częstotliwości patroli policyjnych w rejonie sklepów spożywczych w Wagańcu pod kątem zapobiegania spożywaniu alkoholu w miejscach do tego niewyznaczonych,
- zwiększenie ilości patroli Ruchu Drogowego na DK-91 w celu zapobiegania kolizjom i wypadkom drogowym.

Powyższe propozycje, wnioski, uwagi i sugestie zostały zanotowane. Na ich podstawie, Komenda Powiatowej Policji w Aleksandrowie Kujawskim podjęta działania na różnych płaszczyznach. Przede wszystkim sporządzono wystąpienia do poszczególnych instytucji w celu realizacji zagadnień dotyczących poprawy poziomu bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Waganiec.

Dodatkowo, poziom bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Waganiec można rozpatrzeć pod względem liczby przestępstw zaistniałych na obszarze niniejszej jednostki wiejskiej. Dane w tym zakresie uzyskano od Komendy Powiatowej Policji w Aleksandrowie Kujawskim. W ciągu pięciu lat w Gminie Waganiec najwięcej popełniono kradzieży, a zwłaszcza kradzieży z włamaniem. Statystyki dotyczące popełnianych przestępstw zawiera poniższa tabela.

Tabela 16. *Popelnione przestępstwa na terenie Gminy Waganiec w latach 2010-2015*

Rodzaj popełnionego przestępstwa	Liczba popełnionych przestępstw					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Kradzież	7	11	7	15	7	2
Kradzież z włamaniem	5	25	16	9	11	4
Znęcanie się	2	0	0	3	0	1
Groźba karalna	0	1	0	0	0	1
Zniszczenie lub uszkodzenie cudzej rzeczy	0	0	4	2	2	2
Bójka lub pobicie	1	0	1	0	0	0
Narażenie na niebezpieczeństwo	0	1	0	0	0	0
Przywłaszczenie rzeczy	1	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Aleksandrowie Kujawskim

W Gminie Waganiec o bezpieczeństwo mieszkańców dbają także cztery jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych, mające swoje siedziby w miejscowościach Plebanka, Sierzchowo, Włoszyca i Zbrachlin.

2.6. Zarządzanie

Możliwości budżetowe gminy²²

Na rok 2016 opracowano budżet zrównoważony, który po stronie dochodów, jak i wydatków wynosił 14 100 000,00 złotych. Na spłatę wcześniejszych zobowiązań natomiast planowane było zaciągnięcie kredytu w kwocie 670.568,78 (ze spłatą w latach 2017-2018).

Najwyższą pozycję wydatków majątkowych stanowiły nakłady na:

- Budowę przydomowych oczyszczalni ścieków (257 600,00 zł);
- Termomodernizację budynków użyteczności publicznej w miejscowościach Ariany 26 i Niszczewy 25 (630 000,00 zł);

Szczegółowy plan dochodów budżetowych na 2016 rok zakładał natomiast następujące źródła dochodów:

Tabela 17. Zakładane źródła dochodów w gminie na 2016 rok

Źródło:	Plan 2016
Dochody z podatków i opłat	3.124.160,00
Udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa	1.517.246,00
Dochody z majątku gminy	139.315,00
Pozostałe dochody	750.065,00
Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie ustawami	1.316.500,00
Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące realizowane przez gminę na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	500,00

²² Wszystkie dane dotyczące budżetu pochodzą z Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy w Wagańcu, dostępne na: <http://www.waganiec.biuletyn.net/?bip=2&cid=253&id=1896> [dostęp: 26.07.2016].

Źródło:	Plan 2016
Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących	522.622,00
Dotacje celowe otrzymane z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań i zakupów inwestycyjnych	35.227,00
Środki otrzymane od pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	534.823,00
Środki na dofinansowanie własnych inwestycji gmin	62.500,00
Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację inwestycji i zakupów inwestycyjnych	34.755,00
Subwencja ogólna	6.062.287,00

Źródło: Biuletyn Informacji Publicznej Urzędu Gminy w Wagańcu.

Zgodnie z „Zarządzeniem Nr 61.2016 Wójta Gminy Waganiec z dnia 12 grudnia 2016 r. w sprawie zmian w budżecie Gminy Waganiec na 2016 rok” do powyższego planu dochodów budżetowych wprowadzono następujące zmiany:

„a) dochody bieżące z kwoty 17.479.653,12 zł na 17.650.098,12 zł, z tego: dotacje i środki na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust.1 pkt 2 i 3 ufp w kwocie 16.728,00 zł

b) dochody majątkowe w kwocie 695.924,89 zł, z tego: dotacje i środki na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust.1 pkt 2 i 3 ufp w kwocie 41.650,00 zł”²³.

²³ <http://www.waganiec.biuletyn.net/?bip=2&cid=253&id=2181> [data dostępu: 30.12.2016 r.].

PLANOWANIE STRATEGICZNE

Plany strategiczne realizowane są w celu lepszego i bardziej efektywnego zarządzania Gminą. Ukierunkowane na działalność całej Gminy, wyznaczając misję, wizję oraz cele strategiczne, tj. długofalowe kierunki rozwoju. Dzięki podejmowanym działaniom Gmina ma szansę na poprawę funkcjonowania, reagowanie na zmieniające się warunki rozwoju oraz realizowanie koncepcji kreatywnej organizacji.

W powyższym celu sporządzone zostały następujące dokumenty:

1. „Plan gospodarki niskoemisyjnej” - dokument umożliwi aktualną ocenę stanu powietrza w Gminie Waganiec. Dodatkowo analizie została poddana gospodarka energetyczna Gminy. Dokument nakreślił działania w zakresie ograniczenia emisji, poprawy efektywności gospodarki oraz zwiększenia ilości energii z odnawialnych źródeł. Realizacja projektu objęta swoim zakresem również stworzenie bazy danych inwentaryzacji CO₂, niezbędne szkolenia dla pracowników oraz promocję projektu.
2. „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Waganiec” - sporządzone w celu określenia polityki przestrzennej samorządu lokalnego z uwzględnieniem uwarunkowań, celów i kierunków polityki przestrzennej państwa.
3. „Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Waganiec” - zawiera wykaz planowanych do realizacji przedsięwzięć wraz z planem ich finansowania. Została uchwalona przez Radę Gminy Waganiec w 2010 roku z późniejszymi zmianami i obecnie obejmuje lata 2011 – 2021.

PROMOCJA GMINY

Promocja Gminy jest bardzo ważnym elementem rozwoju regionu oraz realizacji strategii. Wpływa zarówno na kształtowanie pozytywnego wizerunku Gminy, jak i zwiększenie rozpoznawalności regionu.

Promocja gminy powinna być realizowana poprzez:

1. Politykę informacyjną:

- Strony internetowe wewnętrzne i zewnętrzne;
- Fanpage na portalach społecznościowych;

- Promocja w lokalnych środkach masowego przekazu;
- Biuletyn informacyjny.

2. Promocję gminy:

- Realizacja stałego kalendarza działań promocyjnych;
- Gadżety promocyjne;
- Udział w targach branżowych;
- Materiały promocyjne.

3. Współpracę z partnerami:

- Współpraca z gminami ościennymi;
- Współpraca z miastami partnerskimi (w tym zagranicznymi).

4. Sport:

- Organizowanie imprez (sportowych, kulturalnych i rekreacyjnych);
- Publikowanie osiągnięć mieszkańców;
- Utrzymywanie kontaktów z grupami sportowców, którzy reprezentują gminę.

5. Promocję przedsiębiorczości:

- Bieżący kontakt z największymi pracodawcami w regionie;
- Prowadzenie zakładki dla przedsiębiorców na stronie internetowej;
- Przygotowanie cyklu materiałów promujących przedsiębiorcze postawy.

Kapitał społeczny

Wzrost aktywizacji i integracji społeczeństwa wiejskiego następuje między innymi dzięki zaangażowaniu różnego rodzaju instytucji. Obecnie na terenie Gminy działa Gminna Biblioteka Publiczna w Wagańcu oraz poniższe organizacje społeczno-kulturalne:

➤ Stowarzyszenia:

- Gminny Klub Sportowy „Sadownik – Waganiec” w miejscowości Waganiec;
- Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe im. Ignacego Jana Paderewskiego w miejscowości Zbrachlin;
- Stowarzyszenie „RARA AVIS” w miejscowości Plebanka;

- Piłkarskie zespoły młodzieżowe:
 - „Skrzaty”
 - „Żacy”;
 - „Orlicy”
 - „Młodzicy”;
 - „Juniorzy Młodzi”;
 - „Sadownik”.
- Koła Gospodyń Wiejskich:
 - Koło Gospodyń Wiejskich w miejscowości Zbrachlin;
 - Gminna Rada Koła Gospodyń Wiejskich w miejscowości Waganiec;
 - Koło Gospodyń Wiejskich w miejscowości Bertowo;
 - Koło Gospodyń Wiejskich w miejscowości Brudnowo;
- Ochotnicze Straże Pożarne:
 - OSP w miejscowości Sierzchowo;
 - OSP w miejscowości Plebanka;
 - OSP w miejscowości Zbrachlin;
 - OSP w miejscowości Włoszycza;
- Inne:
 - Młodzieżowa Orkiestra Dęta działająca przy Zarządzie Gminnym OSP Waganiec, która powstała w 1997 roku, obecnie zrzesza dzieci i młodzież w liczbie 38 osób grających i 20 osób uczących się grać. Przy orkiestrze działa grupa taneczna „MAŻORETKI” składająca się z 12 uczennic. Zarówno orkiestra dęta, jak i grupa taneczna, brały udział w licznych zawodach, turniejach i konkursach zajmując wysokie miejsca;
 - Klub Seniora „Mimoza” działający przy Gminnej Bibliotece Publicznej w Wagańcu zrzesza 16 osób, głównie emerytów i rencistów w wieku 55-83 lat. Członkowie zespołu „Mimoza” brali udział w przeglądach, zlotach szkoleniowo-wypoczynkowych oraz widowiskach artystyczno-ludowych grup folklorystycznych i klubów seniora, podczas których zajmowali czołowe miejsca i uzyskiwali wiele wyróżnień;
 - Zespół Teatralny „ZBRAT” działający przy Kościele Parafialnym w Zbrachlinie, powstał w 2011 r. i obecnie liczy 19 artystów amatorów;

zespół „ZBRAT” w swoim repertuarze oferuje przedstawienia takie, jak: „Przyszła nam Nowina”, „Z narodzenia Pana dzień dziś wesół”, „Rzecz o Bożym Narodzeniu opowiemy dziś każdemu”, „Jak Stachu królem pasterzy został a Kaśka królową” oraz Uroczystość Trzech Króli 2015.

Mieszkańcy charakteryzują się stosunkowo niskim zaangażowaniem w życie społeczno-kulturalne. Wynika to z niewielkiej liczby czytelników oraz niewielkiej liczby imprez masowych w regionie, a także małym zainteresowaniem organizowanymi imprezami:

- ludność na 1 placówkę biblioteczną – 4581 osób (w przypadku Polski 4113);
- księgozbiór bibliotek na 1000 mieszkańców – 2190,1 (w przypadku Polski 3379,7);
- czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 mieszkańców – 94 osoby (w przypadku Polski 162);
- wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach – 13,9 (w przypadku Polski 18,0).

Zdolność Gminy do skutecznego rządzenia to kolejne wyzwanie dla samorządów lokalnych. Na poziomie lokalnym to jakość oraz zaangażowanie kapitału społecznego są przejawem odpowiedniego rządzenia. Najczęściej kapitał społeczny oceniany jest w kategoriach: aktywności obywatelskiej (udział w wyborach i organizacjach społecznych), liczby aktywnych organizacji pozarządowych, zaangażowania mieszkańców w życie społeczno-kulturalne oraz poziomu występowania patologii społecznych.

Aktywność obywatelska mieszkańców Gminy Waganiec w zakresie partycypacji w wyborach jest stosunkowo niska. Frekwencja w poszczególnych wyborach jest zazwyczaj niższa niż średnia krajowa. Oznacza to stosunkowo niewielkie zaangażowanie mieszkańców w sprawy obywatelskie. Tylko w przypadku wyborów samorządowych, zaangażowanie mieszkańców Gminy było wyższe niż ogólnokrajowa frekwencja. Frekwencja w poszczególnych wyborach przedstawiała się w następujący sposób:

- W wyborach parlamentarnych w 2015 r. – 39,78% mieszkańców oddało swój głos (frekwencja ogólnopolska 50,92%).
- W wyborach prezydenckich w 2015 r. – 49,30% (frekwencja ogólnopolska 55,34%).
- Referendum w 2015 r. – 7,1% (frekwencja ogólnopolska 7,80%).
- Wybory samorządowe 2014 – 65,43% (frekwencja ogólnopolska 44,82%)²⁴.

DOSTĘPNOŚĆ POTENCJAŁOWA GMINY

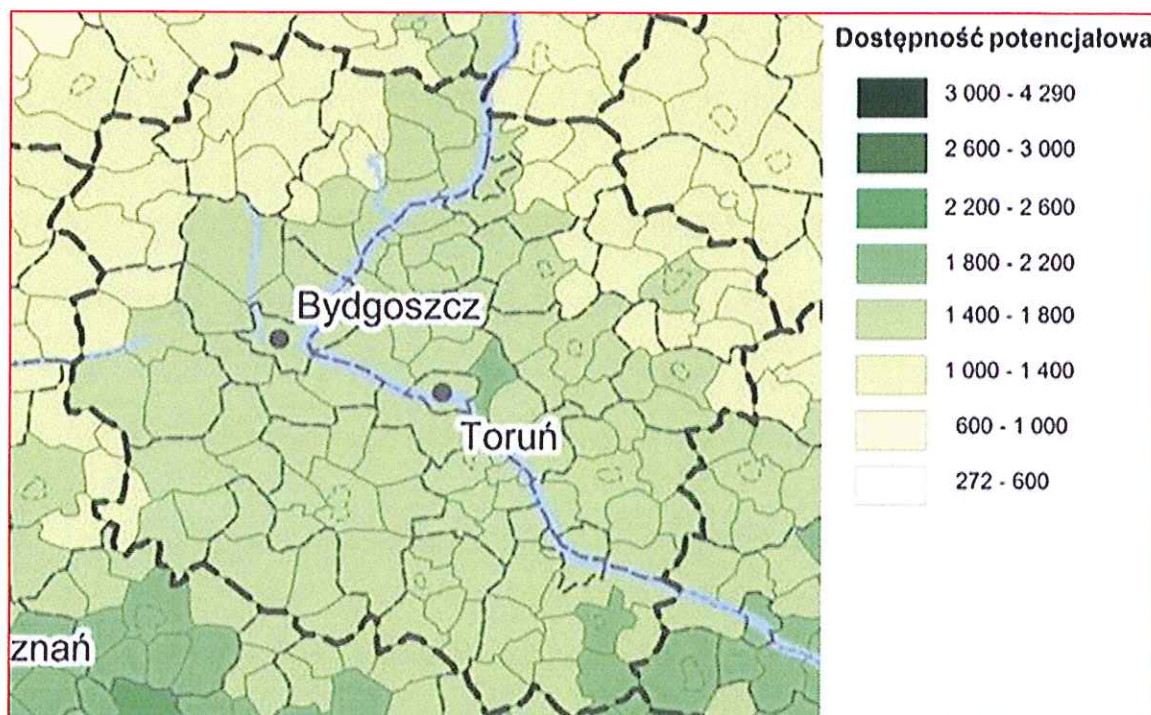
Dostępność potencjałowa określa możliwości zajścia interakcji między miejscami w przestrzeni na podstawie ich cech społeczno-ekonomicznych i wzajemnych odległości. Jej zaletą jest zdolność do syntetycznej oceny miejsc w kontekście całości systemu transportowego²⁵.

Z analizy rozkładu dostępności potencjałowej w 2010 r. [Rysunek 7] wynika, że wskaźnik dla całego województwa kujawsko-pomorskiego był mało zróżnicowany. Najlepiej rozwiniętymi rejonami były Gminy Kowal i Lubień Kujawski zlokalizowane przy południowej granicy regionu oraz Gmina Lubicz na wschód od miasta Torunia. Na tych obszarach dostępność potencjałowa wynosiła między 2 200-2 600. Znaczna większość gmin województwa kujawsko-pomorskiego, w tym także Gmina Waganiec, wykazywały dostępność potencjałową w granicach 1 800-2 200. Najmniejszą dostępność potencjałową w 2010 roku posiadały rejon przy północno-zachodniej i wschodniej granicy regionu, tj. 1 000-1 400.

²⁴ Według danych Państwowej Komisji Wyborczej, dostępnych na: pkw.gov.pl [data dostępu: 26.07.2016].

²⁵ Badania dostępności potencjałowej w IGiPZ PAN, <http://www.igipz.pan.pl/accessibility/pl/6.html>

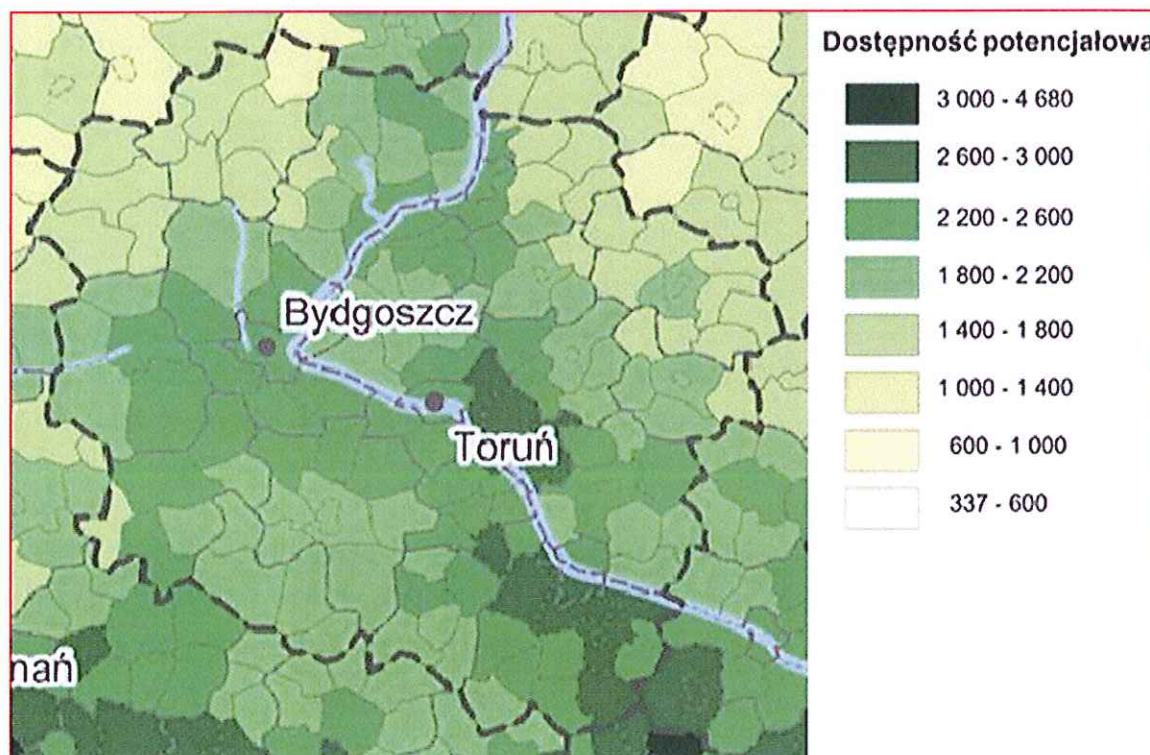
Rysunek 7. Rozkład dostępności potencjałowej w województwie kujawsko-pomorskim w 2010 r.

Źródło: Badania dostępności transportowej w IGiPZ PAN – mapy dostępności, <http://www.igipz.pan.pl/accessibility/pl/mapy.html>

Przewiduje się, że w roku 2030 dostępność potencjałowa w całym województwie kujawsko-pomorskim ulegnie dużym zmianom [Rysunek 8]. Wartości tego miernika najprawdopodobniej będą wyższe niż w roku 2010 dla każdego rejonu. Dla niektórych gmin przewiduje się, że dostępność potencjałowa osiągnie 2 600-3 000. W przypadku Gminy Waganiec dostępność potencjałowa w 2030 roku oceniono na wartość między 2 200-2 600.

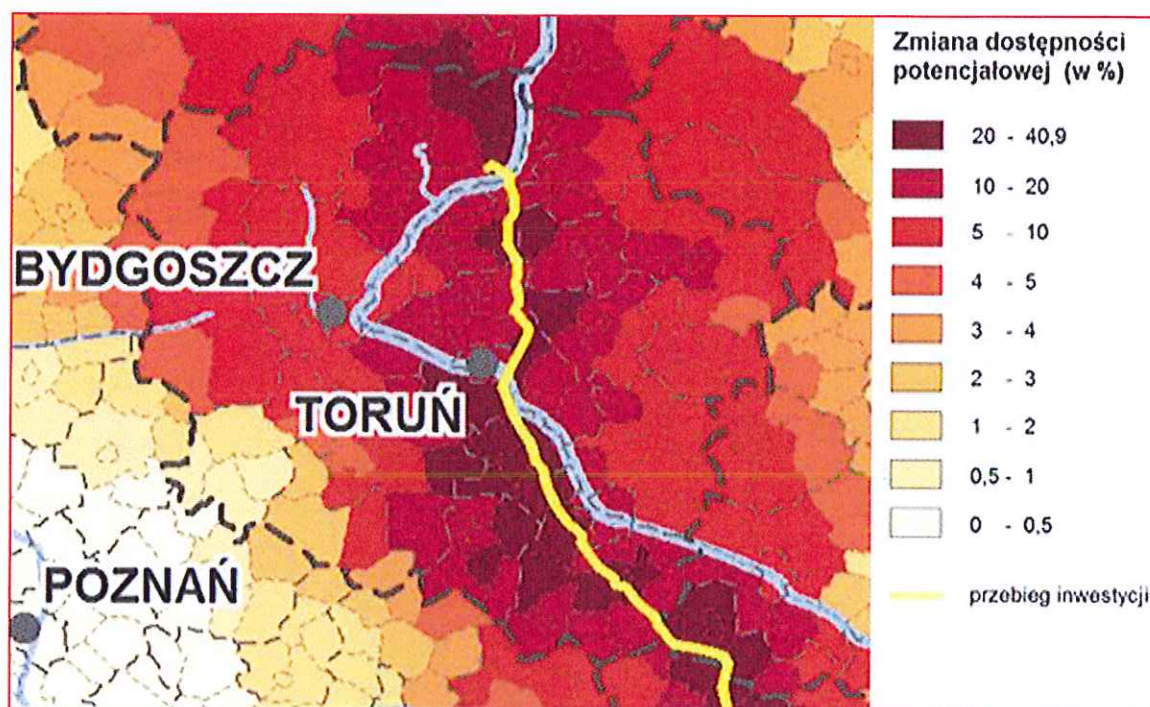
Rysunek 8. Perspektywiczny rozkład dostępności potencjałowej w województwie kujawsko-pomorskim w 2030 r.

Źródło: Badania dostępności transportowej w IGiPZ PAN,
<http://www.igipz.pan.pl/accessibility/pl/mapy.html>

Przypuszczać można, że na polepszenie dostępności potencjałowej w województwie kujawsko-pomorskim miała wpływ wybudowana autostrada A1 na odcinku Gdańsk-Łódź. Wyraźnie można zauważyć, że najwyższa zmiana dostępności potencjałowej (o 50%) zaszła w gminach położonych wzdłuż drogi szybkiego ruchu [Rysunek 9]. Wśród tych gmin znalazł się również obszar omawianej jednostki wiejskiej Waganiec. Co więcej, im dalej od autostrady A1, tym wskaźnik dostępności potencjałowej uległ mniejszym zmianom.

Rysunek 9. Zmiany dostępności potencjalowej w wyniku realizacji inwestycji budowy autostrady A1 Gdańsk-Łódź

Źródło: Badania dostępności transportowej w IGiPZ PAN,
<http://www.igipz.pan.pl/accessibility/pl/mapy.html>

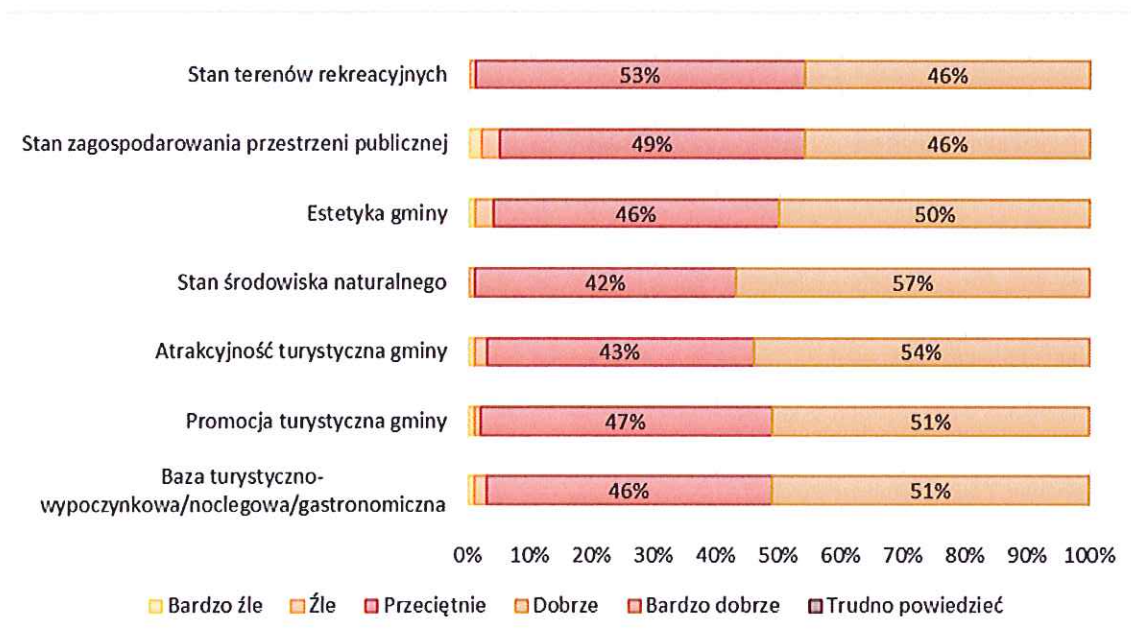
3. Opis wyników badania CATI

W ramach opracowywania diagnozy społeczno-gospodarczej Gminy oraz wyznaczania ram strategicznych dla działań rozwojowych przeprowadzono wywiady telefoniczne wspomagane komputerowo na próbie 100 osób będących przedstawicielami: grup administracji samorządowej, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, lokalnych liderów oraz mieszkańców.

W pierwszych czterech pytaniach, ankietowanych poproszono o ocenę poszczególnych aspektów funkcjonowania Gminy Waganiec, przy użyciu skali 1-5, w której 1 oznaczało „bardzo źle” natomiast 5 „bardzo dobrze”.

Z poniższego wykresu przedstawiającego ocenę ankietowanej strefy „Przestrzeń i środowisko” w Gminie Waganiec wynika, że większość aspektów tworzących tę sferę jest ocenianych dobrze lub przeciętnie. Najlepiej oceniony został stan środowiska naturalnego (57,0% odpowiedzi „dobrze”, 42,0% odpowiedzi „przeciętnie”). Ponad połowa ankietowanych jako „dobrą” określiła również atrakcyjność turystyczną Gminy (54,0%).

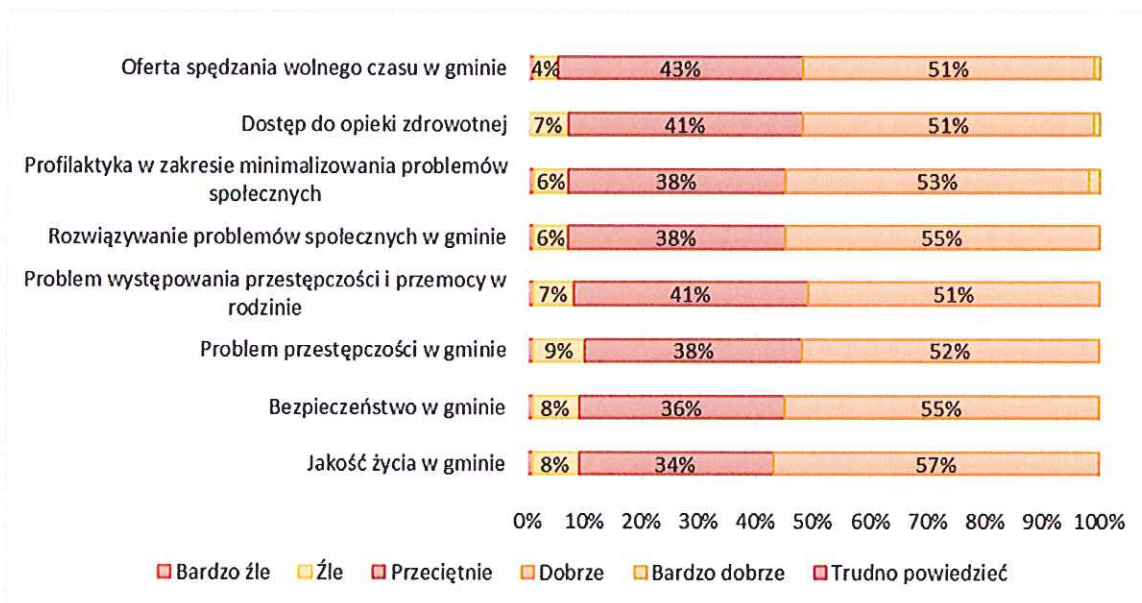
Wykres 29. W skali 1-5 proszę ocenić sferę „Przestrzeń i środowisko” w Gminie Waganiec (1 - bardzo źle, 5 - bardzo dobrze)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań, N=100.

Strefa „Społeczeństwo” w Gminie Waganiec przez większość mieszkańców została określona, jako dobra lub przeciętna. Najlepiej ocenionym aspektem tej sfery funkcjonowania gminy jest ogólna jakość życia, tj. 57,0% odpowiedzi „dobrze”. Natomiast największy odsetek odpowiedzi „źle” otrzymał problem przestępczości występujący w gminie, tj. 9,0%.

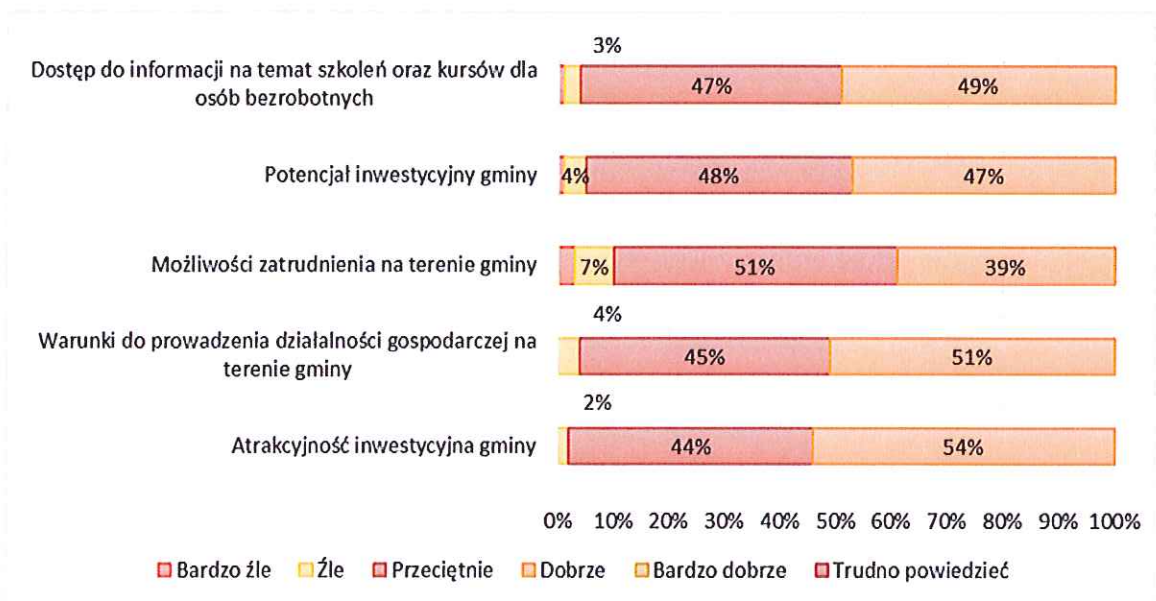
Wykres 30. W skali 1-5 proszę ocenić sferę „Społeczną” w Gminie Waganiec (1 - bardzo źle, 5 - bardzo dobrze)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań, N=100.

Podobnie jak w przypadku poprzednich pytań, większość aspektów tworzących sferę „Gospodarka i rynek pracy” w Gminie Waganiec, otrzymało najwięcej wskazań określających je, jako „dobre” lub „przeciętne”. Najbardziej pozytywnie oceniono atrakcyjność inwestycyjną gminy (54,0% odpowiedzi „dobrze”). Możliwość zatrudnienia na terenie gminy negatywnie oceniło 10,0% ankietowanych (7,0% - „bardzo źle”, 3,0% - „źle”).

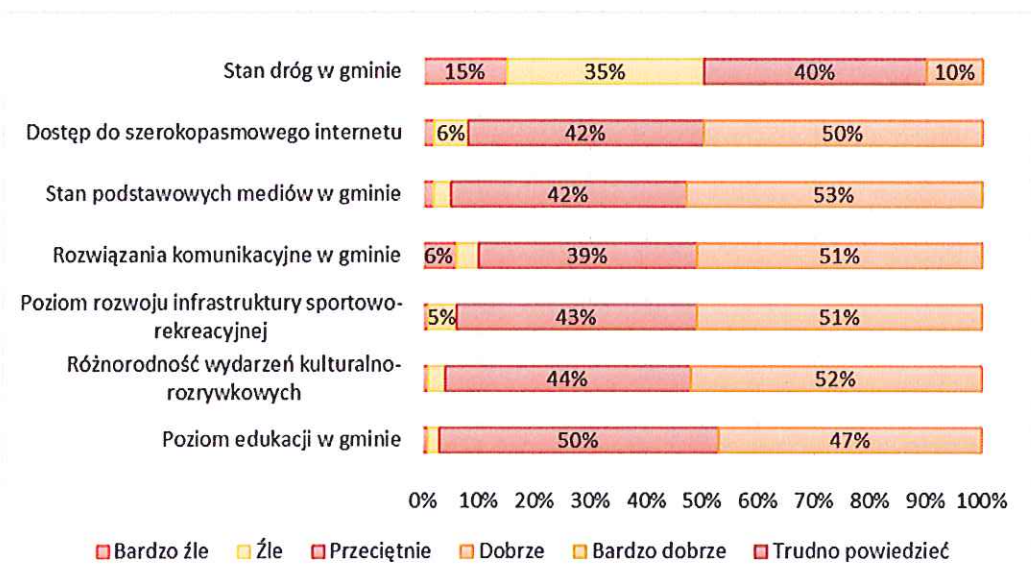
Wykres 31. W skali 1-5 proszę ocenić sferę „Gospodarka i rynek pracy” w Gminie Waganiec (1 - bardzo źle, 5 - bardzo dobrze)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań, N=100.

Najgorzej ocenionym aspektem sfery „Infrastruktura techniczna i społeczna” w Gminie Waganiec jest stan dróg. Jako „bardzo zły” określiło go 15,0% badanych, jako „zły” - 35,0%, jako „przeciętny” - 40,0%, a jako „dobry” tylko 10,0% respondentów. Ponad połowa ankieterowanych (53,0%) za „dobry” uznała stan podstawowych mediów w gminie.

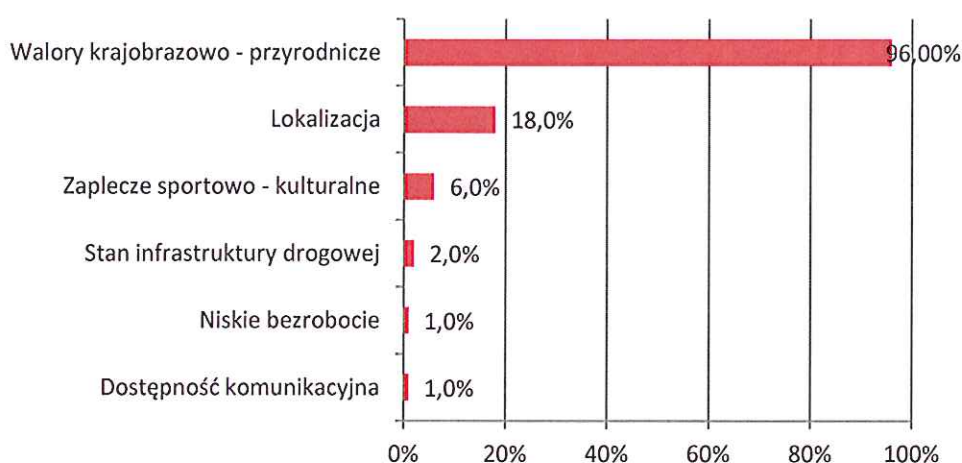
Wykres 32. W skali 1-5 proszę ocenić sferę „Infrastruktura techniczna i społeczna” w Gminie Waganiec (1 - bardzo źle, 5 - bardzo dobrze)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań, N=100.

Z poniższego wykresu wynika, że dla większości ankietowanych walory krajobrazowo-przyrodnicze są największym atutem Gminy Waganiec (aż 96,0% uzyskanych odpowiedzi). Tylko 1,0% wypowiedzi dotyczyło dostępności komunikacyjnej, podobnie jak niskiego bezrobocia w Gminie. Niewielki odsetek wskazań otrzymała również odpowiedź „Stan infrastruktury drogowej” (2,0%) oraz „Zaplecze sportowo-kulturalne” (6,0%). Żaden z respondentów za mocną stroną Gminy nie uznał funkcjonowania podmiotów gospodarczych o znaczeniu regionalnym, wysokiego poziomu edukacji oraz infrastruktury komunalnej.

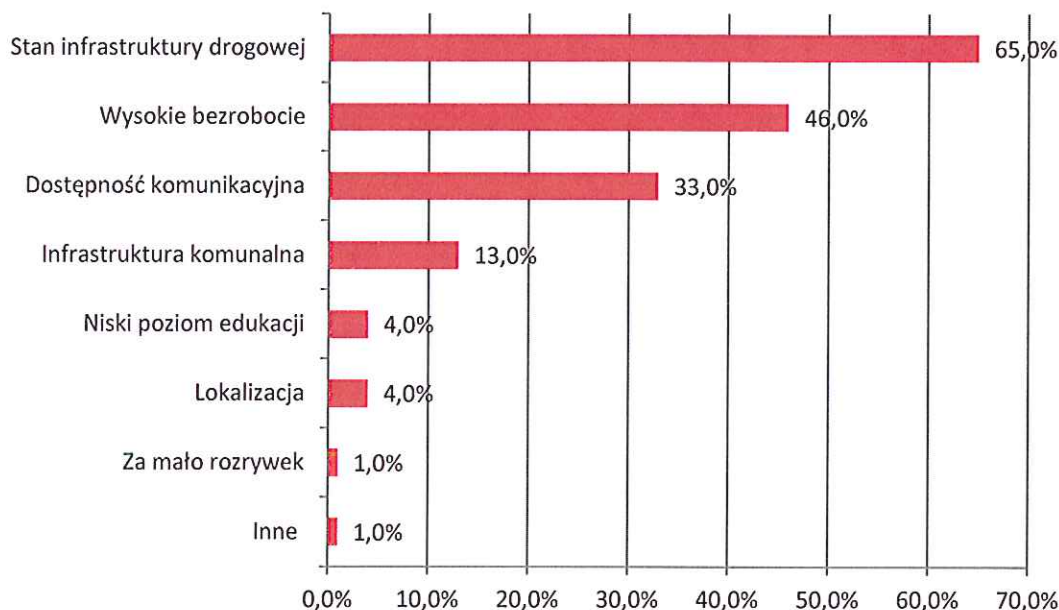
Wykres 33. Proszę zaznaczyć mocne strony Gminy Waganiec (Pytanie wielokrotnego wyboru – można zaznaczyć max. 3 odpowiedzi)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań, N=100.

W kolejnym pytaniu, które również miało charakter wielokrotnego wyboru, ankietowani mieli za zadanie wskazać słabe strony Gminy Waganiec. Znaczna część wypowiedzi (65,0%) wskazała na stan infrastruktury drogowej oraz wysokie bezrobocie (46,0%). Ponad 30,0% wypowiedzi dotyczyło dostępności komunikacyjnej (33,0%). Niesatysfakcjonująca infrastruktura komunalna pojawiła się w 13,0% uzyskanych odpowiedzi. Najrzadziej wskazywano na niski poziom edukacji (4,0%), lokalizację Gminy (4,0%) oraz małą liczbę rozrywek (1,0%). Żaden z ankietowanych nie wymienił słabej atrakcyjności inwestycyjnej Gminy, słabego dostępu do opieki zdrowotnej czy też zanieczyszczenia środowiska.

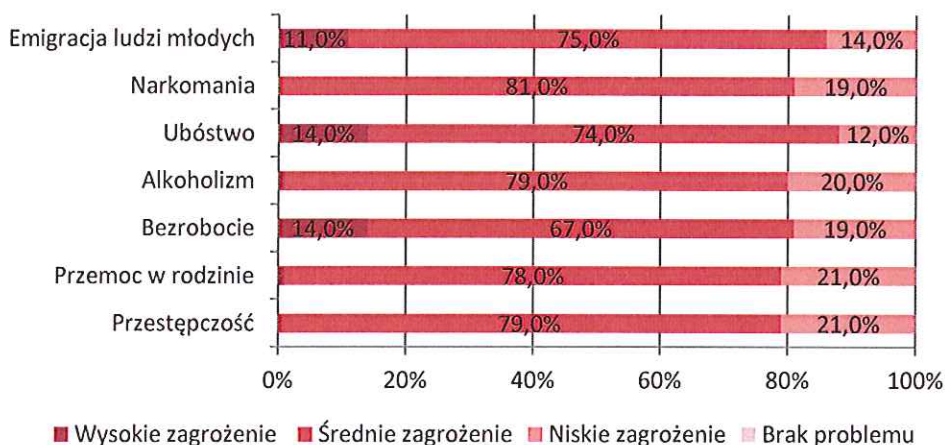
Wykres 34. Słabe strony Gminy Waganiec (Pytanie wielokrotnego wyboru – można zaznaczyć max. 3 odpowiedzi)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań, N=100.

Wszyscy ankietowani potwierdzili, że na terenie Gminy występują problemy związane z emigracją młodych ludzi, narkomanią, ubóstwem, alkoholizmem, bezrobociem, przemocą w rodzinie oraz przestępczością. Wyżej wymienione zjawiska są uważane przez respondentów za problemy o średnim zagrożeniu. Bezrobocie oraz ubóstwo otrzymały najwięcej wskazań – uznano je za problemy o wysokim zagrożeniu dla funkcjonowania gminy (po 14,0%).

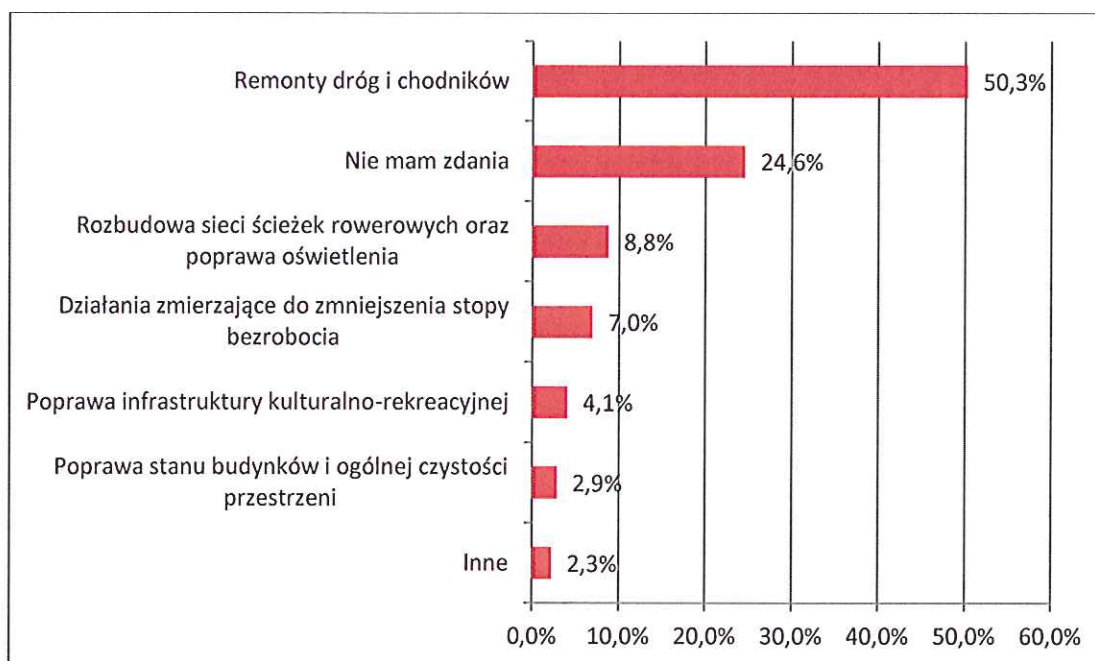
Wykres 35. Jakie Państwa zdaniem są największe problemy występujące na terenie Gminy Waganiec?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań, N=100.

Respondenci mieli również możliwość wypowiedzenia się w pytaniu otwartym, w którym poproszono ich o wymienienie inwestycji, które powinny zostać zrealizowane na terenie Gminy Waganiec. Łącznie udzielono 171 odpowiedzi, które uporządkowano wg poniższych kategorii. Blisko połowa wskazań dotyczyła konieczności podjęcia remontów dróg i chodników. Niemal w 9,0% uzyskanych wypowiedzi akcentowano potrzebę rozbudowy ścieżek rowerowych oraz poprawy oświetlenia. Kolejne 7,0% dotyczyło działań zmierzających do zmniejszenia stopy bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej mieszkańców Gminy. Reszta odpowiedzi świadczyła o uznaniu za priorytetowe: inwestycji z zakresu poprawy infrastruktury kulturalno-rekreacyjnej (4,1%) oraz poprawy stanu budynków i ogólnej czystości przestrzeni (2,9%). Ponad 24,0% wypowiedzi było stwierdzeniami o braku zdania w omawianej kwestii lub o zadowoleniu z obecnego stanu rozwoju Gminy.

Wykres 36. Proszę wymienić priorytetowe inwestycje, które według Państwa należy zrealizować na terenie Gminy Waganiec (max. 5).

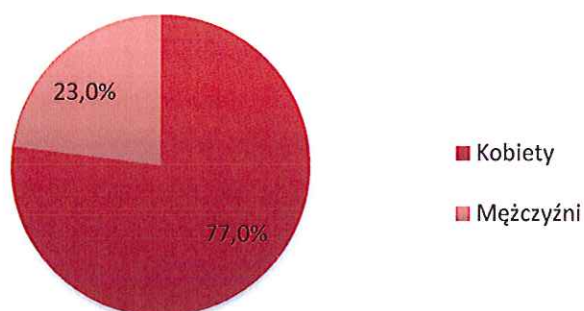

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań, N=100.

Metryczka

Na pytania zawarte w kwestionariuszu, odpowiedzi udzieliło 100 osób. Wszyscy ankietowani zamieszkiwali teren Gminy Waganiec. Zdecydowaną większość respondentów stanowiły kobiety, tj. 77,0%. Mężczyźni natomiast stanowili 23,0% próby badawczej.

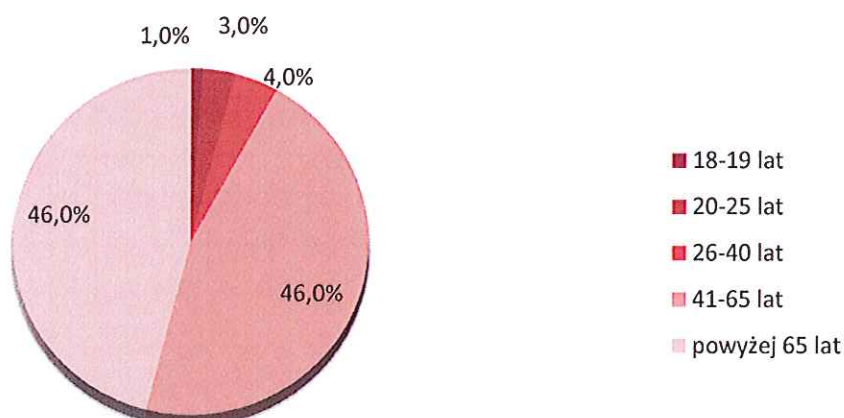
Wykres 37. Płeć Respondentów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań, N=100.

W próbie badawczej równy udział miały osoby w przedziale wiekowym 41-65 lat oraz powyżej 65 lat, tj. 46,0%. Niewielki odsetek ankietowanych stanowiły osoby młode: 4,0% respondentów miało od 18 do 25 lat. Również 4,0% udzielających odpowiedzi znajdowało się w przedziale wiekowym 26-40 lat.

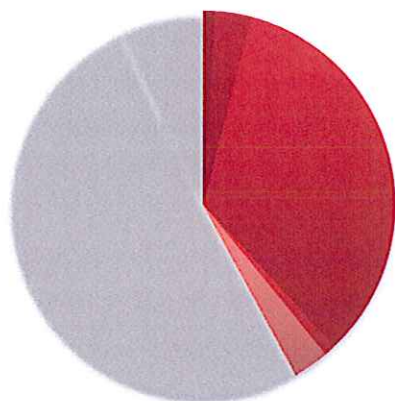
Wykres 38. Wiek Respondentów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań, N=100.

Z racji wysokiej średniej wieku osób, które wzięły udział w badaniu nieco ponad połowa ankietowanych posiadała status emeryta lub rencisty (51,0%). Kolejną, co do wielkości grupą tworzącą próbę badawczą były osoby pracujące (34,0%). Ankietowani byli również rolnicy (3,0%), studenci (3,0%), uczniowie (1,0%) oraz bezrobotni (1,0%). W kategorii „inne” stanowiącej 7,0% znalazły się gospodynie domowe oraz osoby nieaktywne zawodowo z powodów opiekuńczo-wychowawczych.

Wykres 39. Status zawodowy Respondentów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań, N=100.

4. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest oceną silnych i słabych stron danego obszaru na tle szans i zagrożeń ze strony otoczenia, pomagającą wybrać najlepszą strategię działania. Jej nazwa pochodzi od pierwszych liter rozpatrywanych grup czynników: strengths – silne strony, weaknesses - słabości, opportunities - szanse, threats – zagrożenia. Punkt wyjścia dla analizy stanowią atuty i słabości, które bada się w odniesieniu do szans. Poniższa analiza stanowi podsumowanie diagnozy społeczno-gospodarczej, jak również konsultacji społecznych.

Tabela 18. Analiza SWOT

S – strengths – silne strony	W – weaknesses - słabości
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Lokalizacja w regionie nadwiślańskim w obrębie Pradoliny Eberswaldzko-Toruńskiej ➤ Dobre rozmieszczenie sieci dróg gminnych ➤ Funkcjonowanie form ochrony przyrody ➤ Naturalna retencja wód dzięki istniejącej sieci hydrograficznej ➤ Bogate dziedzictwo kulturowe ➤ Przebieg przez Gminę autostrady A-1 i drogi krajowej DK-91 ➤ Bliska odległość od większych ośrodków regionu: Bydgoszcz, Toruń, Włocławek ➤ Wystarczająco dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna ➤ Aktywna działalność organizacji kulturalnych i OSP ➤ Dobrze rozwinięta infrastruktura społeczna (szkoły, przedszkola itd.) ➤ Korzystna sytuacja demograficzna ➤ Bliskość uzdrowisk: Ciechocinek, Wieniec 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Działalność ludzi prowadząca do degradacji natury (np. erozja ziemi, obniżenie poziomu wód gruntowych) ➤ Produkcja dużej ilości wyrobów zawierających niebezpieczny azbest ➤ Zły stan techniczny dróg gminnych i powiatowych ➤ Niewystarczająco dobrze rozwinięta sieć kanalizacyjna ➤ Brak planów na przeprowadzenie gazyfikacji ➤ Braki w kanalizacji lokalnej ➤ Niewystarczająca ochrona zdrowia ➤ Brak bazy rekreacyjnej i turystycznej ➤ Bardzo słabo rozwinięta baza noclegowa i gastronomiczna ➤ Mała liczba podmiotów gospodarczych ➤ Brak dużych inwestycji na terenie gminy ➤ Brak szkół ponadgimnazjalnych ➤ Duża liczba kradzieży
O – opportunities - szanse	T – threats – zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nadwiślańskie położenie Gminy ➤ Środowisko przyrodnicze ➤ Wzrost dostępności potencjałowej ➤ Utrzymanie tendencji wzrostu zasobów 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Niszczące działania sił przyrody, tj. ruchy masowe wzdłuż brzegu rzeki Wiśły ➤ Zmniejszenie wydatków z budżetu Gminy na transport i łączność w związku z otrzymaniem niższych środków

<p>mieszkaniowych</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Walory przyrodniczo–krajobrazowe dające możliwość rozwoju funkcji: turystyczno-wypoczynkowej, kulturowej i sportowej ➤ Rosnący udział podmiotów gospodarczych w rozwoju lokalnym ➤ Dodatni przyrost naturalny ➤ Wzrost liczby miejsc dostępnych w przedszkolach 	<p>finansowych z budżetu państwa</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Wzrost zużycia wody ➤ Brak infrastruktury turystycznej ➤ Malejąca liczba osób zatrudnionych ➤ Przewaga ujemnych sald migracji wewnętrznych ➤ Według prognozy GUS nastąpi zmniejszenie liczby ludności ➤ Duża liczba osób żyjących w ubóstwie ➤ Nagromadzone problemy społeczne
--	---

Źródło: Opracowanie własne

5. Misja i wizja strategii

Misją Gminy Waganiec jest stworzenie optymalnych warunków dla wszystkich mieszkańców do aktywnego życia społecznego i zawodowego oraz promocja gospodarcza Gminy, w celu wzrostu liczby inwestycji w obszarze turystyki, rolnictwa i lekkiego przemysłu spożywczego.

Wizją Gminy Waganiec jest dobrze funkcjonujący, sprawnie zarządzany obszar, w którym rozwój społeczny i gospodarczy jest efektem otwartego dialogu społecznego, zaangażowania władz samorządowych i mieszkańców. W Gminie wykorzystywany jest potencjał warunków przyrodniczych do rozwoju turystyki i rolnictwa, co przyczynia się do systematycznej poprawy ekonomicznej sytuacji mieszkańców oraz wzrostu przedsiębiorczości społeczności lokalnej. W ramach opieki społecznej i zdrowotnej realizowane są programy badań profilaktycznych oraz działania z zakresu aktywizacji zawodowej i kulturalno-rozrywkowej. Osoby wymagające opieki i ich rodziny mogą skorzystać z usług spółdzielni, w której po odbyciu właściwych szkoleń, znajdują zatrudnienie osoby długotrwale bezrobotne. Gmina jest ośrodkiem licznych wydarzeń kulturalno-rozrywkowych o charakterze lokalnym i regionalnym, które w coraz większym stopniu przyczyniają się do promocji walorów regionu i zachęcają turystów do odwiedzenia tego obszaru. W działaniach z zakresu promowania wartości dziedzictwa kulturalnego gminy czynnie uczestniczą organizacje pozarządowe, co zwiększa skuteczność działań. Dzięki wspólnym działaniom na rzecz Gminy mieszkańcy czują większą więź ze swoim miejscem zamieszkania oraz mają większe poczucie tożsamości lokalnej. Budowane relacje i więzi społeczne stanowią cenny kapitał społeczny Gminy, który przekłada się na skuteczność działań władz samorządowych i mieszkańców we wszystkich obszarach zaplanowanych w strategii rozwoju. Poziom jakości życia w Gminie Waganiec jest wysoki, liczba mieszkańców zwiększa się, a rozwój gospodarki jest dynamiczny, dzięki właściwie obranym kierunkom rozwoju, umożliwiającym pełne wykorzystanie mocnych stron i szans Gminy.

6. Cele strategiczne

Tabela 19. Cele strategiczne i kierunki działania

Cele strategiczne i kierunki działania		
Cel strategiczny 1: Wysoki poziom jakości życia	Cel strategiczny 2: Konkurencyjna gospodarka lokalna	Cel strategiczny 3: Wysoki poziom kapitału społecznego
Cel operacyjny 1: Nowoczesna infrastruktura drogowa i komunikacyjna	Cel operacyjny 1: Wysoki poziom atrakcyjności inwestycyjnej	Cel operacyjny 1: Szeroka oferta kulturalno- rozrywkowa
Cel operacyjny 2: Rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjnej	Cel operacyjny 2: Duża liczba lokalnych przedsiębiorstw	Cel operacyjny 2: Aktywna społeczność lokalna
Cel operacyjny 3: Dobry stan środowiska przyrodniczego	Cel operacyjny 3: Rozwinięta infrastruktura turystyczna	Cel operacyjny 3: Wysoki poziom jakości edukacji dzieci i młodzieży
Cel operacyjny 4: Wysoki poziom bezpieczeństwa	Cel operacyjny 4: Rozwój lokalnego rolnictwa	Cel operacyjny 4: Efektywna pomoc społeczna
Cel operacyjny 5: Rozwinięte budownictwo mieszkaniowe	Cel operacyjny 5: Rynek pracy i jego otoczenie umożliwiające rozwój zawodowy mieszkańców	Cel operacyjny 5: Dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej

7. Cele operacyjne oraz proponowane kierunki działań

Uzupełnieniem celów operacyjnych i strategicznych opracowanych w poprzednim podrozdziale, są wyszczególnione poniżej zadania, których realizacja przyczyni się do ich wdrożenia. Zadania są odzwierciedleniem celów, w ramach których zostaną zrealizowane. W celu umożliwienia ewaluacji wdrażania założeń Strategii każdemu celowi operacyjnemu przypisane zostały proponowane wskaźniki realizacji, nawiązujące do zakładanych działań.

Cel strategiczny 1: Wysoki poziom jakości życia	
Cel operacyjny 1	Nowoczesna infrastruktura drogowa i komunikacyjna
Zadanie 1	Remonty dróg i chodników
Zadanie 2	Budowa lub modernizacja infrastruktury okołodrogowej
Zadanie 3	Poprawa jakości komunikacji publicznej
Zadanie 4	Poprawa bezpieczeństwa na drogach

Przykładowe wskaźniki realizacji:

- Długość wybudowanych dróg [km]
- Długość wyremontowanych dróg i chodników [km]
- Liczba nowo otwartych połączeń komunikacji publicznej [szt.]
- Liczba zmodernizowanych obiektów komunikacji publicznej [szt.]

Cel strategiczny 1: Wysoki poziom jakości życia	
Cel operacyjny 2	Rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjna
Zadanie 1	Budowa i modernizacja obiektów sportowo-rekreacyjnych
Zadanie 2	Modernizacja i rozbudowa infrastruktury rekreacyjnej na terenach nadwiślańskich
Zadanie 3	Budowa ścieżek rowerowych
Zadanie 4	Zwiększenie liczby miejsc parkingowych

Przykładowe wskaźniki realizacji:

- Liczba nowych obiektów sportowo-rekreacyjnych [szt.]
- Liczba zmodernizowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych [szt.]
- Długość zbudowanych/wyremontowanych ścieżek rowerowych [km]
- Powierzchnia terenów rekreacyjnych poddanych rewitalizacji [km²]
- Liczba nowych miejsc parkingowych [szt.]

Cel strategiczny 1: Wysoki poziom jakości życia	
Cel operacyjny 3	Dobry stan środowiska przyrodniczego
Zadanie 1	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków
Zadanie 2	Modernizacja stacji uzdatniania wody (SUW), studni głębinowej, budowa zbiornika wody pitnej, zestawu hydroforowego oraz monitoring z wizualizacją pracy SUW na terenie gminy Waganiec.
Zadanie 3	Działania z zakresu edukacji ekologicznej
Zadanie 4	Adaptacja i rozbudowa budynku na Centrum rozwoju lokalnego i ekologicznego w Wólnem
Zadanie 5	Wsparcie rozwiązań ekologicznych (np. kolektory słoneczne)

Przykładowe wskaźniki realizacji:

- Liczba powstałych przydomowych oczyszczalni ścieków [szt.]
- Długość powstałej/zmodernizowanej sieci wodociągowej [km]
- Liczba zmodernizowanych obiektów pełniących funkcje związane z ochroną środowiska [szt.]
- Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych dotyczących ekologii i ochrony środowiska [szt.]

Cel strategiczny 1: Wysoki poziom jakości życia	
Cel operacyjny 4	Rozwinięte budownictwo mieszkaniowe
Zadanie 1	Termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych
Zadanie 2	Przygotowanie terenów pod budownictwo jednorodzinne
Zadanie 3	Poprawa jakości przestrzeni publicznych wokół terenów mieszkalnych

Przykładowe wskaźniki realizacji:

- Liczba budynków mieszkalnych poddanych termomodernizacji [szt.]
- Wielkość terenów przeznaczonych pod budownictwo jednorodzinne [km²]
- Wielkość terenów przestrzeni publicznej poddanych modernizacji [km²]

Cel strategiczny 2: Konkurencyjna gospodarka lokalna	
Cel operacyjny 5	Wysoki poziom atrakcyjności inwestycyjnej
Zadanie 1	Przygotowanie oferty terenów inwestycyjnych
Zadanie 2	Działania z zakresu promocji gospodarczej
Zadanie 3	Podjęcie starań, w celu włączenia części gminnych gruntów do Specjalnej Strefy Ekonomicznej

Przykładowe wskaźniki realizacji:

- Wielkość terenów inwestycyjnych [ha]
- Wielkość terenów inwestycyjnych włączonych do Specjalnej Strefy Ekonomicznej [ha]
- Liczba kampanii promocyjnych z zakresu gospodarki [szt.]

- Liczba nowych inwestorów w gminie [szt.]

Cel strategiczny 2: Konkurencyjna gospodarka lokalna	
Cel operacyjny 2	Duża liczba lokalnych przedsiębiorstw
Zadanie 1	Doradztwo i wsparcie dla osób zakładających własną działalność gospodarczą
Zadanie 2	Szkolenia z zakresu zakładania i prowadzenia własnej firmy
Zadanie 3	Promocja lokalnych produktów

Przykładowe wskaźniki realizacji:

- Liczba przedsiębiorców korzystających z usług doradczych [szt.]
- Liczba nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw [szt.]
- Liczba uczestników szkoleń z zakresu zakładania i prowadzenia własnej firmy [szt.]
- Liczba przeprowadzonych kampanii promocyjnych reklamujących lokalne produkty i/lub przedsiębiorstwa [szt.]

Cel strategiczny 2: Konkurencyjna gospodarka lokalna	
Cel operacyjny 3	Rozwinięta infrastruktura turystyczna
Zadanie 1	Stworzenie atrakcyjnej oferty turystycznej
Zadanie 2	Utworzenie lokalnego klastra turystycznego
Zadanie 3	Wsparcie dla rozwoju turystyki ekologicznej oraz agroturystyki
Zadanie 4	Szkolenia dla osób prowadzących lub zamierzających prowadzić działalność agroturystyczną

Przykładowe wskaźniki realizacji:

- Liczba miejsc noclegowych w obiektach turystycznych [szt.]
- Liczba przedsiębiorstw z branży turystycznej w gminie [szt.]
- Liczba osób korzystających ze szkoleń z zakresu prowadzenia działalności agroturystycznej [szt.]
- Liczba gospodarstw agroturystycznych w gminie [szt.]

Cel strategiczny 2: Konkurencyjna gospodarka lokalna	
Cel operacyjny 3	Rozwój lokalnego rolnictwa
Zadanie 1	Organizacja szkoleń dla rolników
Zadanie 2	Utworzenie lokalnego klastra rolno-spożywczego
Zadanie 3	Stworzenie warunków do rozwoju lekkiego przemysłu spożywczego

Przykładowe wskaźniki realizacji:

- Liczba zorganizowanych szkoleń dla rolników [szt.]
- Liczba przedsiębiorstw z branży rolno-spożywczej w gminie [szt.]
- Liczba nowych przedsiębiorstw z branży przemysłu spożywczego i przetwórstwa żywności w gminie [szt.]

Cel strategiczny 3: Konkurencyjna gospodarka lokalna	
Cel operacyjny 3	Rynek pracy i jego otoczenie umożliwiające rozwój zawodowy mieszkańców
Zadanie 1	Wsparcie pracodawców umożliwiającym swoim pracownikom podnoszenie kwalifikacji poprzez szkolenia i kursy
Zadanie 2	Zapewnienie dostępności miejsc w żłobkach i przedszkolach

Przykładowe wskaźniki realizacji:

- Liczba miejsc w żłobkach w przeliczeniu na liczbę dzieci w wieku 0-2 lat [msc./os.]
- Liczba miejsc w przedszkolach w przeliczeniu na liczbę dzieci w wieku 3-6 lat [msc./os.]
- Liczba pracodawców, którym udzielono wsparcia w szkoleniu pracowników [szt.]

Cel strategiczny 3: Wysoki poziom kapitału społecznego	
Cel operacyjny 1	Szeroka oferta kulturalno-rozrywkowa
Zadanie 1	Organizacja imprez kulturalno-rozrywkowych
Zadanie 2	Budowa i modernizacja obiektów o funkcjach kulturalnych, w tym świetlic wiejskich
Zadanie 3	Rozszerzenie oferty Gminnej Biblioteki Publicznej, w tym zakup nowych książek
Zadanie 4	Adaptacja istniejących budynków komunalnych do funkcji lokalnych „domów kultury” (np. budynki OSP)
Zadanie 5	Wsparcie lokalnych stowarzyszeń, zespołów i innych podmiotów funkcjonujących w sferze kultury

Przykładowe wskaźniki realizacji:

- Liczba zorganizowanych imprez kulturalno-rozrywkowych [szt.]
- Liczba obiektów pełniących funkcje ośrodków kultury poddanych modernizacji [szt.]
- Liczba wolumenu biblioteki [szt.]
- Liczba budynków pełniących funkcję ośrodków kultury [szt.]

Cel strategiczny 3: Wysoki poziom kapitału społecznego	
Cel operacyjny 2	Aktywna społeczność lokalna
Zadanie 1	Wsparcie działalności organizacji pozarządowych, w tym OSP oraz Kół Gospodyń Wiejskich
Zadanie 2	Stworzenie spółdzielni socjalnej
Zadanie 3	Wsparcie wszelkich inicjatyw na rzecz mieszkańców

Przykładowe wskaźniki realizacji:

- Liczba organizacji pozarządowych objętych wsparciem [szt.]
- Liczba spółdzielni socjalnych [szt.]
- Liczba członków organizacji pozarządowych [os.]

Cel strategiczny 3: Wysoki poziom kapitału społecznego	
Cel operacyjny 3	Wysoki poziom jakości edukacji dzieci i młodzieży
Zadanie 1	Aktywizacja społeczno-zawodowa młodzieży
Zadanie 2	Szkolenia dla nauczycieli
Zadanie 3	Modernizacja i doposażenie placówek oświatowych
Zadanie 4	Zapewnienie dostępności bogatej oferty zajęć pozalekcyjnych
Zadanie 5	Organizacja wyjazdów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży

Przykładowe wskaźniki realizacji:

- Liczba dzieci i młodzieży objętych działaniami aktywizacyjnymi [os.]
- Liczba nauczycieli biorących udział w szkoleniach [szt.]

- Liczba placówek oświatowych objętych działaniami modernizacyjnymi, remontowymi [szt.]
- Liczba zajęć pozalekcyjnych [szt.]
- Liczb uczniów korzystających z zajęć pozalekcyjnych [szt.]
- Liczba zorganizowanych wyjazdów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży [szt.]
- Liczba osób, które skorzystały z wyjazdów edukacyjnych [os.]

Cel strategiczny 3: Wysoki poziom kapitału społecznego	
Cel operacyjny 4	Efektywna pomoc społeczna
Zadanie 1	Budowa domu dziennego pobytu dla osób starszych
Zadanie 2	Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społeczno-ekonomicznym, w tym osób niepełnosprawnych
Zadanie 3	Doradztwo zawodowe dla osób bezrobotnych
Zadanie 4	Organizacja staży dla osób bezrobotnych, przy współpracy z pracodawcami
Zadanie 5	Rozwój specjalistycznych usług opiekuńczych, dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych lub starszych
Zadanie 6	Utworzenie spółdzielni socjalnej, której pracownicy świadczyliby usługi opiekuńcze.

Przykładowe wskaźniki realizacji:

- Liczba domów dziennego pobytu [szt.]
- Liczba osób bezrobotnych objętych doradztwem zawodowym [os.]
- Liczba osób bezrobotnych objętych programem stażowym [os.]
- Liczba lokalnych pracodawców współpracujących z Urzędem Pracy [szt.]

- Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych [os.]
- Liczba osób świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze [os]
- Liczba nowego sprzętu medycznego [szt.]

Cel strategiczny 3: Wysoki poziom kapitału społecznego	
Cel operacyjny 5	Dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej
Zadanie 1	Działania profilaktyczne z zakresu opieki zdrowotnej, w tym: bezpłatne szczepienia przeciw grypie i szczepienia przeciw „pneumokokom”, profilaktyka oraz wykrywanie raka prostaty u mężczyzn powyżej 50 roku życia poprzez badanie PSA, profilaktyka osteoporozy u osób starszych poprzez bezpłatne badanie gęstości kości
Zadanie 2	Wyposażenie NZOZ w dodatkowy sprzęt medyczny, w tym defibrylator zewnętrzny, aparat USG i EKG

Przykładowe wskaźniki realizacji:

- Liczba osób, które skorzystały z badań profilaktycznych [os.]
- Liczba nowego sprzętu medycznego [szt.]
- Liczba udzielonych porad lekarskich [os.]

8. Zgodność ze strategicznymi dokumentami

Nazwa dokumentu	Cele dokumentów spójne z celami Strategii Rozwoju gminy Waganiec
Dokumenty unijne	
Strategia Europa 2020	<ul style="list-style-type: none"> - Wzrost inteligentny (rozwój oparty na wiedzy i innowacjach) - Wzrost zrównoważony (transformacja w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, konkurencyjnej i efektywnie korzystającej z zasobów) - Wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu (wspieranie gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną).
Agenda Terytorialna Unii Europejskiej 2020	<ul style="list-style-type: none"> - Zapewnienie równego, dostępu do infrastruktury i wiedzy - Zrównoważony rozwój, rozsądne zarządzanie oraz ochrona środowiska naturalnego
Dokumenty Krajowe	
Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030 Trzecia Fala Nowoczesności	<ul style="list-style-type: none"> - Konkurencyjność i innowacyjność gospodarki - Równoważenie potencjału rozwojowego regionów Polski - Efektywność i sprawność państwa
Średnioterminowa Strategia Rozwoju Kraju 2020	<ul style="list-style-type: none"> - Sprawne i efektywne państwo - Konkurencyjna gospodarka - Spójność społeczna i terytorialna
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 Regiony, Miasta, Obszary wiejskie	<ul style="list-style-type: none"> - Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów - Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych - Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie

<p>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ułatwienie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich - Poprawa konkurencyjności wszystkich rodzajów gospodarki rolnej i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych - Odtwarzanie, chronienie i wzmacnianie systemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa - Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenie na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym - Zwiększanie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich
<p>Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa na lata 2012-2020</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Wzrost jakości kapitału ludzkiego, społecznego, zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich - Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich oraz poprawa ich dostępności przestrzennej - Bezpieczeństwo żywnościowe - Wzrost produktywności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego - Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich
<p>Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju (KPZK) do roku 2030</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju - Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych - Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiąganie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski

Dokumenty regionalne	
Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Plan Modernizacji 2020+	<ul style="list-style-type: none"> - Gospodarka i miejsca pracy - Innowacyjność - Nowoczesny sektor rolno-spożywczy - Aktywne społeczeństwo i sprawne usługi
Regionalny Program Operacyjny Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2014-2020	<ul style="list-style-type: none"> - Wzmocnienie konkurencyjności gospodarki regionu - Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w regionie - Region przyjazny środowisku - Spójność wewnętrzna i dostępność zewnętrzna regionu - Solidarne społeczeństwo i konkurencyjne kadry - Rozwój lokalny kierowany przez społeczność - Aktywni na rynku pracy - Solidarne społeczeństwo - Innowacyjna edukacja - Transport, drogi i kolej

Źródło: Opracowanie Własne

9. System wdrażania i monitorowania

Kluczowe instytucje i podmioty zaangażowane w proces wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Waganiec

System realizacji Strategii Rozwoju Gminy Waganiec będzie spójny z polityką rozwoju powiatu, województwa i kraju. W procesie realizacji założeń Strategii, na zasadzie partnerstwa, będą ze sobą współpracować podmioty różnego szczebla administracji publicznej działające w ramach struktur Urzędu Gminy. Realizacja strategii winna odbywać się przy współuczestniczeniu społeczności lokalnej, przedsiębiorców oraz organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy. W tym celu rekomenduje się publikowanie dokumentu Strategii Rozwoju na stronie internetowej Urzędu Gminy oraz informowanie mieszkańców za pośrednictwem artykułów prasowych lub komunikatów na stronach internetowych na temat działań realizowanych w ramach Strategii.

Koordinatorem oraz podmiotem odpowiedzialnym za realizację, wdrażanie i osiąganie zamierzonych celów Strategii jest Urząd Gminy w Wagańcu, w imieniu którego działa Wójt. Poszczególne cele i zadania w ramach realizacji Strategii koordynować będą odpowiednie referaty Urzędu Gminy oraz jednostki organizacyjne Gminy. Instytucją wspomagającą Urząd Gminy w procesie wdrażania Strategii Rozwoju będzie również Rada Gminy Waganiec.

Koordinacja	Wójt gminy Waganiec
Monitoring i ewaluacja	Zespół ds. monitorowania strategii powołany przez Wójta gminy Waganiec Zadania zespołu: 1) proces monitorowania zmian zachodzących w ramach poszczególnych programów oraz celów wytyczonych w Strategii; 2) udział w spotkaniach i pracach Zespołu; 3) przygotowywanie corocznych sprawozdań/raportów z realizacji Strategii oraz przedkładanie ich Wójtowi gminy Waganiec celem akceptacji

Monitoring

Monitoring Strategii ma służyć uzyskaniu odpowiedzi na pytania o to czy założenia w niej zawarte są w praktyce realizowane i czy przynosi ona zamierzone skutki. Monitoruje się zarówno przebieg jej wdrożenia, realizacji poszczególnych zadań, jak i ich efekty. Monitoring będzie prowadzony w oparciu o wybrane wskaźniki na poziomie celów strategicznych. Raporty z monitoringu będą opracowywane cyklicznie z amplitudą roczną.

Ewaluacja

Treść raportów z ewaluacji Strategii oparta będzie zarówno na przeprowadzanych badaniach ewaluacyjnych, jak i na ocenie danych zastanych, tj. przede wszystkim danych z corocznych raportów monitoringowych, ewidencji i statystyk. Raporty z ewaluacji wdrażania strategii będą opracowywane na poszczególnych etapach jej realizacji. Zakłada się opracowanie trzech raportów z ewaluacji ex-ante (przed rozpoczęciem działań), on-going (w trakcie realizacji działań wynikających ze Strategii) oraz ex-post (po zakończeniu realizacji działań przewidzianych w Strategii).

Badania ankietowe

Badania ankietowe będą źródłem danych na temat efektów realizacji Strategii wśród grup odbiorców przewidzianych w niej działań tzn. mieszkańców, przedsiębiorców, władz samorządowych, organizacji pozarządowych itp.

Podstawowymi kryteriami, jakie powinien uwzględniać zestaw pytań użyty w przypadku badania ewaluacyjnego są:

Trafność – czy realizowane projekty pozwoliły rozwiązać zidentyfikowane problemy i były zgodne z założeniami dokumentu Strategii i w jakim stopniu zaplanowane cele oraz zadania odpowiadają potrzebom mieszkańców i innych interesariuszy Strategii.

Skuteczność – w jakim stopniu realizowane projekty przyczyniają się do osiągnięcia zakładanych celów operacyjnych i strategicznych.

Efektywność – jaki jest stosunek nakładów finansowych i zasobów realizowanych projektów do osiągniętych produktów i rezultatów.

Użyteczność – czy pojawiły się negatywne lub pozytywne efekty uboczne na skutek zrealizowanych zadań i czy rezultaty tych projektów są użyteczne dla mieszkańców (interesariuszy).

Trwałość – czy zmiany, które zaszły na skutek realizacji projektów są trwałe i będą użyteczne przez długi czas.

10. Źródła finansowania

Główne źródła finansowania Strategii Rozwoju Gminy Waganiec

Zakłada się następujące źródła finansowania zadań przedstawionych w Strategii Rozwoju Gminy Waganiec:

- Zewnętrzne środki publiczne;
- Środki jednostek samorządu terytorialnego;
- Środki jednostek organizacyjnych JST;
- Środki z sektora prywatnego (np. partnerstwo publiczno-prywatne).
- Środki pochodzące z funduszy europejskich w ramach poszczególnych programów operacyjnych oraz programów krajowych, w tym m.in.
 - Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 - w ramach finansowania RPO WK-P 2014-2020 możliwe jest finansowanie projektów realizujących projekty twarde w ramach funduszu EFRR (Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego) oraz realizacji projektów miękkich w ramach funduszu EFS (Europejskiego Funduszu Społecznego), którego działania skierowane są głównie do zasobów ludzkich.
 - Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 - głównym celem realizacji zadań w ramach programu jest poprawa prosperowania rolnictwa, zrównoważone zarządzanie zasobami środowiska naturalnego oraz działania w zakresie przeciwdziałania zmianom klimatu oraz zrównoważony rozwój terytorialny obszarów wiejskich.
 - Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 - głównym celem programu jest wsparcie gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów i przyjaznej środowisku oraz sprzyjającej spójności terytorialnej i społecznej.
 - Inteligentny Rozwój 2014-2020 - program krajowy, który w ramach nowej perspektywy finansowej 2014-2020 ma służyć pobudzaniu popytu przedsiębiorstw na innowacje i prace B+R.

- o Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020 - program pozwalający na zwiększenie działań w zakresie zatrudnienia i edukacji, czyli aktywizacji zawodowej mieszkańców.
- o Program Krajowy Polska Cyfrowa – program kierowany jest do obszarów nieposiadających dostępu do Internetu szerokopasmowego. Obejmuje również przedsięwzięcia, dzięki którym zwiększa się pula usług publicznych dostępnych drogą elektroniczną. Dodatkowo wspiera projekty zachęcające ludzi do korzystania z Internetu i zwiększające ich cyfrowe kompetencje. O dofinansowanie na tego typu działania będą mogły ubiegać się głównie organizacje pozarządowe w partnerstwie z samorządami.
- o Program Krajowy Pomoc Techniczna – program ma na celu wsparcie dla realizacji projektów w zakresie obsługi, edukacji oraz informacji i promocji.
- o Europa dla Obywateli – jest to program realizowany i wdrażany przez Unię Europejską, który wspiera organizacje pozarządowe i samorządy, a także inne organizacje i instytucje, które nie są nastawione na zysk, działające w obszarze społeczeństwa obywatelskiego, kultury i edukacji, w realizacji projektów związanych z tematyką obywatelstwa europejskiego, inicjatyw lokalnych, zaangażowania społecznego i demokratycznego oraz pamięci europejskiej.
- o Programy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego na poszczególne lata, które realizują działania m.in. związane z wydarzeniami kulturalnymi, artystycznymi, promocją literatury oraz edukacją.
- o NFOŚiGW, czyli Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej to instytucja państwowa wspierająca poprawę stanu środowiska i działania w ramach zrównoważonego gospodarowania zasobami przez stabilne, skuteczne i efektywne wspieranie przedsięwzięć i inicjatyw służących środowisku.

11. Opis konsultacji społecznych

Dnia 23 sierpnia 2016 roku w miejscowości Waganiec odbyło się spotkanie z mieszkańcami gminy. Podczas konsultacji społecznych zostały omówione następujące kwestie:

- obecny stan społeczno-gospodarczy gminy,
- etapy powstawania dokumentu „Strategia Rozwoju Gminy Waganiec do roku 2025”,
- partycypacja lokalnej ludności w dalszym rozwoju gminy.

Podczas konsultacji społecznych wypełniono 12 formularzy, dotyczących zagadnień związanych z obszarami kryzysowymi, atutami, a także możliwymi kierunkami rozwoju gminy.

Pierwszym, poruszonym w kwestionariuszu zagadnieniem, było pytanie dotyczące problemów o najwyższej skali występowania na terenie gminy. Obecni na spotkaniu mieszkańcy za najbardziej uciążliwy problem uznali stan dróg, który wymaga poprawy. Kwestia niskiej jakości infrastruktury drogowej uznana została przez interesariuszy za główny problem w Gminie. Kolejnym, występującym zjawiskiem kryzysowym są problemy mieszkańców (zgłaszanych głównie przez ludzi młodych) ze znalezieniem pracy zarobkowej.

W pytaniu dotyczącym możliwości spędzania wolnego czasu, respondenci wskazali na boisko „Orlik”, jako główne miejsce rozrywki na terenie Gminy. Dodatkowo, mieszkańcy wymieniali takie warianty rekreacji jak:

- zajęcia zumbi,
- spacery po terenach nadwiślańskich,
- udział w koncertach orkiestry dętej.

W zagadnieniu dotyczącym skojarzeń mieszkańców z Gminą, najczęściej powtarzała się odpowiedź o jej wiejskim wizerunku, z atrakcyjnymi, nadwiślańskimi terenami turystycznymi.

Uczestników warsztatów poproszono również o wytypowanie najuciążliwszych niedogodności w dowolnej sferze życia. Mieszkańcy najczęściej wymieniali aspekty infrastrukturalne, w szczególności brak utwardzonych dróg gminnych oraz ścieżek

rowerowych. Wskazano również na brak zaplecza rekreacyjnego, takiego jak basen czy kino.

Następne trzy kwestie dotyczyły bezpośrednio procesu powstawania misji oraz wizji Gminy. Na zagadnienie „Gmina Waganiec to obszar...” mieszkańcy najczęściej wskazywali na skojarzenia związane z aspektami przyrodniczymi oraz rolniczym charakterem terenów. Uczestnicy warsztatów charakteryzowali Gminę jako miejsce z atrakcyjnymi walorami przyrodniczymi oraz dobrym stanem środowiska naturalnego.

Ostatnia część formularza dotyczyła zagadnień, które mieszkańcy uważają za priorytetowe w sferze społecznej, gospodarczej, a także turystycznej. Według interesariuszy środki powinny zostać zaangażowane w aktywizację społeczną ludzi młodych, ich zwiększony udział w życiu publicznym Gminy. Drugą, omawianą już wyżej kwestią było skupienie się władz na modernizacji istniejącej infrastruktury technicznej.

W sferze gospodarczej uczestnicy spotkania wskazali na priorytet działań z zakresu zmniejszania skali zjawiska bezrobocia.

Mieszkańcy obecni na konsultacjach społecznych posiadali wiedzę z zakresu możliwości, z jakimi wiąże się rozwój branży turystycznej na terenie ich Gminy. Kluczowym aspektem rozwoju tej gałęzi lokalnej gospodarki jest powstanie infrastruktury, zarówno bazy noclegowej i gastronomicznej, jak i szlaków turystycznych oraz rowerowych.

12. Planowane Wieloletnie Przedsięwzięcia

Poniżej (kolejna strona) w wersji tabelarycznej przedstawiono Planowane Wieloletnie Przedsięwzięcia dla Gminy Waganiec do roku 2025. Tabela zawiera następujące kolumny: nazwa zadania (zadanie do realizacji w latach 2017-2025 na terenie gminy), realizujący (nazwa podmiotu/ów realizującego/ych zadania), lata realizacji (okres przewidziany na realizację zadania), ogółem (suma przewidywanych nakładów finansowych na realizację zadania), lata 2017-2025 (nakłady finansowe przewidziane na realizację zadania w konkretnych latach).

Nazwa zadania	Realizujący	Lata realizacji	Nakłady [w zł]											
			Ogółem	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025		
Adaptacja i rozbudowa budynku na Centrum Rozwoju Lokalnego i Ekologicznego w Wólhem.	UG	2017-2017	344689	344689	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
środki własne	UG	j.w.	89689	89689	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
środki pozostałe	UE	j.w.	255000	255000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Budowa ścieżek rowerowych na terenie Gmin Aleksandrów Kujawski, Bądkowo, Waganiec, Koneck, Zakrzewo, Raciążek. *	ZGZK	2023-2025	4127800	25000	0	0	0	0	0	0	0	200000	3000000	902000
środki własne	UG	j.w.	1527286	0	0	0	0	0	0	0	0	74000	1100000	342990
środki pozostałe	UE	j.w.	2600514	0	0	0	0	0	0	0	0	126000	1890000	584010
Budowa śródwiskowej hali gimnastycznej w Nowym Zbrachlinie, dz nr 75/3.	UG	2020-2021	2586000	0	0	0	0	1586000	1000000	0	0	0	0	0
środki własne	UG	j.w.	517200	0	0	0	0	317200	200000	0	0	0	0	0
środki pozostałe	UE	j.w.	2068800	0	0	0	0	1268800	800000	0	0	0	0	0

Nazwa zadania	Realizujący	Lata realizacji	Nakłady [w zł]											
			Ogółem	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025		
Modernizacja nawierzchni boiska wraz z budową bieżni tartanowej, rozbiegu do rzutu oszczepem, skoku w dal, wzwyż oraz pchnięcia kulą w Zbrachlinie, dz nr 58/12, 101/1.	UG	2017-2025	1476000	0	0	0	0	0	476000	100000	0	0	0	0
środki własne	UG	j.w.	295000	0	0	0	0	0	95200	20000	0	0	0	0
środki pozostałe	UE	j.w.	1180000	0	0	0	0	0	380800	80000	0	0	0	0
Przebudowa drogi gminnej 160512C w miejscowości Michalin i Wiktoryn.	UG	2016-2017	762500	762500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
środki własne	UG	j.w.	313732	313732	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
środki pozostałe	UE	j.w.	448768	448768	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Utwardzenie ciągów dróg gminnych	UG	2016-2017	3500000	3500000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
środki własne	UG	j.w.	3500000	3500000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
środki pozostałe	UE	j.w.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Nazwa zadania	Realizujący	Lata realizacji	Nakłady [w zł]												
			Ogółem	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025			
Przebudowa drogi gminnej nr 160528C Waganiec – Wólne	UG	2017-2025	1000000	30000	0	0	70000	100000	30000	0	0	0	100000	100000	0
środki własne	UG	j.w.	515000	30000	0	0	35000	50000	15000	0	0	0	50000	50000	0
środki pozostate	UE	j.w.	485000	0	0	0	35000	50000	15000	0	0	0	50000	50000	0
Ułożenie nawierzchni bitumicznej 2-warstwowej na istniejącej podbudowie tłuczniowej drogi gminnej nr 160539C w miejscowości Siutkowo	UG	2017-2017	130000	130000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
środki własne	UG	j.w.	90000	90000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
środki pozostate	UE	j.w.	40000	40000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rozbudowa remizy OSP w Plebance.	UG	2017-2021	115000	15000	25000	25000	25000	25000	25000	0	0	0	0	0	0
środki własne	UG	j.w.	115000	15000	25000	25000	25000	25000	25000	0	0	0	0	0	0
środki pozostate	UE	j.w.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Nazwa zadania	Realizujący	Lata realizacji	Nakłady [w zł]												
			Ogółem	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025			
Rozbudowa remizy OSP w Zbrachlinie.	UG	2017-2021	220000	20000	50000	50000	50000	50000	50000	50000	0	0	0	0	0
środki własne	UG	j.w.	220000	20000	50000	50000	50000	50000	50000	50000	0	0	0	0	0
środki pozostałe	UE	j.w.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Przebudowa placu przed budynkiem Zespołu Szkół w Zbrachlinie	UG	2017-2020	401000	1000	250000	50000	100000	0	0	0	0	0	0	0	0
środki własne	UG	j.w.	401000	1000	250000	50000	100000	0	0	0	0	0	0	0	0
środki pozostałe	UE	j.w.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w miejscowości Plebanka, Sierzchowo, Zbrachlin, Włoszyca	UG	2017-2020	302000	2000	50000	100000	150000	0	0	0	0	0	0	0	0
środki własne	UG	j.w.	45300	300	7500	15000	22500	0	0	0	0	0	0	0	0
środki pozostałe	UE	j.w.	256700	1700	42500	85000	127500	0	0	0	0	0	0	0	0
Budowa placu zabaw przy przedszkolu w Zbrachlinie	UG	2017-2018	72000	2000	70000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
środki własne	UG	j.w.	72000	2000	70000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Nazwa zadania	Realizujący	Lata realizacji	Nakłady [w zł]												
			Ogółem	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025			
środki pozostałe	UE	j.w.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Utwardzenie ciągów pieszo-rowerowych przy drogach gminnych	UG	2018-2022	1050000	0	150000	150000	150000	150000	300000	300000	300000	0	0	0	0
środki własne	UG	j.w.	1050000	0	150000	150000	150000	150000	300000	300000	300000	0	0	0	0
środki pozostałe	UE	j.w.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Utwardzenie ciągów pieszo-rowerowych przy drogach powiatowych	UG	2018-2022	1630000	30000	150000	150000	150000	300000	300000	500000	500000	0	0	0	0
środki własne	UG	j.w.	1630000	30000	150000	150000	150000	300000	300000	500000	500000	0	0	0	0
środki pozostałe	UE	j.w.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wymiana istniejących opraw drogowych na oprawy energooszczędne.	UG	2017-2022	452000	2000	50000	100000	100000	100000	100000	100000	100000	0	0	0	0
środki własne	UG	j.w.	67800	300	7500	15000	15000	15000	15000	15000	15000	0	0	0	0
środki pozostałe	UE	j.w.	384200	1700	42500	85000	85000	85000	85000	85000	85000	0	0	0	0

Nazwa zadania	Realizujący	Lata realizacji	Nakłady [w zł]												
			Ogółem	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025			
Budowa boisk wielofunkcyjnych w Sierzchowie i w Nowym Zbrachlinie.	UG	2017-2023	912300	12300	0	0	50000	50000	75000	50000	75000	75000	0	0	0
środki własne	UG	j.w.	147300	12300	0	0	7500	7500	7500	7500	7500	112500	0	0	0
środki pozostałe	UE	j.w.	765000	0	0	0	42500	42500	42500	42500	42500	637500	0	0	0
Budowa świetlicy wiejskiej w Brudnowie.	UG	2017-2019	165000	65000	50000	50000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
środki własne	UG	j.w.	165000	65000	50000	50000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
środki pozostałe	UE	j.w.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Budowa świetlicy wiejskiej w Nowym Zbrachlinie.	UG	2017-2022	200000	10000	0	0	15000	75000	10000	0	0	0	0	0	0
środki własne	UG	j.w.	200000	10000	0	0	15000	75000	10000	0	0	0	0	0	0
środki pozostałe	UE	j.w.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Remont świetlicy wiejskiej w Niszczewach	UG	2017-2023	184500	17000	0	0	0	0	0	0	0	167500	0	0	0
środki własne	UG	j.w.	64500	17000	0	0	0	0	0	0	0	47500	0	0	0

Nazwa zadania	Realizujący	Lata realizacji	Nakłady [w zł]												
			Ogółem	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025			
środki pozostałe	UE	j.w.	120000	0	0	0	0	0	0	0	0	120000	0	0	0
Budowa mikroinstalacji fotowoltaicznych na terenie gminy Waganiec	UG	2017-2017	1336625	1336625	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
środki własne	UG	j.w.	432550	432550	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
środki pozostałe	UE	j.w.	904075	904075	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
„Modernizacja stacji uzdatniania wody (SUW), studni głębinowej, budowa zbiorników wody pitnej, zestawu hydroforowego oraz monitoring z wizualizacją pracy SUW na terenie gminy Waganiec”	UG	2017-2018	1353000	1100000	253000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
środki własne	UG	j.w.	653000	400000	253000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
środki pozostałe	UE	j.w.	700000	700000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Adaptacja istniejących budynków komunalnych do funkcji lokalnych „domów kultury” (np. budynki OSP)	UG	2017-2017	500000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	50000	450000	0
środki własne	UG	j.w.	250000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25000	225000	0

Nazwa zadania	Realizujący	Lata realizacji	Nakłady [w zł]											
			Ogółem	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025		
środki pozostałe	UE	j.w.	250000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25000	225000
Budowa wiaty magazynowej w Wójtówce	UG	2017-2018	20000	50000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
środki własne	UG	j.w.	20000	50000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
środki pozostałe	UE	j.w.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wyposażenie remiz pełniących funkcję świetlic wiejskich – Zbrachlin, Włoczyca, Sierzchowo, Plebanka, Niszczewy.	UG	2017-2025	500000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	100000	400000
środki własne	UG	j.w.	185000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	37000	148000
środki pozostałe	UE	j.w.	315000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	63000	252000
Wyposażenie Orlika.	UG	2017-2025	100000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	100000
środki własne	UG	b.d.	25000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25000
środki pozostałe	UE	b.d.	75000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	75000
Doposażenie orkiestry wraz z warsztatami i organizacją festiwalu.	UG	2017-2025	270000	30000	30000	30000	30000	30000	30000	30000	30000	30000	30000	30000

Nazwa zadania	Realizujący	Lata realizacji	Nakłady [w zł]											
			Ogółem	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025		
środki własne	UG	j.w.	135000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000
środki pozostałe	UE	j.w.	135000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000
Doposażenie zespołu Mimozy wraz z warsztatami.	UG	2017-2025	180000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000
środki własne	UG	j.w.	90000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000
środki pozostałe	UE	j.w.	90000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000
Festiwal orkiestr dętych.	UG	2017-2025	180000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000
środki własne	UG	j.w.	90000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000
środki pozostałe	UE	j.w.	90000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000
Organizacja obozu sportowego dla dzieci i młodzieży.	UG	2017-2025	180000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000
środki własne	UG	j.w.	90000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000
środki pozostałe	UE	j.w.	90000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000
Zajęcia ogólnorozwojowe na Orliku.	UG	2017-2025	270000	30000	30000	30000	30000	30000	30000	30000	30000	30000	30000	30000

Nazwa zadania	Realizujący	Lata realizacji	Nakłady [w zł]											
			Ogółem	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025		
środki własne	UG	j.w.	135000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000
środki pozostałe	UE	j.w.	135000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000
Zajęcia dla seniorów.	UG	2017-2025	90000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000
środki własne	UG	j.w.	90000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000
środki pozostałe	UE	j.w.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

* wydatki w PLN dotyczą Gminy Wąganiec

Źródło: Opracowanie własne.

Przewodniczący
Rady Gminy
mgr Jarosław Rożański

13. Spis ilustracji, tabel i wykresów

Tabela 1. Wykaz złóż kopalin na terenie Gminy Waganiec	16
Tabela 2. Struktura użytkowania gruntów na terenie Gminy Waganiec w 2014 roku .	17
Tabela 3. Dochody gospodarstw domowych na terenie Gminy Waganiec w 2010 r.	29
Tabela 4. Podmioty gospodarki narodowej wg sektorów własności na terenie Gminy Waganiec w latach 2010-2015	35
Tabela 5. Średnia powierzchnia ogółem, użytków rolnych ogółem oraz użytków rolnych w dobrej kulturze na terenie Gminy Waganiec w 2010 r.....	36
Tabela 6. Użytkowanie gruntów przez gospodarstwa na terenie Gminy Waganiec w 2010 r.....	37
Tabela 7. Pogłowie zwierząt gospodarskich i liczba gospodarstw je hodujących na terenie Gminy Waganiec w 2010 r.....	37
Tabela 8. Podmioty gospodarcze wg sekcji PKD 2007 na terenie Gminy Waganiec w 2015 r.....	39
Tabela 9. Odległość od miejscowości Waganiec do ważniejszych ośrodków	43
Tabela 10. Urządzenia sieciowe – wodociągowe i kanalizacyjne w gminie Waganiec w latach 2010-2014.....	47
Tabela 11. Zebrane odpady komunalne w Gminie Waganiec w latach 2010-2014...	48
Tabela 12. Poziom zatrudnienia nauczycieli wg stażu pracy	56
Tabela 13. Poziom zatrudnienia nauczycieli wg stopnia awansu zawodowego	57
Tabela 14. Wybrane dane dla opieki zdrowia na terenie Gminy Waganiec w latach 2010-2015	65
Tabela 15. Liczba osób objętych pomocą Ośrodka Pomocy Społecznej w Wagańcu w latach 2010-2015.....	68
Tabela 16. Popełnione przestępstwa na terenie Gminy Waganiec w latach 2010-2015	70
Tabela 17. Zakładane źródła dochodów w gminie na 2016 rok.....	71

Tabela 18. Analiza SWOT.....	89
Tabela 19. Cele strategiczne i kierunki działania	92
Wykres 1. Liczba budynków mieszkalnych na terenie Gminy Waganiec w latach 2010-2015	8
Wykres 2. Zasoby mieszkaniowe w latach 2010-2014	9
Wykres 3. Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne na terenie Gminy Waganiec w latach 2010-2014	10
Wykres 4. Powierzchnia lasów na terenie Gminy Waganiec wg form własności w 2015 r.	12
Wykres 5. Struktura ludności gminy w latach 2010-2015 wg płci	24
Wykres 6. Piramida wieku ludności Gminy Waganiec w 2015 r.	25
Wykres 7. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem	26
Wykres 8. Przyrost naturalny na terenie gminy w latach 2010-2015.....	26
Wykres 9. Prognoza ludności wg płci dla terenów wiejskich powiatu aleksandrowskiego do roku 2050	27
Wykres 10. Saldo migracji zewnętrznych i wewnętrznych w latach 2010-2015	27
Wykres 11. Ludność wg źródła utrzymania w powiecie aleksandrowskim w 2011 r. ...	28
Wykres 12. Struktura wykształcenia mieszkańców	30
Wykres 13. Pracujący wg płci na terenie Gminy Waganiec w latach 2010-2014.....	31
Wykres 14. Struktura zatrudnienia na terenie powiatu aleksandrowskiego wg sektorów ekonomicznych w 2014 r.	31
Wykres 15. Bezrobotni zarejestrowani z terenu Gminy Waganiec w latach 2010-2015... ..	32
Wykres 16. Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na terenie Gminy Waganiec w latach 2010-2015	33
Wykres 17. Struktura gospodarstw rolnych na terenie Gminy Waganiec w 2010 roku [w %]	36

Wykres 18. Liczba podmiotów wg klas wielkości na terenie Gminy Waganiec w latach 2010-2015.....	38
Wykres 19. Wydatki z budżetu Gminy Waganiec na dział transport i łączność w latach 2010-2014.....	45
Wykres 20. Długość czynnej sieci wodociągowej [w km] na terenie Gminy Waganiec w latach 2010-2015.....	46
Wykres 21. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [w km] na terenie Gminy Waganiec w latach 2010-2015.....	47
Wykres 22. Wydatki na oświetlenie ulic, placów i dróg w Gminie Waganiec w latach 2010-2014.	50
Wykres 23. Liczba miejsc w przedszkolach oraz uczęszczających do nich dzieci na terenie Gminy Waganiec w latach 2010-2014.....	53
Wykres 24. Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym na terenie Gminy Waganiec w latach 2010-2014.....	54
Wykres 25. Liczba szkół podstawowych oraz uczniów do nich uczęszczających w latach 2010-2015.....	54
Wykres 26. Liczba szkół gimnazjalnych i uczęszczających do nich uczniów w latach 2010-2015.....	55
Wykres 27. Liczba czytelników oraz wypożyczeń księgozbioru w latach 2010-2015....	64
Wykres 28. Liczba gospodarstw domowych korzystających z wszystkich form pomocy i pracy socjalnej świadczonych przez GOPS w Gminie Waganiec w latach 2011-2015.....	67
Wykres 29. W skali 1-5 proszę ocenić sferę „Przestrzeń i środowisko” w Gminie Waganiec (1 - bardzo źle, 5 - bardzo dobrze).....	81
Wykres 30. W skali 1-5 proszę ocenić sferę „Społeczną” w Gminie Waganiec (1 - bardzo źle, 5 - bardzo dobrze).....	82
Wykres 31. W skali 1-5 proszę ocenić sferę „Gospodarka i rynek pracy” w Gminie Waganiec (1 - bardzo źle, 5 - bardzo dobrze).....	83
Wykres 32. W skali 1-5 proszę ocenić sferę „Infrastruktura techniczna i społeczna” w Gminie Waganiec (1 - bardzo źle, 5 - bardzo dobrze).....	83

Wykres 33. Proszę zaznaczyć mocne strony Gminy Waganiec (Pytanie wielokrotnego wyboru – można zaznaczyć max. 3 odpowiedzi)	84
Wykres 34. Słabe strony Gminy Waganiec (Pytanie wielokrotnego wyboru – można zaznaczyć max. 3 odpowiedzi)	85
Wykres 35. Jakie Państwa zdaniem są największe problemy występujące na terenie Gminy Waganiec?	85
Wykres 36. Proszę wymienić priorytetowe inwestycje, które według Państwa należy zrealizować na terenie Gminy Waganiec (max. 5).	86
Wykres 37. Płeć Respondentów.....	87
Wykres 38. Wiek Respondentów	87
Wykres 39. Status zawodowy Respondentów.....	88
Rysunek 1. Zakres terytorialny Gminy Waganiec.....	5
Rysunek 2. Położenie Gminy Waganiec w województwie kujawsko-pomorskim.....	6
Rysunek 3. Obszary predysponowane do wystąpienia zagrożeń zjawiska ruchów masowych w powiecie aleksandrowskim.....	11
Rysunek 4. Formy ochrony przyrody występujące w obrębie Gminy Waganiec.....	15
Rysunek 5. Wyroby azbestowe na terenie Gminy Waganiec	21
Rysunek 6. Łącza radiowe i światłowodowe w obrębie Gminy Waganiec.....	52
Rysunek 7. Rozkład dostępności potencjałowej w województwie kujawsko-pomorskim w 2010 r.	78
Rysunek 8. Perspektywiczny rozkład dostępności potencjałowej w województwie kujawsko-pomorskim w 2030 r.	79
Rysunek 9. Zmiany dostępności potencjałowej w wyniku realizacji inwestycji budowy autostrady A1 Gdańsk-Łódź.....	80

